

„EXPRESS WIECZORNY”
Prezydent „nic nie mogę”

KOLEJNA PROCEDURA KOMISJI EUROPEJSKIEJ PRZECIWKO POLSCE

s.8

**Gazeta
Polska**
codzie

Piątek
04/12/2020

cena **2,99zł**
(w tym 8% VAT)

#284 (2804)
NAKŁAD 60 010
INDEKS 100625
WYDANIE 1

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

Już dziś
w numerze dodatek
telewizyjny

Przeczytaj dodatek w „GPC”
Duma Polski!

NIKT UNII NIE DAŁ PRAWA DO ZABIJANIA LUDZI!

KOŚCIÓŁ \ Karta Praw Podstawowych UE mówi o zakazie praktyk eugenicznych i selekcji ludzi, dlatego tzw. kompromis prawny w sprawie ochrony życia jest fałszowaniem rzeczywistości i odbieraniem nienarodzonemu prawa podstawowego, jakim jest prawo do życia – zwraca uwagę abp Stanisław Gądecki, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski.

s.3

POLSKA

s.5

Ostatnia prosta po szczepionkę

Zadbajmy o to, żeby święta spędzić w małym gronie, w rodzinnym kręgu osób, dzięki temu ograniczymy transmisję wirusa – zaapelował wczoraj premier Mateusz Morawiecki. Zagwarantował również, że szczepienia przeciwko koronawirusowi rozpoczną się w Polsce najprawdopodobniej w lutym bądź marcu.

ŚWIAT

s.9

Clinton miał odwiedzić wyspę pedofilów

Dawny asystent Billa Clintona prze-rwał milczenie w sprawie związków byłego prezydenta z finansistą i pedofilem Jeffreyem Epsteinem. Ujawnił m.in., że wbrew zapewnieniom były przywódca USA był na jego „wyspie pedofilów”. Podobno Epstein i Bill Clinton regularnie się spotykali.

POLSKA

s.5

PiS i PSL wybiorą RPO?

Wicemarszałek Sejmu Ryszard Ter-lecki wyjął, że w najbliższych dniach ogłoszony zostanie kolejny termin składania kandydatur na stanowisko rzecznika praw obywatelskich. – Tym razem my też złożymy swoją propo-zycję – stwierdził. Wiele wskazuje na to, że PiS dokona wyboru kandydata wspólnie z PSL.

GOSPODARKA

s.10

Warto poważnie traktować zasady UE

Zaproponowany w pakiecie budżetowym Unii Europejskiej mechanizm, który ma gwaranto-wać przestrzeganie praworząd-ności, sam zasadniczo narusza praworządność – tak premier Ma-teusz Morawiecki skomentował w wywiadzie dla niemieckiego dziennika „Frankfurter Allgemeine Zeitung” obecny kryzys w UE.

9 772083 711050

@04 12 kod 20837119 05 49 issn

Lotteria Świąteczna
LOTTO

5 MILIONÓW
zakładów Lotto

szansa
ponad
500
nagród!

Weź udział w loterii do 31 grudnia 2020 r.

Graj w punktach LOTTO i na **lotto.pl**

Szczegóły i regulamin loterii na www.lotteriaswiateczna.pl Organizator: Totalizator Sportowy Sp. z o.o., ul. Targowa 25, 03-728 Warszawa.

POMAGAJMY NIEPEŁNOSPRAWNYM

APEL \ Pomagajmy i zobaczmy tych, którzy naszej pomocy potrzebują, ale rzadko o nią proszą. Nie bójmy się niepełnosprawności – zaapelowała w czwartek para prezydencka Andrzej Duda i Agata Kornhauser-Duda z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych.

fol. Grzegorz Jakubowski/KPRP/d

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

TEMAT DNIA

PIĄTEK 4 GRUDNIA 2020

3

KOŚCIÓŁ \ Bezkompromisowe oświadczenie przewodniczącego KEP

Nikt Unii nie dał prawa do zabijania ludzi!

Karta Praw Podstawowych UE mówi o zakazie praktyk eugenicznych i selekcji ludzi, dlatego tzw. kompromis prawny w sprawie ochrony życia jest fałszowaniem rzeczywistości i odbieraniem nienarodzonemu prawa podstawowego, jakim jest prawo do życia – zwraca uwagę abp Stanisław Gądecki, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski.

Paweł Tunia

Ingerująca bezpodstawnie w wewnętrzne sprawy Polski rezolucja Parlamentu Europejskiego uznaje wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczący zakazu aborcji z powodów eugenicznych za ograniczenie praw kobiet. Abp Stanisław Gądecki wydał oświadczenie, w którym przypomniał, że Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej,

W żadnym demokratycznym porządku prawnym nie może być prawa do zabijania niewinnego człowieka – podkreśla arcybiskup
| fot. Krystian Maj/Forum

na którą powołuje się rezolucja, stwierdza, że każdy ma prawo do życia (art. 2, ust. 1). Jak podkreślił, autorzy Karty chcieli odciąć się od „niechlubnej praktyki eugenicznej”. „Zapisano w niej, że w dziedzinach medycyny i biologii musi być szanowany »zakaz praktyk eugenicznych, w szczególności tych, których celem jest selekcja osób« (art. 3, ust. 2 b). Unia Euro-

pejska tym samym uznaje, że niezbywalna godność osoby ludzkiej i poszanowanie prawa do życia stanowią podstawowe kryterium demokracji i państwa prawnego” – napisał. Zwrócił uwagę, że regulacje w zakresie ochrony życia ludzkiego pozostają poza kompetencjami UE, jak o tym wielokrotnie przypominała Komisja Europejska. Podkreślił, że w świetle prawa międzyna-

rodowego nie istnieje coś takiego jak „prawo do aborcji”, o którym mówi rezolucja PE. „W żadnym demokratycznym porządku prawnym nie może być bowiem prawa do zabijania niewinnego człowieka” – oświadczył.

Dodał, że w sprawie aborcji najważniejsze jest prawo dziecka do życia, jako prawo podstawowe, które powinno być gwarantowane każdemu

dziecku i chronione. Dodatkowo, prawo to jest ważniejsze od prawa wyboru, ponieważ nikt nie może „autorytatywnie dopuszczać możliwości zabijania drugiego”. „Mówienie o tzw. kompromisie prawnym w sprawie ochrony życia jest fałszowaniem rzeczywistości, ponieważ pomija się w nim najważniejszą, trzecią stronę sporu, czyli dzieci nienarodzone oraz ich niezbywalne prawo do życia” – wyjaśnia przewodniczący KEP. Taki kompromis – podkreśla arcybiskup – to wymierzenie „w brutalny sposób kary śmierci”.

Przyznał, że obrona życia nie jest dzisiaj łatwym zadaniem. „Św. Jan Paweł II mówił wręcz o zorganizowanym sprzysiężeniu przeciwko życiu, ogarniającym także organizacje międzynarodowe, fundacje, stowarzyszenia i niektóre media” – podkreślił, dodając, że prowadzi ona programową walkę o legalizację aborcji w świecie i angażując w to poważne środki finansowe.

Dyskusja o nieznannej piątce

POLITYKA \ Mimo że nikt nie zna dokładnie założeń nowej „piątki dla zwierząt”, to jednak nie przeszkadza to politykom kląć się o nowe prawo. Twardy sprzeciw stawia PSL. Jan Krzysztof Ardanowski zapowiada, że zrobi wszystko, żeby Jarosławowi Kaczyńskiemu nie udało się zamknąć ferm futrzarskich i zakazać uboju rytualnego.

Były minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski udzielił wczoraj wywiadu „Super Expressowi”. – W sprawie „piątki dla zwierząt” nie ustąpię. Powiedziałem prezesowi PiS: „Jeśli będzie pan próbował dalej forsować tę ustawę, to zrobię wszystko, żeby to panu nie wyszło” – stwierdził Jan Krzysztof Ardanowski. Mówił to, choć jeszcze niewiele wiadomo w sprawie nowej „piątki dla zwierząt”. Posłowie PiS nie wiedzą nawet, kto obecnie pracuje nad nowymi rozwiązaniami. Poseł Robert Telus w RMF FM zasugerował, że projekt powstaje w... Mini-

sterstwie Rolnictwa. To jednak w przeszłości dementował już minister Grzegorz Puda, który wspominał jedynie o ewentualnym wsparciu merytorycznym resortu.

PiS ma problem z „piątką”, bo większość posłów, którzy w przeszłości zagłosowali przeciwko nowemu prawu, nadal nie zmieniła zdania. Gdyby więc nawet wypracowano nowe prawo, to o jednomyślności można zapomnieć. Z drugiej strony w wywiadzie dla „SE” Ardanowski przekonuje, że nie ma zamiaru tworzyć nowego koła. – Była większa grupa posłów, która była go-

towa wyjść z PiS, żeby nie dopuścić do przegłosowania „piątki”. Nas po prostu, poza tą sprawą, zbyt wiele nie łączy – mówił Ardanowski o kolegach ze swojej partii obecnej i niedoszłej.

Zresztą o „piątkę” może się też rozbić koalicja senacka. Tutaj z kolei twarde stanowisko prezentuje Polskie Stronnictwo Ludowe, które ma za złe reszcie koalicjantów, że popierają ustawy prozwierzęce.

Tymczasem na fermach norek trwa ubój i skórowanie zwierząt. Jak to wygląda, pokazał wczoraj materiał Wirtualnej Polski. W hodowli norek w Pabianicach zarejestrowano liczne przypadki znęcania się nad zwierzętami. Pracownicy fermy brali m.in. norki za ogony i tłukli je głowami o beton. W Inspekcji Weterynaryjnej ferma ma opinię wzorcowej. Sytuację ma zmienić nowa „piątka dla zwierząt”.

Jeszcze miesiąc temu zapowiadano po pierwsze zamknięcie biznesów futrzarskich, a po drugie powołanie specjalnej inspekcji do sprawdzania dobrostanu zwierząt. Na razie jednak nie wiadomo, kiedy zakończą się prace.

.....
(jal)

Przyjaciół Nowaka okradziony „na komornika”

KORUPCJA \ Prokuratura Okręgowa w Warszawie prowadzi śledztwo dot. oszustów „na komornika”. Na podstawie sfałszowanych dokumentów dwóch sprawców wyłudzało pieniądze od spółek. Głównym poszkodowanym jest Jacek P., najlepszy przyjaciel Sławomira Nowaka. Pieniądze miał stracić, gdy siedział w areszcie.

Komenda Rejonowa Policji dla Warszawy-Mokotowa poinformowała wczoraj o zatrzymaniu dwóch osób podejrzanych o wyłudzenia pieniędzy metodą „na komornika”. Sprawcy mieli na podstawie sfałszowanych sądowych nakazów wykonawczych wyłudzać pieniądze od spółek, które podawali za swoich dłużników. Jak ustaliła PAP, głównym poszkodowanym jest biznesmen z Trójmiasta Jacek P. O Jacku P. zrobiło się głośno w lipcu, gdy został zatrzymany przez Centralne Biuro Antykorupcyjne wraz ze swoim najlepszym przyjacielem, byłym ministrem transportu Sławomirem Nowakiem (PO). Według PAP to wyjaśnienia złożone przez P. szczególnie obciążały podejrzanego o korupcję Nowaka i pozwoliły prokuraturze na

rozszerzenie mu zarzutów oraz zatrzymanie kolejnych osób. Jacek P. miał też w ramach współpracy z prokuraturą ujawnić w swoim domu skrytki, w których trzymał pieniądze z łapówek przyjętych rzekomo przez Nowaka. Jacek P. na początku listopada 2020 r. został zwolniony z aresztu, a 6 listopada miał zeznać, że w lipcu na koncie jego spółki, zajmującej się budową dróg, było ponad 400 tys. zł, ale gdy wyszedł na wolność w listopadzie, tych pieniędzy już nie było. Ustalono, że pieniądze zajął komornik i przekazał je rzekomemu wierzycielowi. Sprawą zajęli się policjanci z wydziału kryminalnego Komendy Rejonowej Policji Warszawa-Mokotów.

.....
(pt)

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13 KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16 NAUKA

17

OBRONA NARODOWA

18

PODRÓŻE

20

SPORT

fot. mat. pras./d

PRAWO \ W sobotę 5 grudnia wchodzi w życie przepisy, które dotyczą wszystkich kierowców. Możemy jeździć bez dokumentów, pod warunkiem że znamy swój PESEL. Można zainstalować aplikację, która umożliwia umieszczenie prawa jazdy w telefonie.

PARLAMENT \ Kto ma większość w izbie wyższej?

Senacki kocioł

Politycy Polskiego Stronnictwa Ludowego twierdzą, że nie ma już koalicji między PSL a resztą Koalicji Obywatelskiej. Mimo to nie widać tego w senackich głosowaniach, gdzie nadal większość idzie za głosem marszałka Tomasza Grodzkiego. Swoje problemy ma również Prawo i Sprawiedliwość.

Jacek Liziniewicz

Politycy PSL od kilku dni wysyłają sygnały, że męczą ich koalicja w Senacie. Piotr Zgorzelski stwierdził nawet, że faktycznie ludowcy mogą głosować raz w jedną, raz w drugą stronę. Wczoraj to samo powiedział również ich lider Władysław Kosiniak-Kamysz. – Jako partia, która jest racjonalną, konstruktywną opozycją, jasno stojącą po stronie państwa prawa, demokracji i silnej Polski w Unii Europejskiej, kierujemy się niezmienną zasadą zdrowego rozsądku. Nie mamy problemu z poparciem dobrych rozwiązań, niezależnie od tego, kto jest ich autorem,

w końcu jako jedyna formacja opozycyjna w całości zagłosowaliśmy za programem Rodzina 500+ i uważamy, że należy go utrzymać. Gorzej, gdy inne formacje opozycyjne popierają buble prawne i uczestniczą w chaotycznym sejmowym ekspresie legislacyjnym, jak przy okazji wspomnianej przeze mnie „piątki Kaczyńskiego”. Przy jej uchwalaniu to Platforma Obywatelska i Lewica poparły PiS – powiedział wczoraj PAP Władysław Kosiniak-Kamysz.

Zdaniem senatorów PiS to jednak wewnętrzne targi ludowców. – Właściwie we wszystkich głosowaniach zachowują się oni jak reszta koalicjantów – mówi nam jeden z senatorów PiS. Pokazało to głosowanie w spra-

wie negocjacji budżetowych w UE. – Demokratyczna większość senacka pokazała, przyjmując uchwałę wspierającą negocjacje budżetowe i apelującą do rządu o podpisanie tych konkluzji oraz przyjęcie budżetu europejskiego, że ta większość demokratyczna ma się dobrze. Wielokrotnie polski Senat pokazał, że tam, gdzie w Sejmie rząd przyjmuje złe stanowiska, tam w Senacie potrafimy wsłuchać się w głos większości Polaków. Dziś to Senat RP jest emanacją większości społeczeństwa. Blisko 90 proc. Polaków opowiada się za byciem w UE – triumfował wczoraj Borys Budka. To nie oznacza jednak, że większość jest stabilna. Wczoraj Grodzki i spółka przegrali jedno głosowa-

Wczoraj Grodzki i spółka przegrali jedno głosowanie, bo podobnie jak PiS zagłosował... Adam Szejnfeld | fot. Mateusz Włodarczyk/Forum

nie, bo podobnie jak PiS zagłosował... Adam Szejnfeld. – Pewnie się pomylił, ale to pokazuje, jaka niestabilna jest sytuacja – mówi nam senator PiS. O tym mówił m.in. senator KO Antoni Mężydło w „Gazecie Polskiej”, który stwierdził, że w czasie

głosowania na tematy światopoglądowe może przejść do przełamania większości. Identyczne problemy ma również PiS. Regularnie z partią nie zgadza się Jan Maria Jackowski. Ostatnio w sprawie niedziel handlowych.

Trudne negocjacje z ukraińskim IPN

HISTORIA \ W Centrum Edukacyjnym Instytutu Pamięci Narodowej „Przystanek Historia” w Warszawie odbyło się spotkanie szefów IPN Polski oraz Ukrainy, podczas którego obie strony zgodziły się na powołanie polsko-ukraińskiej komisji, która zajmie się dalszym uzgadnianiem stanowisk w sprawie współpracy polsko-ukraińskiej w kontekście ekshumacji, pochówków oraz upamiętnień ofiar wojen i ludobójstwa.

Polski IPN pod koniec października przedstawił 29-punktowe stanowisko w sprawie współpracy polsko-ukraińskiej w kontekście ekshumacji, pochówków oraz upamiętnień ofiar wojen i ludobójstwa. – Prace na Ukrainie, m.in. w miejscach, w których oddziały OUN-UPA mordowały Polaków, nadal są blokowane – poinformowano. – Prace poszukiwawcze polskich ofiar na Ukrainie będą możliwe dopiero po odnowieniu mogiły UPA na wzgórzu Monasterz w jej pierwotnym kształcie – oświadczył szef ukraińskiego IPN Anton Drobowycz podczas wczorajszego spotkania. – Szkoda, że w związku z niezłałatwieniem kwestii tego odnowienia wstrzymane są inne istotne dla strony polskiej

procedury na Ukrainie. Tym bardziej że pan prezes polskiego IPN i polska delegacja mówili o wielu ważnych miejscach związanych z planowanymi poszukiwaniami na terenie Ukrainy, w szczególności dotyczących zbrodni katyńskiej – powiedział Drobowycz, odnosząc się do sprawy mogiły UPA na wzgórzu Monasterz na Podkarpaciu, która w 2015 r. została zdewastowana przez nieznaną sprawców.

Mogiła UPA na Monasterzu w ostatnim czasie została odnowiona przez polskie władze. Jednak w formie zupełnie innej niż przed dewastacją. Z tego względu nie satysfakcjonuje to strony ukraińskiej. – Dlatego liczę na to, że strona polska odnowi upamiętnienie na wzgórzu Monasterz w wersji

pierwotnej. W zamian strona ukraińska wyda nieograniczoną liczbę pozwoleń na prace poszukiwawcze na terenie Ukrainy – oświadczył Drobowycz.

W Monasterzu zainstalowano nową tablicę z inskrypcją zarówno w języku polskim, jak i ukraińskim, która – jak podkreśla IPN – jest zgodna ze stanem wiedzy naukowej.

Obecnie spośród trzynastu sformułowanych we wrześniu 2019 r. przez stronę polską wniosków o zgodę na prowadzenie prac poszukiwawczych, po dopełnieniu formalności w ośmiu przypadkach, jedynie w dwóch z nich strona ukraińska wydała zgodę – informował polski IPN.

.....
Adrian Siwek

Kiedy powrót do szkolnych ław?

EDUKACJA \ W niektórych mediach pojawiają się informacje, jakoby decyzja o feriach w jednym terminie dla wszystkich województw nie była ostateczna, a nauka zdalna miałaby zostać wydłużona o kolejne tygodnie. W pierwszej kwestii rząd stanowczo podtrzymuje swoje dotychczasowe decyzje, natomiast w drugiej uzależnia działania od sytuacji epidemicznej.

Premier Mateusz Morawiecki w środę wieczorem wziął udział w sesji Q&A (pytania i odpowiedzi) na Facebooku, podczas której został poruszony m.in. temat powrotu uczniów do nauki stacjonarnej. – Bardzo chciałbym, żeby to było jak najszybciej, ale niestety, być może trzeba będzie z tym poczekać do ostatniej dekady stycznia, a może nawet dłużej. Dziś nie jestem gotowy podjąć takiej decyzji – odpowiedział szef polskiego rządu. Dodał też, że obecnie jest za wcześnie na składanie deklaracji dotyczącej takiego powrotu. – Musimy wiedzieć, jaki będzie stan zakażeń, jaki będzie stan dystrybucji szczepionek, a to dopiero koniec grudnia i styczeń pokażą. Musimy też zobaczyć, czy Polacy zachowują się w sposób od-

powiedzialny i zdyscyplinowany – podkreślił.

Także wiceminister edukacji Dariusz Piontkowski odniósł się na antenie Polsat News do kwestii nauki zdalnej. Na pytanie o powrót dzieci do szkół zaraz po feriach zimowych, czyli 18 stycznia, odpowiedział, że „to będzie zależało przede wszystkim od rozwoju sytuacji epidemicznej”. Z kolei zapytany, czy jest szansa, by ferie były dłuższe, wyjaśnił, że „decyzja już zapadła”. – Te ograniczenia nie są przecież wymysłem rządu tylko po to, aby na siłę nałożyć Polakom jakieś dodatkowe ograniczenia, tylko mają doprowadzić do tego, abyśmy zmniejszyli liczbę zachorowań – mówił Piontkowski.

.....
(jp)

DO SĄDU ZA PROFANACJĘ

WOKANDA \ Prokuratura oskarżyła o obrazę uczuć religijnych 20-latkę z Warszawy, który w ubiegłym roku podczas Marszu Równości w Częstochowie niósł wizerunek Matki Bożej z tęczową aureolą.

fot. mat. pras./d

GDYNIA POMAGA

AKCJA \ 500 świątecznych paczek dla potrzebujących przygotowują wolontariusze oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Centrum Aktywności Seniora w Gdyni. Trafiają one do osób starszych, samotnych oraz rodzin w trudnej sytuacji.

fot. mat. pras./d

ZDROWIE \ Zabezpieczenie przed wirusem na przełomie lutego i marca

Ostatnia prosta po szczepionkę

Zadbajmy o to, żeby święta spędzić w małym gronie, w rodzinnym kręgu osób, dzięki temu ograniczymy transmisję wirusa, a zwycięstwo będzie bliżej nas – zaapelował wczoraj premier Mateusz Morawiecki. Zagwarantował również, że szczepienia przeciwko koronawirusowi rozpoczną się w Polsce najprawdopodobniej w lutym bądź marcu. Z kolei wirusolodzy podejrzewają, że już nawet 20 proc. społeczeństwa mogło nabyć odporność na COVID-19.

Jan Przemyski

Liczba osób zarażonych koronawirusem na świecie najprawdopodobniej przekroczy dziś 65 mln. Do tej pory zmarło ponad 1,5 mln chorych. Światowa Organizacja Zdrowia podaje, że wyzdrowiało ok. 45 mln pacjentów. W Polsce informację o pierwszym potwierdzonym przypadku COVID-19 Ministerstwo Zdrowia przekazało 4 marca. Czwartkowe dane mówiły już o 1 028 610 zakażonych, z kolei bilans ofiar śmiertelnych wynosił 18 828. Oздrowieńców jest natomiast ok. 650 tys.

Resort zdrowia podał też, że z powodu koronawirusa w szpitalach przebywało 20 477 osób, u których potwierdzono zakażenie, a 1986 wymagało podłączenia do respiratorów. Dla przypomnienia: dla pacjentów z COVID-19 przygotowane jest łącznie 38 962 miejsc i 3109 respiratorów. Na kwarantannie przebywa obecnie ok. 290 tys. mieszkańców Polski, a nadzorem sanitarno-epidemiologicznym objęto blisko 14 tys.

Wczoraj w mediach społecznościowych premier Mateusz Morawiecki opublikował krótki film, w którym po raz kolejny apelo-

fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

wał o solidarność i rozwagę w czasach epidemii. – Pamiętajmy, że przeciwnik, z którym walczymy, jest zwodniczy i groźny, nasze przewidywania związane ze spadkiem zachorowań po wprowadzeniu zasad bezpieczeństwa się sprawdzają, ale pandemia na pewno nie powiedziała ostatniego słowa. Do momentu rozpoczęcia powszechnych szczepień musimy być zmobilizowani i stosować się do zasad pandemicznych – powiedział

premier. Szef polskiego rządu przypominał również o roli szpitali rezerwowych, które będą służyły jako bufor bezpieczeństwa. – Szpitale rezerwowe przygotowujemy na wypadek pogorszenia się sytuacji epidemicznej, ale ich znaczenie będzie ogromne, kiedy na początku przyszłego roku rozpoczniemy szczepienia przeciw COVID-19. Pewnie od lutego, może od marca, ale mam nadzieję, że jak najszybciej – to zależy od tego, jak szybko

Europejska Agencja Leków będzie w stanie zatwierdzić szczepionki – zapewnił Morawiecki. Wskazał również, że obecnie wolna jest połowa łóżek covidowych oraz 1/3 respiratorów.

Premier zaapelował też, aby w święta Bożego Narodzenia zachować rozwagę i ostrożność. – Wielu z nas będzie się przemieszczało, będzie chciało spotykać się z rodzinami. Zadbajmy nie tylko o miłe, ale przede wszystkim bezpieczne spę-

dzenie tego czasu. Zadbajmy o to, żeby święta spędzić w małym gronie, w rodzinnym kręgu osób, dzięki temu ograniczymy transmisję wirusa, a zwycięstwo będzie bliżej nas – mówił Morawiecki.

Przypomnijmy też, że w środę szef polskiego rządu przekazał, że rząd zamówił już 45 mln dawek szczepionki przeciw COVID-19 i dodał, że szczepienia będą darmowe, dobrowolne i dwudawkowe.

Tymczasem prezes Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych prof. Robert Flisiak twierdzi, że już nawet 20 proc. społeczeństwa mogło uzyskać naturalną odporność na COVID-19. – Ta część populacji, która przeszła zakażenie koronawirusem, również w postaci bezobjawowej, jest już uodporniona na COVID-19. Szacuję, że jest to ok. 20 proc. Polaków – powiedział lekarz. Prof. Flisiak przewiduje, że do świąt utrzyma się tendencja spadkowa w liczbie potwierdzonych zakażeń. – Co wydarzy się po świętach, będzie zależało od samodyscypliny osób świętujących. Zapewne będziemy mieli do czynienia ze wzrostem, ale trudno przewidzieć jego skalę – poinformował.

.....
(PAP)

PiS i PSL wybiorą RPO?

POLITYKA \ Wicemarszałek Sejmu Ryszard Terlecki wyjawiał, że w najbliższych dniach ogłoszony zostanie kolejny termin składania kandydatur na stanowisko rzecznika praw obywatelskich. – Te propozycje pewnie się pojawiają. Tym razem my też złożymy swoją – stwierdził.

Ryszard Terlecki na antenie Radia Plus zdementował pojawiające się w mediach informacje dotyczące potencjalnych kandydatów Prawa i Sprawiedliwości na rzecznika praw obywatelskich. Głośno mówiono o kandydaturze posła Daniela Milewskiego. Sam polityk, odnosząc się do tych informacji, zapewniał, że gdyby pojawiła się taka propozycja, przyjąłby ją. Wicemarszałek Sejmu wyjaśnił jednak, że taka

kandydatura nie jest brana pod uwagę. – Nie, to nie będzie poseł Milewski. To jakaś plotka – uciął.

Wśród potencjalnych kandydatów wymieniany był także Bartłomiej Wróblewski. Ta informacja także została zdementowana przez Terleckiego. – Nie powiem jeszcze dziś, kto będzie kandydatem. Ogłosimy to w chwili, kiedy zostanie ogłoszony termin składania wniosków i zgłaszania kandydatów – powiedział.

Rzecznika praw obywatelskich powołuje Sejm za zgodą Senatu na wniosek marszałka Sejmu albo grupy 35 posłów. Jeżeli Senat odmówi wyrażenia zgody na powołanie rzecznika (na podjęcie uchwały wyrażającej zgodę lub sprzeciw ma miesiąc), Sejm powołuje na stanowisko rzecznika inną osobę. Dotychczas Sejm dwukrotnie głosował nad kandydaturą Zuzanny Rudzińskiej-Barszcz, zgłoszo-

ną przez kluby opozycyjne. Nie spotkała się jednak ona z aprobatą sejmowej większości.

Prawo i Sprawiedliwość musi przekonać do swojej kandydatury przynajmniej część senackiej opozycji. Wiele wskazuje na to, że partia Jarosława Kaczyńskiego dokona wyboru kandydata wspólnie z Polskim Stronnictwem Ludowym. Terlecki w Radiu Plus potwierdził, że prowadzone są rozmowy

z ludowcami ws. wyboru nowego RPO.

– Wypowiedź pana marszałka Terleckiego dotycząca tego, że być może spotkamy się gdzieś z PSL w połowie drogi przy wyborze nowego rzecznika praw obywatelskich, może być też dobrym prognostykiem dotyczącym tego, aby można było pomyśleć o zmianie koalicji w Senacie – stwierdził w rozmowie z „Codzienną” poseł Prawa i Sprawiedliwości Jan Mosiński.

5-letnia kadencja RPO Adama Bodnara upłyneła 9 września, ale – zgodnie z ustawą o Rzeczniku Praw Obywatelskich – nadal pełni on tę funkcję do czasu powołania swego następcy.

.....
Adrian Siwek

KARA ZA ZNIEWAŻENIE CIAŁA

WYROK \ 30 tys. zł zadośćuczynienia za znieważenie ciała Ewy Tylman musi zapłacić rodzinie kobiety Bartosz S., podwykonawca firmy pogrzebowej, który na jej zlecenie przewoził zwłoki kobiety. Wyrok w tej sprawie wydał w czwartek poznański sąd apelacyjny. Orzeczenie jest prawomocne.

WYWIAD \ Z JAROSŁAWEM STAWIARSKIM, marszałkiem województwa lubelskiego, rozmawia MARCIN SZKUAT

Stawiamy na wykorzystanie naszych atutów

Lubelskie to nie tylko rolnictwo, lecz także dobra baza infrastrukturalna dla biznesu, usług, innowacji i wysoko zaawansowanych technologii. – Stawiamy na wykorzystanie atutów Lubelszczyzny, wynikających z położenia na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych.

Każdy region naszego kraju ma swoją specyfikę. Z czego słynie dziś Lubelszczyzna i z czego mogą być dumni jej mieszkańcy?

Województwo lubelskie jest zróżnicowane. Miasto Lublin jest postrzegane przez pryzmat usług, z kolei region od zawsze był kojarzony głównie z rolnictwem. W ostatnich latach ta gałąź gospodarki uległa znaczącym przekształceniom. Rolnictwo w naturalny sposób stało się podstawą do rozwoju towarzyszących mu branż: przetwórstwa spożywczego i przemysłu maszynowego. Wysokiej jakości gleby w połączeniu z nowoczesnymi technologiami pozwalają mieszkańcom na produkcję zdrowej i ekologicznej żywności. Jesteśmy na drugim miejscu w kraju pod względem liczby zarejestrowanych produktów regionalnych.

Dobrze radzi sobie również branża chemiczna, w obszarze której najbardziej rozpoznawalne są Grupa Azoty Puławy i Herbapol Lublin. Istotne znaczenie dla rozwoju regionu ma także przemysł drzewno-mieblarski.

Nie można chyba zapominać o Kopalni Węgla Kamiennego „Bogdanka”?

Nie wszyscy może zdają sobie sprawę, że na obszarze tzw. Lubelskiego Zagłębia Węglowego znajduje się jedyna kopalnia eksploatująca węgiel kamienny poza obszarem Śląska. LZW obejmuje swoim zasięgiem cztery miasta oraz 14 gmin wiejskich. Kopalnia „Bogdanka” jest największym pracodawcą w powiecie łęczyńskim oraz jednym z czterech największych pracodawców w województwie lubelskim. Szacuje się, że od funkcjonowania tego przedsiębiorstwa – włączając w to rodziny pracowników – zależy byt około 20 tys. osób z siedmiu powiatów województwa lubelskiego.

Potencjał województwa jest więc spory. Co jest jego największym atutem?

Jarosław Stawiarski: Jesteśmy regionem zdwersyfikowanym i przygotowanym do prowadzenia biznesu w obszarze wielu branż
| fot. UMW/d

Jesteśmy regionem zdwersyfikowanym i przygotowanym do prowadzenia biznesu w obszarze wielu branż. Nie odcinamy się od rolniczych korzeni, gdzie obecnie stawiamy na ewolucję produkcji w kierunku żywności ekologicznej, przetworzonej, innowacyjnych produktów funkcjonalnych oraz biogospodarki. Konsekwentnie stawiamy na wykorzystanie naszych atutów, wynikających z położenia na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych, i już poczynionych inwestycji, które tworzą bazę infrastrukturalną dla biznesu, usług i rozwoju działalności nastawionej na innowacje i wysoko zaawansowane technologie.

Rozwój nakręcają inwestycje. Co się buduje w Lubelskiem?

Na szczególną uwagę zasługują: budowa drogi ekspresowej S19, będącej częścią międzynarodowej trasy Via Carpatia, modernizacja linii kolejowej Lublin–Warszawa, droga ekspresowa S17 oraz wiele dróg wojewódzkich, które powstaną w najbliższych kilku latach. W 2019 r. przeznaczaliśmy na transport aż 74 proc. środków inwestycyjnych z budżetu województwa. W ubiegłym roku zakończyliśmy pracę nad sześcioma odcinkami dróg o łącznej długości prawie 98 km, zmodernizowaliśmy także most na Wiśle w Puławach. Na te inwestycje wydaliśmy w sumie ponad 390 mln zł.

W 2019 r. przeznaczaliśmy na transport aż 74 proc. środków inwestycyjnych z budżetu województwa. W ubiegłym roku zakończyliśmy pracę nad sześcioma odcinkami dróg o łącznej długości prawie 98 km, zmodernizowaliśmy także most na Wiśle w Puławach. Na te inwestycje wydaliśmy w sumie ponad 390 mln zł.

Co jeszcze zamierzacie wybudować?

Najważniejsze z inwestycji to rozbudowa: drogi wojewódzkiej nr 801 Puławy–Warszawa z obwodnicami Steżycy i Dębina oraz mostem na Wieprzu, drogi 833 Chodel–Kraśnik oraz przebudowa dużego odcinka drogi nr 838 Głębokie–Fajslawice z rozbudową mostu na Wieprzu.

Droga Via Carpatia chyba najbardziej może pomóc Lubelszczyźnie?

Realizacja trasy Via Carpatia – uzupełniana przez rozbudowę szlaków kolejowych, portów morskich, a także ko-

munikację lotniczą – to niezwykle ważny element sieci komunikacyjnej województwa. Liczę, że przyczyni się do zaistnienia w tej części Europy nowego krwioobiegu kontaktów gospodarczych. Jestem przekonany, że jako region dobrze tę szansę wykorzystamy.

Nie wszystko jednak wychodzi. Trudności ma port lotniczy w Świdniku...

Przed pandemią polskie lotniska przeżywały rozkwit. W 2019 r. polski rynek lotniczy był jednym z najszybciej rozwijających się w Europie. Zgodnie z prognozami w perspektywie pięciu lat ruch miał się zwiększyć o ponad 80 proc. Teraz dla portów regionalnych, takich jak Lublin, rozpoczął się okres wzmożonego zabiegania o powrót do ruchu sprzed pandemii. Proces ten jest bardzo trudny, a skłonienie przewoźników do uruchomienia nowych tras jeszcze trudniejsze.

Olbrzymim wsparciem dla rozwoju każdego województwa

są środki unijne z regionalnych programów operacyjnych. Jak je wykorzystujecie?

Alokacja dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 wyniosła ok. 9,8 mld zł. Dotychczas z tej puli rozdysponowaliśmy już ponad 9 mld zł. To łączna wartość dofinansowania projektów, realizowanych w ramach 5249 podpisanych umów. Nasz region zajmuje drugą pozycję w Polsce pod względem procentowym podpisanych umów.

Z Lubelszczyzny bardzo dużo osób wyjechało na Zachód do pracy. Część chce wrócić, część się waha. Jak je zachęcić do powrotu i inwestowania ciężko zarobionych pieniędzy?

Mamy coraz lepszą infrastrukturę komunikacyjną – port lotniczy, obwodnicę Lublina, drogę S17 w budowie i zapowiedzi budowy S19. Do tego wiele podstref ekonomicznych. Zapełniliśmy pewną lukę, którą teraz wykorzystują przedsiębiorcy. Oni doskonale wiedzą, że mamy takie atuty. Dziś rozmowy zaczynają od pytań o zwolnienia podatkowe i wykwalifikowaną kadrę. Pytają też o jakość obsługi biznesu. To dla nich bardzo ważne, a my wychodzimy naprzeciw tym oczekiwaniom.

Z kim współpracuje się Panu dobrze, a kto – niestety – rzuca kłody pod nogi? Da się dogadać z opozycją?

Sejmik Województwa w tym roku zatwierdził budżet i udzielił absolutorium dla Zarządu Województwa Lubelskiego. Mimo trudnej sytuacji ten budżet możemy nazwać wyjątkowym. Spłacamy zadłużenie, inwestujemy w drogi, rozbudowujemy i modernizujemy szpitale. Trudno, aby w takiej sytuacji ktoś z radnych, także opozycyjnych, był przeciwny. Zdecydowana większość z nich była za przyjęciem absolutorium, nikt nie zagłosował przeciw, co, jak sądzę, jest naszym wspólnym sukcesem i sukcesem Lubelskiego.

ULUBIONA KAWA POLAKÓW*

... i nie tylko

* Źródło: badanie realizowane przez KANTAR POLSKA na reprezentatywnej próbie Polaków w wieku 15+, N=2025, Omnibus – CAPI, czerwiec-lipiec 2020, badanie dostępne na www.stopcafe.pl

ZMARŁ BYŁY PREZYDENT FRANCJI

V REPUBLIKA \ W wieku 94 lat zmarł Valéry Giscard d'Estaing. W latach 1974–1981 sprawował funkcję prezydenta Francji. Uważany jest za ojca integracji europejskiej oraz polityka, który wprowadził rewolucję obyczajową nad Sekwaną.

8

PIĄTEK 4 GRUDNIA 2020

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

fot. Wikipedia/d

BUDAPESZT–WARSZAWA \ Sytuacja w Polsce widziana oczami węgierskiego publicysty

Kto jest za życiem, a kto za rebelią

Od teraz wszyscy jesteśmy wojownikami – oświadczyła jedna z działaczek feministycznych, protestujących pozornie przeciwko ustawie antyaborcyjnej. Inna z głównych organizatorek wysłała swoje oddziały, wykrzykujące hasło „To jest wojna!”, na ulice polskich miast, przeobrażając je w pola bitwy. Po tym, jak Trybunał Konstytucyjny zastrzył prawo antyaborcyjne, które do tej pory mogło być stosowane tylko pod ściśle określonymi warunkami, Polskę zalała fala protestów.

Péter G. Fehér

Na podstawie ustawy obowiązującej w Polsce od 1993 r. ciężą można było przerwać w przypadku, gdy życie matki było zagrożone, pojawiły się poważne wady płodu lub jeżeli ciąża była wynikiem gwałtu. 22 października Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis tzw. ustawy antyaborcyjnej z 1993 r., zezwalający na aborcję w przypadku ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu, jest niezgodny z konstytucją (przepis straci moc wraz z publikacją wyroku w Dzienniku Ustaw, co dotąd jednak nie nastąpiło – przyp. red.). W Polsce, zamieszkiwanej przez ok. 38,5 mln osób, z ostatniego z wymienionych punktów korzystało rocznie około tysiąca kobiet.

W świetle tych liczb trudno sobie wyobrazić, dlaczego

go nowa ustawa, dotycząca części społeczeństwa, której nawet procentowo nie da się wykazać, wywołała tak wielkie napięcia społeczne. Jeśli zbadamy okoliczności, szybko się okaże, że protestujący wykorzystują zastrzeżenie prawa aborcyjnego jako pretekst, podobnie jak czynili to już w 2016 r. Wtedy lewicowo-liberalni demonstranci podczas ostatniego dnia posiedzenia włamali się do gmachu Sejmu i próbowali przeszkodzić w przyjęciu budżetu na kolejny rok, co doprowadziłoby do dymisji rządu i przedterminowych wyborów. Nie powiodła się próba puczu opozycji, powiązana z demolką. Prawo i Sprawiedliwość oraz jego partnerzy koalicyjni pozostali przy władzy.

Teraz celem protestujących jest szerzenie antyklerykalizmu oraz rozpowszechnianie „wartości” kosmopolitycznych. Kościół w Polsce nie zainicjował ustawy aborcyjnej, PiS również nie

było zgodne w tej kwestii. Mimo tego „rewolucjonisci”, na podstawie przeinaczenia rezolucji ONZ, uznali zniewielżoną ustawę za przykład znęcania się nad kobietami. W ten sposób zyskali „podstawę prawną”, aby całą odpowiedzialność zrzucić na PiS i Kościół katolicki. Radykalna przewodnicząca ruchu feministycznego Ogólnopolski Strajk Kobiet Marta Lempart poszła dalej. – Chodzi o brutalną walkę o wolność – oznajmiła. Po tym pojawiło się żądanie dymisji rządu oraz domaganie się powołania Rady Konsultacyjnej.

Rozpoczęło się też znieważanie jednego z najważniejszych filarów polskiej tożsamości, czyli Kościoła katolickiego, i osłabianie jego wpływu społecznego. Premier Jarosław Kaczyński w związku z protestami powiedział, że ten atak jest atakiem, który ma zniszczyć Polskę. Coraz większy przejaw przemocy w obecnych demonstracjach wiernie na-

Celem protestujących jest szerzenie antyklerykalizmu oraz rozpowszechnianie „wartości” kosmopolitycznych | fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

śladuje scenariusz amerykańskiego ruchu Black Lives Matter (ang. Czarne Życia Mają Znaczenie) – jak najwięcej wyrządzonych szkód, zamieszanie i zastraszenie obywateli.

Znając całą sytuację, nie dziwimy się dwóm rzeczom. Po pierwsze, przewodniczący pięciu frakcji Parlamentu Europejskiego określili decyzję TK jako barbarzyńską i podważającą prawa czło-

wieka. Po drugie, bardzo szybko pojawiły się tzw. organizacje obywatelskie, preferowane przez George'a Sorosa, które za cel wzięły sobie symbole religijne. W jednym z takich aktów wandalizmu oblano czerwoną farbą pomnik św. Jana Pawła II.

.....
Autor jest redaktorem węgierskiego dziennika „Magyar Hírlap”, partnera „Codzienniej”

Kolejna procedura Komisji Europejskiej przeciwko Polsce

BRUKSELA \ „Polska narusza prawo UE, zezwalając Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego – której niezależność i bezstronność nie jest zagwarantowana – na dalsze podejmowanie decyzji w sprawach, które mają bezpośredni wpływ na sędziów” – wskazano we wczorajszym komunikacie Komisji Europejskiej. Instytucja wszczęła dodatkową procedurę wobec Polski o rzekome naruszanie unijnego prawa w kwestii działania Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

„Komisja [Europejska] podejmuje działania następcze w związku z postępowaniem ws. uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu ochrony niezawisłości polskich sędziów. Komisja podjęła decyzję o skierowaniu do Polski dodatkowego wezwania do usunięcia uchybienia w związku z dalszym funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższe-

go” – wskazała Komisja Europejska we wczorajszym komunikacie opublikowanym wczesnym popołudniem. Jak podkreśliła, „wezwaniem tym dodano nowy zarzut do postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wszczętego przeciwko Polsce 29 kwietnia 2020 r. w związku ze zmianami legislacyjnymi dotyczącymi sądownictwa”.

„Polska narusza prawo UE, zezwalając Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego – której niezależność i bezstronność nie jest zagwarantowana – na dalsze podejmowanie decyzji w sprawach, które mają bezpośredni wpływ na sędziów. Dotyczy to spraw takich, jak uchylenie immunitetu w celu pociągnięcia sędziego do odpowiedzialności karnej lub

ewentualnie zatrzymania go, a także spraw dotyczących prawa pracy i zabezpieczenia społecznego sędziów Sądu Najwyższego czy przejścia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku” – stwierdzono w komunikacie.

– Jesteśmy świadomi tego, co się dzieje w Polsce i że czas ma kluczowe znaczenie, jeśli chodzi o ochro-

nę sędziów przed polityczną kontrolą – w ten sposób rzecznik KE Christian Wiegand uzasadnił kolejny krok KE w sprawie wymiaru sprawiedliwości w Polsce.

Warto przypomnieć, że to niejedyny działania wymierzone przez unijne instytucje przeciwko Polsce. Cały czas toczy się procedura z art. 7 Traktatu UE o rzekome łamanie w naszym kraju zasad praworządności. Podobne postępowanie toczy się również przeciwko Węgrom. Rząd w Budapeszcie zaskarżył do Trybunału Sprawiedliwości UE rezolucję Parlamentu Europejskiego wszczynającą przeciwko temu krajowi procedurę z tytułu art. 7, jednak niemal pewne jest, że TSUE zdecyduje się na oddalenie skargi.

.....
(kw, Niezależna.pl, PAP)

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13 KULTURA

14-15

PUBLICYSTKA

16 NAUKA

17

OBRONA NARODOWA

18 PODRÓŻE

20 SPORT

WYŻSZA KARA DLA ZABÓJCY KUCIAKA

WYROK \ Słowacki Sąd Najwyższy w tym tygodniu zwiększył wyrok dla zabójcy Jána Kuciaka i jego narzeczonej. Zamiast 23 lat morderca spędzi w więzieniu 25 lat, za „działanie z zimną krwią”.

NASIŁA SIĘ FALA MIGRACYJNA W HISZPANII

MIGRACJE \ Hiszpańskie ministerstwo spraw wewnętrznych poinformowało, że pomiędzy styczniem a listopadem liczba nielegalnych imigrantów, wzrosła o 26 proc. w porównaniu z 2019 r.

BEZPIECZEŃSTWO \ Rosja głównym zagrożeniem

Fotyga współtworzy nową koncepcję NATO

Koncepcja strategiczna NATO jest nieaktualna. Dziesięć lat temu Rosja była przez Sojusz traktowana jako strategiczny partner, dziś Moskwa jest zagrożeniem – podkreśla w raporcie dziesięcioosobowa grupa ekspertów, w skład której wchodzi Anna Fotyga.

Petar Petrović

Przedstawiony podczas trwającego w trybie zdalnym spotkania ministrów spraw zagranicznych państw NATO raport jest owocem kilkumiesięcznych prac ekspertów, których zadaniem jest dostosowanie strategii Sojuszu Północnoatlantyckiego do zmieniających się realiów geopolitycznych. Jedyną przedstawicielką krajów Europy Środkowo-Wschodniej jest europosłanka PiS, była minister spraw zagranicznych Anna Fotyga.

W rozmowie z Polskim Radiem podkreślała ona, że zmiany w koncepcji strategii NATO powinny

Wnioski wypływające z raportu mają być jednym z tematów szczytu NATO w pierwszej połowie 2021 r. | fot. mat. pras./d

zająć szybko, gdyż sytuacja w ostatnich latach diametralnie się zmieniła.

– Raport wskazuje, że Rosja jest ciągle największym zagrożeniem militarnym dla obszaru euroatlantyckiego, nie tylko dla wschodniej flanki. Grupa refleksyjna widzi potrzebę dialogu z Rosją, ale bardzo kontro-

lowanego – zwracała uwagę Anna Fotyga.

W ostatnich latach Kreml prowadzi agresywną politykę wobec swoich sąsiadów oraz krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Kaukazu. W tym czasie zaanektował Krym, wywołał konflikt na wschodniej Ukrainie i wciąż go podsyca, wspie-

rając prorosyjskich separatystów. Moskwa nadal naciska również na Gruzję, którą najechała w 2008 r., i wprowadza swoje siły w rejon Górskiego Karabachu, dzięki czemu wzmacnia swoje wpływy w Armenii i Azerbejdżanie. Rosja stara się też w dalszym ciągu uzależniać od siebie Białoruś, a tak-

że podważa niezależność państw bałtyckich.

Kreml agresywnie reaguje na zwiększanie potencjału militarnego przez Polskę i kraje regionu, umacnianie wschodniej flanki NATO oraz zwiększenie liczebności żołnierzy amerykańskich.

W raporcie dużo miejsca poświęcono też Chinom, które, jak przekonuje Anna Fotyga, nie są bezpośrednim zagrożeniem dla NATO, ale „ich postępowanie nakazuje czujność” i prowadzenie dialogu z krajami obawiającymi się dominacji Pekinu w regionie Morza Południowowschodniego, jak Australia, Japonia i Korea Południowa.

Eksperti zwracają również uwagę na znaczenie sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi.

O ogromnym znaczeniu dokumentu jest przekonany szef polskiego MSZ Zbigniew Rau, który napisał na Twitterze, że dzięki wkładowi Anny Fotygi została w nim uwzględniona perspektywa Polski i państw regionu.

Wnioski wypływające z raportu mają być jednym z tematów szczytu NATO w pierwszej połowie 2021 r.

.....
Autor jest dziennikarzem Polskiego Radia

Bill Clinton miał odwiedzić wyspę pedofilów

USA \ Były asystent Billa Clintona przerwał milczenie w sprawie jego związków z finansistą i pedofilem Jeffreyem Epsteinem. Ujawnił m.in., że wbrew zapewnieniom byłby prezydent był na jego „wyspie pedofilów”.

Epstein był bardzo bogatym finansistą, który był znany głównie ze swoich bliskich związków z przedstawicielami amerykańskich elit. Był również pedofilem – skazano go w 2008 r. za wynajęcie nieletniej prostytutki, chociaż stawiane mu zarzuty były dużo poważniejsze. Później został aresztowany w lipcu 2019 r. i po niecałym miesiącu popełnił samobójstwo. Niejasne okoliczności tej sprawy sprawiły, że wiele osób wierzy, że został zabity, aby nie zeznawać przeciwko potężnym znajomym.

Jednym z przedstawicieli elit, którzy byli blisko związani z Epsteinem, był Bill Clinton. Regularnie się spotykali, Clinton również wielokrotnie latał jego prywatnym samolotem, który z racji doniesień o odbywających się na jego pokładzie оргiach został nazwany przez media „Lolita Express”. Epstein

miał jego portret w sukience w jednej ze swoich posiadłości, a ostatnio wyszło na jaw zdjęcie pokazujące, jak Chauntae Davis – jedna z kobiet oskarżających Clintona o przestępstwa seksualne – masuje byłemu prezydentowi kark.

Epstein był również właścicielem prywatnej karaibskiej wyspy Little St. James. Według licznych świadków miały się na niej odbywać seksimprezy, w których udział brały młode, w tym niepełnoletnie dziewczyny. Clinton od początku wypierał się, jakoby był gościem na tej wyspie.

Doug Band otrzymał staż w Białym Domu w połowie pierwszej kadencji byłego prezydenta. Po zakończeniu drugiej został jego prawą ręką, był odpowiedzialny głównie za gaszenie wybuchających wokół polityka kolejnych skandali. Teraz

udzielił długiego wywiadu magazynowi „Vanity Fair”.

Band potwierdził w wywiadzie, że Clinton faktycznie odwiedził wyspę Epsteina w 2003 r. Niestety nie był w stanie powiedzieć, co na niej robił. Twierdzi, że był to jeden z rzadkich przypadków, w których nie towarzyszył swojemu szefowi.

Informacje o tej wizycie po raz pierwszy wyszły na jaw, kiedy odtajniono zeznania jednej z ofiar Epsteina, Virginii Giuffre. Zeznała ona, że obecność w tym miejscu Clintona zdziwiła ją, a kiedy zapytała o to finansistę, ten odpowiedział, że polityk jest mu winny przysługę. Nie wiedziała, czy byłby prezydent brał udział w оргiach. Jego rzecznik od początku twierdził, że taka wizyta nie miała miejsca.

.....
Wiktor Młynarz

Coraz głośniej o brukselskich оргiach

BELGIA \ Portal Onet.pl opublikował wywiad z rzekomym organizatorem głośnej homoseksualnej оргii w Brukseli. Okazuje się, że być może jest to mężczyzna poszukiwany przez polską policję.

Onet zamieścił w środę wywiad z mężczyzną przedstawiającym się jako David Manzheley. Twierdzi on, że od dwóch lat organizuje w Brukseli homoseksualne оргie. Miał być również organizatorem tej, na której przyłapano europośła węgierskiego Fideszu. Twierdzi, że wśród jego gości było czterech polityków PiS. Onet zastrzegł, że nie weryfikował jego słów. Szybko pojawiły się doniesienia, że informator Onetu jest poszukiwany przez polską policję za oszustwa. KPP w Wadowicach poinformowała portal TVP Info, że osoba o takim imieniu i nazwisku faktycznie figuruje w ich kartotekach i jest poszukiwana. Jego zdjęcie z listu gończego przypomina również zdjęcie, które opublikował Onet. Policjanci twierdzą, że według ich informacji może to być ta sama osoba. List gończy

jest z czerwca 2019 r., ale policja już wcześniej próbowała ustalić miejsce jego pobytu. Jedną z rzeczy, które się nie zgadzają, jest wiek. Z listu gończego wynika, że poszukiwany mężczyzna ma 36 lat. Onet twierdzi jednak, że ich informator to 29-latek. On sam powiedział portalowi, że nie jest poszukiwany przez policję i w Polsce był tylko dwa razy, w 2011 i 2013 r., a cała sprawa to przypadkowa zbieżność nazwisk. Policja zapewnia, że Manzheley nadal jest przez nią poszukiwany, chociaż dla dobra śledztwa nie zdradziła szczegółów. Policjanci powiedzieli dziennikarzom TVP, że pewność co do informatora Onetu będą mieli dopiero wtedy, kiedy odwiedzi go belgijska policja. Na razie nie jest jasne, czy wydano za nim europejski nakaz aresztowania.

.....
(wm)

fot. Wikipedia/d

ZAGRANICZNE INWESTYCJE W UB.R. WZROSŁY O 4 MLD ZŁ

INWESTYCJE \ Skumulowana wartość polskich bezpośrednich inwestycji za granicą w 2019 r. wyniosła 96,5 mld zł i była o 4 mld zł wyższa niż rok wcześniej. Ponad 90 proc. inwestycji było zlokalizowanych w Europie – wynika z raportu przygotowanego przez firmę doradcą PwC oraz PFR TFI.**BUDŻET UE** \ Szef polskiego rządu komentuje kryzys na łamach „FAZ”

Warto poważnie traktować zasady UE

Zaproponowany w pakiecie budżetowym Unii Europejskiej mechanizm, który ma gwarantować przestrzeganie praworządności, sam zasadniczo narusza praworządność – tak premier Mateusz Morawiecki skomentował w wywiadzie dla niemieckiego dziennika „Frankfurter Allgemeine Zeitung” obecny kryzys w UE.

Jan Kamieniecki

Kiedy prowadzący wywiad red. Gerhard Gnauck spytał, w imię jakiej wartości Polska i Węgry są gotowe narazić się innym państwom UE i zaryzykować utratę funduszy, szef polskiego rządu odwrócił pytanie. – W imię jakich wartości Komisja Europejska oraz Parlament Europejski mogą doprowadzić do sytuacji obejścia zasad określonych w unijnych traktatach? – zapytał. – To trochę tak, jakby niemieckie ustawy były stawiane nad niemiecką konstytucją – dodał.

Morawiecki zwrócił uwagę, że główna obawa Polski

jest taka, że tzw. mechanizm praworządności może być wykorzystany w sposób bardzo arbitralny i politycznie motywowany. – Komuś nie podoba się dziś polski rząd, to stawiamy go pod pręgierzem. Jutro to może być rząd włoski lub portugalski, więc to im zabierzemy fundusze – wyjaśnił istotę proponowanego mechanizmu.

– To paradoksalne, bo ten mechanizm omija unijne traktaty. Mechanizm, który ma gwarantować przestrzeganie praworządności, sam zasadniczo narusza praworządność – podkreślił premier. Przypomniał opinie służb prawnych UE oraz Europejskiego Trybunału Ob-

rachunkowego, według których mechanizm warunkowości stwarza niebezpieczeństwo braku pewności prawa.

– Mądre prawo to takie, które jest uniwersalne, a nie partykularne. Obecny mechanizm warunkowości jest właśnie takim partykularyzmem. Takie arbitralne, polityczne rozwiązania mogą być później nadużywane z fatalnymi dla Unii konsekwencjami – podkreślił szef polskiego rządu.

Zdaniem Morawieckiego UE przypomina dziś małżeństwo w kryzysie. – Najwyższy czas na rachunek sumienia, na refleksję, co poszło nie tak. Czy waluta euro nie

Zdaniem Morawieckiego UE przypomina dziś małżeństwo w kryzysie

fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

prowadzi do coraz głębszych rozdźwięków? Czy na pewno dobrze ona służy np. Włochom, które są w stagnacji od ponad 20 lat? – pytał.

Wspomniał też o wspólnym rynku UE. – To ogromna wartość. Na pewno dla Niemiec, bo z każdego euro przeznaczonego na inwestycje w Polsce 75 eurocentów wraca do Siemens, Hoch-

tiefa i setek innych firm, które realizują u nas kontrakty – przypomniał szef polskiego rządu. – Dlatego każde euro ma być wydawane uczciwie. Walka z korupcją to zresztą znak firmowy mojego rządu i na tym polu odnieśliśmy ogromne sukcesy – podsumował premier.

(PAP)

Prace nad górnictwem idą umową zgodnie z planem

KOPALNIE \ Niektóre media zrobiły górnikom przed barbórką dziwny prezent. Postraszyły, że umowa w sprawie restrukturyzacji Polskiej Grupy Górniczej nie dojdzie do skutku, a UE nie poprze pomocy publicznej dla kopalń. Tymczasem rząd zapewnia, że te informacje to nieprawda, potwierdzają to nawet eksperci krytyczni wobec PiS.

Nieprzychylnie rządowi media wykorzystują przy tym opinie najbardziej radykalnych związków górniczych, które od dawna mocno krytykują reformę branży. Wielu ekonomistów, nawet ci, którzy krytykują czasami rząd, twierdzi jednak, że media piszą bzdury i niepotrzebnie nakręcają na Śląsku spiralę strachu.

Janusz Steinhoff, były wicepremier i minister odpowiedzialny za górnictwo, powiedział w radiu eM, że jest spokojny o umowę społeczną w PGG. Jego zdaniem wiceminister aktywów państwowych Artur Soboń i związki potrzebują więcej czasu na przygotowanie tak trudnej

umowy, zwłaszcza że działają w trudnych warunkach pandemii. Steinhoff przekonywał też, że UE zawsze dobrze dogadywała się z rządem w sprawie restrukturyzacji górnictwa i tym razem nie powinno tu być przeszkód.

Tę opinię potwierdza Grzegorz Tobiszowski, były wiceminister energii odpowiedzialny za górnictwo, a obecnie europarlamentarzysta PiS. – Miałem bardzo dobre relacje z UE w kwestiach reformy górnictwa, nie tworzą żadnych przeszkód w naszej pracy, choć przyznam, że negocjacje w sprawie pomocy publicznej zawsze są twarde, bo to przecież

chodzi o pieniądze publiczne, którym trzeba dobrze gospodarować – podkreśla.

Wiceminister aktywów państwowych Artur Soboń zapewnia, że rozmowy ze związkami przebiegają w dobrej atmosferze. 15 grudnia odbędzie się kolejna tura rozmów na temat umowy społecznej dla górnictwa. Podczas tych rozmów resort zamierza także przedstawić proponowany mechanizm udzielania górnictwu pomocy publicznej. Soboń mówił o tym w Katowicach, gdzie uczestniczył w podsumowaniu prac zespołu roboczego oceniającego możliwości wykorzystania w Polsce czystych technologii węglowych.

Pytany o pracę innych zespołów roboczych, które od połowy października do 30 listopada pracowały w spółkach węglowych, zapewnił, że wszystko idzie zgodnie z planem. Soboń nie chciał przesądzać, kiedy mogłoby dojść do podpisania umowy i przedłożenia jej KE. Wcześniej Dominik Kolorz, szef śląsko-dąbrowskiej Solidarności, ocenił, że realnym terminem zawarcia takiego porozumienia jest koniec stycznia przyszłego roku.

Mariusz Andrzej Urbanke

Obniżki cen w black friday były symboliczne

HANDEL \ Ze „Świątecznego Barometru Cenowego” firmy Deloitte wynika, że w tegoroczny black friday, czyli dzień specjalnych okazji cenowych, obniżki cen sięgnęły średnio jedynie ok. 3,4 proc. w porównaniu z poprzedzającym go piątkiem.

Przypadający na ostatni piątek listopada black friday jest początkiem zakupowej gorączki świątecznej. W przypadku większości sprzedawców nie ograniczał się do jednego dnia, ale trwał nawet cały tydzień i przedłużył się aż do poniedziałku 30 listopada. Nie przełożyło się to jednak na skalę obniżek cen. W tym roku zbyt wielu atrakcyjnych promocji dla konsumentów nie było.

Podobnie jak w ubiegłych latach, „Świąteczny Barometr Cenowy” Deloitte pokazuje, że obniżki w black friday miały raczej charakter symboliczny. – Monitorowaliśmy strategię sprzedawców już na tydzień przed black friday. Pomiedzy piątkiem 20 listopada a piątkiem 27 listopada różnica w obniżonych cenach analizowanych kategorii produktów wynosiła średnio 3,35 proc. W ubiegłym roku

było to 4 proc. – komentuje Agnieszka Szapiel, menedżer w dziale strategii Deloitte. – W bardzo niewielu przypadkach obniżki były większe niż 5 proc. W tym samym czasie średni wzrost cen wyniósł 3,42 proc., więc możemy mówić, że de facto w black friday wartość badanego koszyka produktów się nie zmieniła – dodaje Szapiel.

W tym roku największe atrakcje cenowe klienci mogli upolować w kategorii urządzeń i odzieży wyposażonej w sensory mierzące czynności życiowe, smart speakerów oraz laptopów. Rozczarować się mogły osoby, które chciały kupić gry komputerowe oraz konsole, które tradycyjnie w black friday taniały najbardziej. Jak się okazało, w tym roku gry i konsole tańsze były w połowie listopada.

Andrzej Ratajczyk

LOTOS KOLEJ WŚRÓD LIDERÓW PRZEWOŹNIKÓW KOLEJOWYCH

PRZEWOZY TOWARÓW \ LOTOS Kolej to drugi największy kolejowy przewoźnik w Polsce pod względem pracy przewozowej oraz lider na rynku przewozów towarów niebezpiecznych. Dostarcza m.in. paliwo lotnicze do wojskowych baz lotniczych na terenie całego kraju, m.in. w Krakowie, Warszawie, Łasku, Krzesinach i Powidzu. Spółka eksploatuje około 130 lokomotyw i ponad 4 tys. wagonów, świadcząc usługi dla Grupy Kapitałowej LOTOS oraz dla klientów zewnętrznych.

TRANSPORT \ LOTOS Kolej kupiła najnowocześniejszą lokomotywę w Europie

Na torach ekonomicznie i efektywnie

Spółka należąca do Grupy Kapitałowej LOTOS powiększyła flotę o wielosystemową lokomotywę Vectron firmy Siemens Mobility. Pojazd został zakupiony przy wsparciu funduszy unijnych. Dostawa planowana jest na 2021 r. Gdańska firma stale unowocześnia tabor i zwiększa liczbę przewożonych ładunków, co odzwierciedlają wyniki finansowe i pozycja w rankingach.

Lokomotywa Vectron to najnowocześniejsza tego typu jednostka w Europie. Dysponuje mocą 6,4 MW, jest wyposażona w system ETCS zgodny z obecnie obowiązującymi specyfikacjami (Baseline 3) oraz rozwija maksymalną prędkość 160 km/h. Lokomotywa posiada homologację na Polskę, Niemcy, Austrię, Czechy, Słowację, Węgry, przy czym pojazdy z platformy Vectron zostały dopuszczone do eksploatacji aż w 20 europejskich krajach. Lokomotywa ta powstawała z myślą o realizacji różnorodnych zadań przewozowych. Podstawowym założeniem była wydajność i opłacalność wykonywania zadań trakcyjnych w ruchu krajowym i transgranicznym, zarówno pasażerskim, jak i towarowym w Europie.

Pozyskanie Vectrona przez gdańską spółkę to ostatnie zadanie inwestycyjne w ramach realizowanego projektu „Zakup nowoczesnego taboru intermodalnego przez firmę LOTOS Kolej”, współfinansowanego z funduszy unijnych. Dzięki niemu w firmie pojawiły się wielosystemowa lokomotywa elektryczna, jednosystemowa lokomotywa elektryczna, 216 wagonów platform o długości powierzchni ładunkowej wynoszącej 80 stóp oraz 108 wagonów platform o długości powierzchni ładunkowej wynoszącej 60 stóp.

– Świadczenie usług przewo-
zowych na wysokim poziomie
wymaga niezawodnego taboru
trakcyjnego, a takim z pewno-
ścią jest lokomotywa Vectron.
Mamy doświadczenie w eks-
ploataowaniu tej lokomotywy,
która cechuje się dobrymi pa-
rametrami trakcyjnymi, jest
łatwa w obsłudze, gwarantu-
jąc maszynistom wysoki kom-
fort i bezpieczeństwo pracy
– podkreśla Anatol Kupryciuk,
prezes Zarządu LOTOS Kolej.

Wspieranie polskiej gospodarki

Dbałość o rozwój taboru kolejowego wynika przede wszystkim z rosnącego zapotrzebowania na przewóz kontenerów. Polskie porty notują bardzo dobre wyniki i z roku na rok zwiększa się liczba odwiedzających je statków. Rozwiązania, jakie wprowadza LOTOS Kolej, przyczynia-

fot. mat. pras.

**\\ Rozwiązania, jakie wprowadza LOTOS Kolej, przyczyniają się również do zmniejszenia udziału aut przewożących kontenery na drogach, co jednocześnie ma pozytywnie znaczenie dla zmniejszenia emisji smogu do atmosfery. **

ją się również do zmniejszenia udziału aut przewożących kontenery na drogach, co jednocześnie ma pozytywnie znaczenie dla zmniejszenia emisji smogu do atmosfery.

Gdańska firma wspiera rodzimą produkcję. Grupa LOTOS podpisała umowę z firmą NEWAG, która dostarczyła wysokiej jakości polskie lokomotywy. Wśród nabytków znalazł się model E6ACTab Dragon 2, który jest pierwszą w Europie sześciokośmową lokomotywą elektryczną. Pojazd spełnia wymogi Technicznych Specyfikacji Interoperacyjności (TSI2014) oraz jest wyposażony w ETCS poziom 3. Lokomotywę cechuje wysoka siła pociągowa, doskonały system antypoślizgowy oraz napęd na każdą oś. Zastosowano również technologię, która znacząco zmniejsza ryzyko awarii w wysokich temperaturach.

Gdańska spółka inwestuje także w szkolenia. W grudniu ubiegłego roku otwarto Ośrodek Szkolenia Maszynistów, wyposażony w symulator lokomotywy Dragon 2. W skali kraju to jedyne takie miejsce. Kierujący pociągami uczą się, jak radzić sobie w razie wypadków czy awarii. W symulatorze zamontowano również moduł eco-driving, pokazujący zużycie energii podczas próbnych jazd.

Dobre wyniki finansowe

LOTOS Kolej to drugi największy kolejowy przewoź-

nik w Polsce pod względem pracy przewozowej oraz lider na rynku przewozów towarów niebezpiecznych. Spółka eksploatuje około 130 lokomotyw i ponad 4 tys. wagonów, świadcząc usługi dla Grupy Kapitałowej LOTOS oraz dla klientów zewnętrznych. Mimo mniejszego zapotrzebowania transportowego związanego z pandemią, w pierwszym półroczu 2020 r. odnotowała spadek pracy przewozowej jedynie na poziomie 3 proc. wobec 13-proc. spadku całego kolejowego transportu towarowego w Polsce. Tym samym zwiększyła udział w rynku z 9,8 proc. do ponad 10,5 proc.

Istotne znaczenie dla rozwoju spółki LOTOS Kolej ma zwiększanie zasięgu transportowego. Firma realizuje już przewozy na stacjach granicznych z Rosją, Czechami, Słowacją i Białorusią. W planach jest rozpoczęcie przewozów do stacji granicznej z Litwą, co wpisuje się w trend wzmocnienia siatki tak bardzo pożądanymi połączeniami Wschód-Zachód. To jednak nie wszystko. LOTOS Kolej prowadzi intensywną działalność przewozową na terenie Niemiec dzięki uzyskanemu w Niemieckim Federalnym Urzędzie Kolejowym (Eisenbahn-Bundesamt) certyfikatowi bezpieczeństwa. Dokument ten daje gwarancję swobodnego przemieszczania się do 2024 r. W sumie gdański koncern działa na terytorium zachodniego sąsiada już od

przeszło 5 lat, gdzie przewiózł ponad 550 tys. ton towarów. Inną częstą destynacją przewozów spółki są Czechy, które chętnie zamawiają od Polaków paliwo. LOTOS Kolej uzyskała tam analogiczny certyfikat bezpieczeństwa, na mocy którego może realizować swoje przejazdy również do 2024 r.

Przewóz paliwa i towarów niebezpiecznych

Warto pamiętać, że LOTOS Kolej posiada szeroki wachlarz usług. Oprócz obsługi bocznic kolejowych zajmuje się także spedycją, wynajmem i serwisem technicznym taboru oraz czyszczeniem cystern kolejowych. Spółka rozbudowała także sieć swoich oddziałów regionalnych. Jej pociągi towarowe wożą coraz więcej i częściej. LOTOS Kolej nie ma sobie równych, jeżeli chodzi o przewóz towarów niebezpiecznych dzięki zdobytemu doświadczeniu w specjalistycznych i trudnych transportach. Dostarcza m.in. paliwo lotnicze do wojskowych baz lotniczych na terenie całego kraju, m.in. w Krakowie, Warszawie, Łasku, Krzesinach i Powidzu. Siły Zbrojne RP wykorzystują dostarczone paliwo F-34 w każdym obszarze działań polskich Sił Powietrznych – od szkoleń i ćwiczeń aż po zadania operacyjne m.in. w ramach misji NATO „Baltic Air Policing”.

Artykuł sponsorowany

SKLEPY \ Solidarność pracowników banków, handlu i ubezpieczeń zaapelowała do prezydenta Andrzeja Dudy, by do 7 grudnia nie podpisywał nowelizacji ustawy, która znosi zakaz handlu w niedzielę 6 grudnia. Zaakceptowane przez Sejm i Senat rozwiązanie ma pomóc rozładować przedświąteczny ruch w sklepach i poprawić sytuację w handlu.

ENERGIA \ Antoni Macierewicz: Siłownia jądrowa zastąpi węgiel brunatny

Czy w Bełchatowie powstanie atom?

Do 2043 r. powstanie bełchatowska elektrownia jądrowa, która zapewni zatrudnienie i stabilność w regionie – poinformował wiceprezes PiS i były minister obrony narodowej Antoni Macierewicz. Obecnie w regionie funkcjonuje ogromny kompleks węglowy, który przestanie działać w perspektywie dwóch dekad.

Paweł Woźniak

Polska zamierza w ciągu najbliższych kilkunastu lat zbudować od podstaw nowy, zeroemisyjny system energetyczny, zbliżony rozmiarem do obecnego. Jednym z filarów tego systemu mają być odnawialne źródła energii. OZE zapewniają zeroemisyjną energię, jednak nie są stabilnym źródłem – wytwarzają energię tylko wtedy, kiedy istnieją sprzyjające warunki pogodowe. Z tego powodu nasz kraj potrzebuje stabilnego i sterowalnego źródła energii.

Taką rolę ma odgrywać atom. „Program polskiej energetyki jądrowej” (PPEJ) zakłada budowę w Polsce sześciu reaktorów o mocy 6–9 GW, które miałyby być uruchamiane od 2033 r. PPEJ nie wskazuje jednak dokładnej lokalizacji. Najprawdopo-

Według Antoniego Macierewicza kolejna elektrownia jądrowa mogłaby powstać w Bełchatowie | fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

dobniej pierwsza elektrownia jądrowa zostanie usytuowana w województwie pomorskim. Od kilku lat trwają badania lokalizacyjne i środowiskowe w dwóch najważniejszych wariantach: Lubiatowo-Kopalino w gminie Choczewo oraz Żarnowiec w gminie Krokowa. Według

Antoniego Macierewicza kolejna elektrownia jądrowa mogłaby powstać w Bełchatowie. „Dzięki naszym staraniom rząd podjął uchwałę, że do 2043 r. powstanie bełchatowska elektrownia jądrowa, która zapewni stabilność w regionie i zatrudnienie! Słowa uznania dla

ministra Piotra Naimskiego (pełnomocnika rządu ds. strategicznej infrastruktury energetycznej – przyp. red.)” – napisał Antoni Macierewicz na Twitterze.

Bełchatów jako potencjalne miejsce dla elektrowni jądrowej jest wskazywany od dawna. Za 20 lat zakoń-

czy się tam działalność największej w kraju elektrowni węglowej wraz z gigantyczną kopalnią węgla brunatnego. Pozostanie jednak do wykorzystania ogromna infrastruktura energetyczna związana z wyprowadzeniem mocy i siecią przesyłową.

O możliwości funkcjonowania w Bełchatowie elektrowni jądrowej mówił też niedawno Wojciech Dąbrowski, prezes PGE – grupy energetycznej, do której należy bełchatowski kompleks, zapewniający Polsce ponad 20 proc. energii elektrycznej. Budowa atomu w Bełchatowie byłaby prowadzona przez spółkę PGE EJ1. Kontrolę nad należącą obecnie do polskich firm (PGE, Enea, Tauron oraz KGHM) spółką wkrótce ma przejąć skarż państwa. Pakiet mniejszościowy ma z kolei zostać przekazany dostawcy technologii jądrowej.

Polsko-włoski sojusz energetyczny

INWESTYCJE \ Włoski Saipem zbudował terminal LNG w Świnoujściu i ma zbudować morski odcinek Baltic Pipe. Polacy i Włosi liczą też na współpracę swoich firm w sektorze OZE, biomasy i wodoru. O budowie partnerstwa z Włochami związanego z polską transformacją energetyczną dyskutowano podczas internetowego webinarium.

Debatę pt. „Polska wobec wyzwania związanego z transformacją energetyczną. Budowanie partnerstwa z Włochami” zorganizowała Ambasada Włoch w Warszawie. Ambasador Aldo Amati, otwierając webinarium, przypomniał, że włoska firma Saipem, która wybudowała gazowy terminal w Świnoujściu, będzie odpowiedzialna za budowę podmorskiego odcinka gazociągu Baltic Pipe.

– Ta współpraca może zostać pogłębiona dzięki inwestycjom w biomasę i odnawialne źródła energii – powiedział. W tym kontekście wspominał o planie budowy biogazowni, przedstawionym przez PKN Orlen i PGNiG, oraz o skokowym rozwoju fotowoltaiki w Pol-

sce. – Polska i Włochy mogą współpracować także w sektorze wodorowym – dodał.

W debacie wziął udział włoski podsekretarz stanu ds. zagranicznych i współpracy międzynarodowej Manlio Di Stefano. – Każdy kraj będzie teraz naciśkał na transformację energetyczną. Polska ma śmiały program przejścia od węgla do gazu, który jest mniej szkodliwy. Zielony wódor, biogaz, biopaliwa, fotowoltaika i energetyka wiatrowa to mogą być nowe obszary naszej współpracy – wyliczał minister.

Di Stefano wyraził nadzieję, że dyskusja zorganizowana przez ambasadę Włoch w Polsce to początek bilateralnych kontaktów. – Jesteśmy gotowi do współ-

pracy na rzecz wzmocnienia udziału Polski i Włoch w europejskim sektorze wodorowym. Musimy działać na rzecz wzmocnienia europejskiej autonomii w celu podniesienia efektywności i bezpieczeństwa energetycznego – dodał.

Piotr Naimski, pełnomocnik rządu ds. strategicznej infrastruktury energetycznej, podkreślił, że Polska potrzebuje stałego i pewnego wytwarzania energii w Polsce. Przyznał, że udział OZE w Polsce będzie rósł, ale węgiel odchodzący z miksu energetycznego będzie potrzebował zastępstwa. – Będą to częściowo elektrownie gazowe, ale zdecydowaliśmy się także na rozwój energetyki jądrowej – powiedział.

W podobnym tonie wypowiedział się wiceminister klimatu i środowiska Adam Gibourge-Czetwertyński. – Transformacja energetyczna w Polsce będzie możliwa dzięki morskim farmom wiatrowym, fotowoltaice i atomowi. Jednak w okresie przejściowym, do czasu pozyskania dużych magazynów energii, będą potrzebne też elektrownie gazowe – podsumował.

.....
(jak. BiznesAlert.pl)

Rezerwy strategiczne pod nadzorem premiera

ZASOBY PAŃSTWA \ Agencja Rezerw Materiałowych przechodzi pod bezpośredni nadzór premiera i zmienia nazwę na Rządową Agencję Rezerw Strategicznych – zakłada projekt ustawy. Jedną z przyczyn tych nowych rozwiązań jest pandemia COVID-19.

Obecnie obowiązująca ustawa o rezerwach strategicznych nie zawiera dostatecznych regulacji dających możliwość szybkiego i sprawnego reagowania na dynamicznie rozwijające się sytuacje kryzysowe, zarówno w kraju, jak i za granicą. Przykład pandemii COVID-19 i ujawnione niedobory asortymentu medycznego pokazały konieczność wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych. „W systemie rezerw znajdują się towary z obszarów podległych różnym działom administracji rządowej, dlatego premier będzie skutecznie koordynował tworzenie rezerw państwowych, by lepiej odpowiadały potrzebom bezpieczeństwa Polski” – napisano w uzasadnieniu projektu. W projekcie zawarto również postulat stworzenia nowych instytucji prawnych, które dotyczą udo-

stępiania specjalistycznego sprzętu medycznego oraz specjalistycznego sprzętu technicznego, a także możliwości utrzymywania rezerw strategicznych na podstawie nowych rodzajów umów o tzw. pozostawaniu w gotowości. Przedsięwzięcia, które takie umowy zawarłyby z agencją, pozostawałyby w gotowości utrzymania zdolności produkcyjnych lub świadczenia określonych usług na potrzeby rezerw strategicznych. „Przewidziane jest również rozwiązanie szczególnego trybu udostępniania rezerw na potrzeby ministra obrony narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra sprawiedliwości oraz szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” – napisali twórcy projektu.

.....
(lus, PAP)

OSCARY \ Amerykańska Akademia Sztuki i Wiedzy Filmowej, która przyznaje Oscary, przesunęła datę rozdania statuetek w 2021 r. o dwa miesiące, na 25 kwietnia. Wygląda na to, że będzie to ich ostatni kompromis związany z pandemią koronawirusa. Przedstawiciel akademii powiedział „Variety”, że zamierzają ruszyć pełną parą podczas osobistej ceremonii na żywo. Salę Dolby Theater już sprawdzono pod kątem bezpieczeństwa.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK 4 GRUDNIA 2020

KULTURA

13

ROCZNICE \ Senat ustanowił patronów roku 2021

Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek

Senat przyjął w środę uchwałę ws. ustanowienia roku 2021 Rokiem Cypriana Norwida. Izba wyższa uhonoruje tak jednego z najwybitniejszych polskich twórców, którego 200. rocznica urodzin przypada w 2021 r. „Myśl Norwida, że »Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek«, jest ciągle aktualna” – podkreślono w uchwale Senatu. Patronem roku 2021 został też kard. Stefan Wyszyński.

Anna Krajewska

W środę senatowie podjęli pięć uchwał o k o l i c z n o - ściowych. Były to uchwały w sprawie ustanowienia roku 2021: Rokiem Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Rokiem Cypriana Norwida, Rokiem Pracowników Ochrony Zdrowia, Rokiem Powstań Śląskich oraz Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej. Głosowanie było niemal jednomyślne, choć w trakcie obrad nie zabrakło dyskusji. I tak senator Bogdan Zdrojewski oburzał się, że zwykle

świętujemy rocznice śmierci, a nie urodzin, w dodatku mało istotne. – Mamy też 250 lat od urodzin Ludwiga van Beethovena. No wiem, my w Polsce wolimy tylko naszych, a Beethoven bardzo mocno wiąże się z Unią Europejską – przekonywał były minister kultury w rządzie Donalda Tuska. – Na początek mam trzy dobre wiadomości. Po pierwsze, w przyszłym roku będziemy świętować rocznicę urodzin [Norwida], po drugie, okrągłą, bo dwusetną. I po trzecie, już dzisiaj, dzięki uprzejmości pana profesora [prof. dr. hab. Tomasza Korpysza], możemy zobaczyć publikację do-

tyczącą przyszłorocznej właśnie, tej dwusetnej rocznicy – ripostowała senator Halina Bieda, sprawozdawca Komisji Ustawodawczej. W odczytanej przez nią uchwale podkreślono, że „w zgodnej opinii wielu specjalistów Cyprian Norwid to jeden z najwybitniejszych polskich twórców”. „Laureat Nagrody Nobla Józif Brodski uznał go za najlepszego poetę XIX w. w literaturze światowej, a św. Jan Paweł II pisał o nim w roku 2001: »Cyprian Norwid pozostawił dzieło, z którego emanuje światło pozwalające wejść głębiej w prawdę naszego bycia człowiekiem, chrześcijaninem, Europejczy-

„Cyprian Norwid pozostawił dzieło, z którego emanuje światło pozwalające wejść głębiej w prawdę naszego bycia człowiekiem, chrześcijaninem, Europejczykiem i Polakiem” – zacytowano Jana Pawła II w uchwale | fot. Wikipedia/d

kiem i Polakiem». Znakomity poeta, prozaik, dramatopisarz, artysta plastyk, głęboki myśliciel i chrześcijanin, gorący, choć niepozabawiony krytycyzmu patriota, który większą część życia przeżył na emigracji, urodził się 24 września 1821 r. w Głuchach na Mazowszu, a zmarł 23 maja 1883 r. w Paryżu” – napisano w uchwale. Dru-

gim ważnym patronem przyszłego roku jest Prymas Tysiąclecia Stefan Kardynał Wyszyński. „Jego życie było niezwykłym świadectwem służby Bogu i Ojczyźnie, zarówno w czasach pokoju, jak i wojen światowych, które przyszło mu przeżyć. Zawsze pamiętał o Ojczyźnie i o swoich Rodakach” – podkreślono w uchwale.

„Niecodzienna” z Mikołajem

PRASA \ Co roku około 6 grudnia w mediach powraca spór o prawdziwy wizerunek św. Mikołaja. Mowa oczywiście o charakterystycznej postaci starszego mężczyzny z nieodłączną białą brodą, ubranego na czerwono – wygląda trochę jak taki duży i otyły krasnal” – pisze Piotr Łuczuk w jutrzejszym numerze „Niecodziennej Gazety Polskiej”.

Dzięki sprawnym akcjom promocyjnym i marketingowym to właśnie ta wersja praktycznie zastąpiła w powszechnej świadomości tradycyjny wizerunek Świętego Mikołaja, biskupa Miry” – dodaje genialny autor naszego weekendowego magazynu. Jak w dobie pandemii koronawirusa radzi sobie Mikołaj z wioski w Rovaniemi w Finlandii? I czy nosi maseczkę? Z tekstu Piotra Łuczuka dowiemy się też, jaki budżet przeznaczył statystyczny Polak w tym roku na święta. Który utwór najlepiej oddaje nastroje społeczne w czasie pandemii? Proszę się przekonać, sięgając jutro po „Niecodzienną”. Do tego zoolog

Natalia Osten-Sacken napisała o makolągwach – bardzo towarzyskich i pięknie śpiewających ptakach, które niesłusznie identyfikuje się

z mało eleganckim epitetem. Specjalistka od ziół Justyna Pietrzykowska doradzi, jak przygotować wino, które doda energii, albo takie, które poprawi trawienie. Będzie też przepis na wino z kozłka lekarskiego, które ma działanie uspokajające i poprawiające jakość snu. Polecamy wypróbowanie receptur naszej autorki. W jutrzejszym wydaniu pojawi się także „Niecodzienny wchik” czasu”. Łukasz Czarnecki zabierze nas w niezwykłą podróż do roku 1793, na dwór sędziwego chińskiego cesarza Qianlonga, gdzie pojawiło się brytyjskie poselstwo pod wodzą lorda George’a Macartneya.

(AnKraj)

Origami Krzysztofów

MUZYKA \ W zalewie plastikowych piosenek, które otaczają nas zewsząd, warto zwrócić uwagę na pojawiające się muzyczne perełki. Jedną z nich jest utwór „Chcę pamiętać”.

ORIGAMI
Premiera albumu już 15 grudnia 2020 r. | fot. mat. pras./d

Bardzo melodyjna, wybornie zaśpiewana kompozycja to owoc współpracy dwóch Krzysztofów: Iwaneczki i Herdzina. Ten pierwszy zachwycał publiczność, zwyciężając w 6. edycji „The Voice of Poland”. Ten drugi to człowiek orkiestra, pianista, kompozytor, mający na koncie 18 złotych płyt za aranże. I właśnie złotej płyty można życzyć obu panom za album „Origami”, o ile – co zakładam z góry – będzie tak dobry, jak zapowiadający go singiel „Chcę pamiętać”. Utwór kilka dni temu pojawił się w sieci

i można go posłuchać choćby na Spotify. Urzeka! – Płyta jest spełnieniem naszych marzeń o współpracy i powrotem do ukochanej przez nas stylistyki lat 80. Poznaliśmy się w bydgoskiej Akademii Muzycznej i od dawna myśleliśmy o tym, żeby połączyć siły i zrobić wspólny projekt. Ta współpraca okazała się dla nas wspaniałą przygodą – informują muzycy. Wszystkie piosenki zostały nagrane we wrześniu. Płyta ukaże się 15 grudnia.

(AnKraj)

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

2 OPINIE
3 TEMAT DNIA
4-6 POLSKA
8-9 ŚWIAT
10-12 GOSPODARKA
13 KULTURA
14-15 PUBLICYSTYKA
16 NAUKA
17 OBRONA NARODOWA
18 PODRÓŻE
20 SPORT

Lech Kaczyński

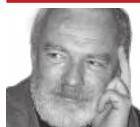
(1949–2010) polski polityk, prawnik, działacz opozycji w okresie PRL, prezes NIK, minister sprawiedliwości, prezydent Warszawy, w latach 2005–2010 prezydent Polski

\\ Rosja ma wobec Polski i wszystkich krajów byłego bloku wschodniego swoje cele. Zrezygnuje z nich tylko wówczas, gdy będzie musiała, a nie z powodu jakichś sentymentów. \\

AZERBEJDŻAN \ Konflikt o Karabach rozgrywa się niemal na granicy z Iranem – to pokazuje jego realne implikacje geopolityczne

Korogłu czy sułtan?

Czy ostatnia wyprawa na Karabach przysporzy prezydentowi Ilhamowi Alijewowi laurów godnych tytułowego bohatera tego tekstu? Nie wiecie, kto to Korogłu?! To imię zna każde azerbejdżańskie dziecko.

Jerzy Lubach

Korogłu jest bohaterem eposu narodowego, który miałem przyjemność przyswoić polszczyźnie, przekazywanego ustnie przez wędrownych bazarzy śpiewaków, aszygów, a spisane – częściowo wierszem – w XVIII w. To bohater nietypowy, rozbójnik-poeta, zarazem archetypiczny dla Azerbejdżanu – choć muzułmanin, to stale walczy z tureckim sułtanem i jego paszami, a każdą zwycięską wyprawę czci siedmiodniową uczta, podczas której wypija hektolitry zakazanego przez Proroka wina i sławi swe bojowe czyny mową: „Kiedy do bitwy ja się też przyłączam, \ Przelotne ptaki gubią swoje pióra, \ Bejom, sułtanom, paszom twierdzy mury \ Zburzone zwałę na ich nędzne głowy!” („Korogłu. Azerbejdżański epos heroiczny”, Warszawa 2016).

Pomiędzy Rosją, Turcją i... Iranem

Pomników Korogłu w Azerbejdżanie jest chyba nie mniej niż samego ojca narodu (i obecnego prezydenta) Hejdara Alijewa, a w samym stołecznym Baku są dwa. Wiele wskazuje na to, że Ilham Alijew, choć jako poeta nie jest znany, zyska podobny co ów szlachetny rozbójnik nimb bohatera narodowego dzięki odwojowaniu Karabachu od 30 lat bezprawnie okupowanego przez Ormian. Nie bez udziału owego sułtana, za którego wcielenie uważa się najwyraźniej prezydent Turcji Erdoğan. Tyle że do gry wmieszało się jeszcze inne nieco podupadłe imperium, Rosja. Sytuacja jest skom-

plikowana, a choć nam wydaje się, że nie ma większego znaczenia dla geopolityki, to jest wręcz odwrotnie.

Wystarczy bowiem rzut oka na mapę, by uświadomić sobie, że konflikt o Karabach rozgrywa się niemal na samej granicy z Iranem, państwem również pretendującym do roli muzułmańskiego imperium, lecz nie tylko ze względu na panujący tam szytyzm wrogi zarówno sunnickiej Turcji, jak i „wielkiemu szatanowi” zza oceanu. Jaki będzie stosunek nowej amerykańskiej administracji do Iranu, to okładanego sankcjami za budowanie potencjału nuklearnego, to ugadywanego pokojowo za Obamy? Analizy polskich „znawców” tematu rażą uproszczeniami i wpływem armeńskiej propagandy, jak opowieści o starciu „najstarszego państwa chrześcijańskiego” Armenii z „agresją islamu”.

Wojna nie religii, lecz narodów

Polemizując z takimi wątpliwymi schematami myślowymi, zawartymi np. w tekstach znanego reportażysty Witolda Repetowicza, prof. Przemysław Żurawski vel Grajewski stwierdził, że nie ma mowy ani o rzekomej „wojnie religii”, ani o podporządkowaniu Azerbejdżanu Turcji. Choćby z tego powodu, że islam jest wprawdzie w Azerbejdżanie religią dominującą, ale nie represyjną wobec innych wyznań. Jak słusznie tłumaczy profesor: „To nie jest wojna religijna, to wojna etniczna pomiędzy narodami silnie zeświecczonymi przez 70 lat panowania sowieckiego, a wcześniej rosyjskiego, od momentu podboju tej części Azerbejdżanu, wcześniej perskiego, przez Rosję. Po tych latach rusyfikacji, a później komunizacji, islam

Pomników Korogłu w Azerbejdżanie jest chyba nie mniej niż samego ojca narodu, czyli prezydenta Hejdara Alijewa | fot. Wikipedia/d

azerski różni się od tureckiego tym, że Turcy w swej masie są sunnitami, a Aze- rowie szyitami”.

Warto przypomnieć, że Erdoğan mimo swych neoosmańskich zapędów islamizacyjnych nigdy o wsparciu dla Azerbejdżanu nie mówił w kontekście wspólnoty religijnej, ale etnicznej: „bratni naród, dwa państwa”. A dwa państwa dlatego, że w odradzającym się po rozpadzie Związku Sowieckiego Azerbejdżanie opcja stawiająca na połączenie z Turcją zyskała minimalne poparcie polityczne, po czym została podobnie jak ekstremizm islamski dość brutalnie spacyfikowana przez Hejdara Alijewa. Podział zaś Azerbejdżanu między Rosję a Persję w XIX w. spowodował, że wzdłuż granicy Iranu i Armenii ciągną się tereny zamieszkane przez... Azerbejdżan, których jest tam dwa razy więcej niż w ojczyźnie! W kontekście wsparcia dla Azerbejdżanu w odwojowaniu Karabachu przez wroga Iranowi Turcję można sobie zadać pytanie także o losy tego pogranicznego regionu, niezbyt zdaje się lojalnego wobec Teheranu.

Rosja straciła twarz, a Armenia złudzenia

Wprowadzenie rosyjskich „wojsk pokojowych” wzdłuż tzw. korytarza łączyńskiego,

wąskiego przesmyku łączącego Armenię z Karabachem, zaakcentowało wprawdzie aktywność Moskwy na Kaukazie, ale na mocy tejże umowy Azerbejdżan bez jednego wystrzału przejął cały ten region ze stolicą w Łači, z którego kazano się wycofać Ormianom. Azerbejdżan odzyskał 70 proc. okupowanych terenów, Turcja zyskała znaczący głos w sprawach regionu, a Rosja straciła twarz. Pisz o tym Grzegorz Górny, który w 1993 r. jako korespondent był w Karabachu, gdy Ormianie rozpoczęli zwycięską ofensywę: „Pewni byli też strategicznego sojuszu z Rosją, porównując go do aliansu między Stanami Zjednoczonymi a Izraelem. Porównywali się do państwa żydowskiego, któremu Ameryka nie da zginąć. Tak samo – ich zdaniem – Moskwa nie pozwoli skrzywdzić Armenii. (...) Premier Nikol Paszynian jest w swym kraju krytykowany powszechnie za zawarcie upokarzającego pokoju, ale tak naprawdę nie miał wyjścia – straty w ludziach były zbyt duże, a przewaga nieprzyjaciela miażdżąca. Największym rozczarowaniem dla Ormian jest jednak postawa Rosji, która nie kiwnęła palcem, by wspomóc swojego głównego (a de facto jedyne) sojusznika na Zakaukaziu”.

Gdy wczytuję się w głosy armeńskich internautów,

przebija z nich rozpacz z powodu klęski, ale dominuje wściekłość wobec Rosji, która „ich zdradziła”. Dyrektor Centrum Badań Bliskowschodnich Ihor Semywołos przepowiada dalsze osłabienie pozycji Rosji w regionie wskutek zacieśniania sojuszu azersko-tureckiego, ale i spadek znaczenia mocarstw zachodnich, które nie odegrały w konflikcie żadnej roli, a pretendująca do pocuzania Azerbejdżanu Francja otrzymała ostrą odprawę od prezydenta Alijewa.

Czy sprytny Korogłu trwale przeformatował region?

Ukraiński politolog potwierdza moje intuicje, zwracając uwagę, że sytuacja wokół Iranu i jego programu jądrowego, która zaostrzyła się po niedawnym zabójstwie jego twórcy, irańskiego uczonego Mohse- na Fahrizadeha, o co Tehe- ran oskarża to USA, to Turcję, może stać się zapalnikiem do, jak to określa, „nowego przeformatowania regionu”. To zaś w dużym stopniu zależy od niewątpliwie mającego geopolityczny wymiar ewentualnego objęcia prezydentury USA przez Joego Bidena. Będzie on musiał się zmierzyć zarówno z ambicjami wrogo- go Iranu, jak i Turcji, sojusznika w NATO, tyle że coraz bardziej kłopotliwego.

Jak powinna w tej sytuacji reagować Polska? Prof. Żurawski vel Grajewski stwierdził: „Polska nie ma potrzeby głębszego politycznego angażowania się w konflikt na Kaukazie, ale w żadnym wypadku nie ma też interesu w popieraniu tam sojusznika Rosji i w redukowaniu kosztów rosyjskiej tam dominacji. Konfliktowanie się w tym celu z sojuszniczą Turcją byłoby zaś już zupełną aberracją. (...) Polityka państwowa musi (...) być efektem kalkulacji. Ta zaś nakazuje nam nieantagonizowanie Turcji, niepopieranie Rosji i stanie na straży zasady nienaruszalności granic”.

A tymczasem Azerbejdżan hucznie świętuje odzyskanie odwiecznych terytoriów, zapowiadając powrót tam licznych uchodźców sprzed 30 lat. Czy sprytny rozbójnik Korogłu kolejny raz wykiwał sułtana, to się dopiero okaże, na razie uczta trwa. Wspominając 60-letni koniak, którym prezydent Alijew gościł niegdyś Lecha Kaczyńskiego i członków jego delegacji, w której składzie miałem szczęście się znaleźć, to trochę im zazdroścę, ale na zdrowie, czyli çok yaşayın!

Adolf Maria Bocheński

(1909–1944) polski pisarz, publicysta i działacz polityczny

\\ Państwo jest niejako dźwigarem, za pomocą którego naród jest w stanie utrzymać się i rozszerzyć swój stan posiadania. W ogólnej walce o byt walczą bezpośrednio nie narody, lecz państwa. Im który naród posiada silniejsze państwo, tym wyższe stanowisko zajmuje w ogólnej hierarchii narodów. \\

PUBL...

15

FELIETON \ „Realizm” nie całkiem realistyczny, czyli skąd się biorą problemy Ruchu Narodowego?

Narodowcy na manowcach

Głosowanie w sprawie poparcia rządu w jego starciu z dyszącą na naszą suwerenność Brukselą pokazało, że narodowcy znaleźli się na manowcach. Widać to też w sondażach, bo współtworzona przez Ruch Narodowy Konfederacja znalazła się w okolicach progu wyborczego.

Bartosz Bartczak

Kiedy w 2012 r. Marsz Niepodległości osiągnął niebywały sukces frekwencyjny, wydawało się, że przed środowiskami narodowymi rysuje się świetlana przyszłość. Jednak stworzony niedługo później Ruch Narodowy zaliczał w wyborach porażkę za porażką, zdobywając poparcie rządu 1–2 proc. To nie byłoby jednak problemem, gdyby narodowcy wykonali porządną pracę u podstaw. Jednak i w tym obszarze nie było sukcesu. Ze środowiska narodowego nie wyrósł żaden liczący się think tank, nie udało się zbudować żadnego dużego narodowego portalu opinii. Narodowcy nie dorobili się grupy swoich ekspertów, którzy byliby zapraszani do dyskusji w mediach i na uczelniach. Trudno wskazać jakąś dużą inicjatywę społeczną, która zostałaby przygotowana przez ich środowisko. Ostatecznie narodowcy dostali się do Sejmu najpierw w ramach ruchu Kukiz'15, później w ramach Konfederacji. Jednak ten pierwszy już zdążył stracić poparcie, a ta druga idzie w jego ślady. W czym leży więc problem Ruchu Narodowego?

Realizm magiczny

Środowiska narodowe bardzo lubią powoływać się na realizm Romana Dmowskiego i jego przedwojennej Narodowej Demokracji. Problem w tym, że nie zawsze endecki realizm okazywał się... realistyczny. Próby porozumienia z caratem przed I wojną światową spełzły na niczym. Również próbując porozumieć się z władzami komunistycznymi po 1945 r., środowiska narodowe tworzące Stowarzyszenie „Pax” niewiele osiągnęły. Mimo to w III RP narodowcy uparcie wracają do swoich rzekomo realistycznych koncepcji, które sprowadzają się do... współpracy z Rosją. To, że już dwa razy okazało się, że Rosja za jedyną formę

Wielu narodowców wydaje się nie uczyć na błędach środowisk narodowych z przeszłości. Współcześni narodowcy brną więc we współpracę z totalną opozycją, tak jak Roman Dmowski brnął we współpracę z caratem | fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

współpracy z Polską uznaje nasze podporządkowanie Kremlowi, dużej części środowiska narodowego zdaje się nie przeszkadzać. Przy okazji jednak swoją postawą w polityce zagranicznej narodowcy skazują się na marginalizację wśród Polaków, którzy bardziej realistycznie oceniają intencje Moskwy niż „narodowi realisci”.

Swoją „realistyczną” postawą środowiska narodowe mocno odrywają się od sympatyzujących z nimi młodzieży. Zamiast na geopolityczne gierki, które i tak narodowcom średnio wychodzą, patriotycznie nastawiona młodzież wydaje się czekać na jakąś większą ideę, alternatywną wobec dominującej dotychczas w Polsce idei proeuropejskiej. Niestety Ruch Narodowy, będąc najbardziej eurosceptyczną partią w Polsce, nie dorobił się szerokiego programu alternatywnego wobec pogłębiania integracji z UE. A przecież ideowa alternatywa dla rozplywania się Polski w Unii wręcz leży na ziemi. Jest nią idea Międzymorza. Wystarczyłoby, by narodowcy wykonali nad nią jakąkolwiek pracę intelektualną oraz organizacyjną, być może wspólnie z ruchami narodowymi z innych krajów regionu, a już mogliby pociągnąć za sobą rzesze młodzieży. Narodowcy jednak w większości ideę Międzymorza lekceważą, gdyż uznają ją za... nierealistyczną.

Młody narodowcu, pozostań biedny

Kolejną fikcją środowiska narodowego, obok „endecckiego realizmu”, jest libera-

lizm ekonomiczny. Jednak inaczej niż w wypadku „realizmu”, fikcja na punkcie liberalizmu wydaje się bardziej zrozumiała. W końcu kolejne pokolenie polskiej młodzieży daje się porwać libertariańskiej publicystyce Janusza Korwin-Mikkego. Proste jak budowa cepa recepty Mikkego mogą trafić do młodego człowieka. W końcu, będąc młodymi, wielu z nas wierzy, że świat stoi przed nami otworem i że wystarczy nam nie przeszkadzać, a na pewno osiągniemy sukces. Ta wiara rozbija się oczywiście o rzeczywistość w momencie rozpoczęcia pierwszej pracy i założenia rodziny. Wtedy też fascynacja korwinizmem szybko mija. Nie przeszkadza to jednak kolejnym pokoleniom polskiej młodzieży wierzyć w to, że ich starsi koledzy nie osiągnęli wielkiego sukcesu, bo „przeszkadzało” im państwo. Narodowcy odwołują się do takich postaw młodych Polaków, mimo że powinni mówić im coś zgoła innego.

Podobnie jak w wypadku „realizmu”, tak w wypadku liberalizmu ekonomicznego narodowcy mocno rozjeżdżają się ze swoimi sympatykami. Narodowa młodzież to w większości dzieci klasy średniej lub niższej, którym trudno jest wygrać wyścig szczurów z dziećmi klasy wyższej. A przecież wyścig szczurów jest centralnym punktem idei liberalnej. W polskiej rzeczywistości promuje on międzynarodowe koncerty, a nie rodzimych przedsiębiorców. Libe-

ralny wyścig szczurów spycha sympatyków narodowców na umowy śmieciowe i w spiralę kredytów. Środowiska narodowe powinny im zaproponować alternatywę w postaci „narodowego protekcjonizmu”. Protekcjonizmu, który zapewniłby młodym Polakom stabilną pracę, mieszkania bez rujnujących kredytów, szeroki dostęp do dobrej edukacji i opieki zdrowotnej, a także wsparcie w starciu z zagranicznym kapitałem dla tych, którzy chcą założyć własny biznes. Zamiast tego narodowcy wciąż jednak wolą zwulgaryzowaną wersję liberalnej ideologii spod znaku Balcerowicza.

Skradziona prawica

Wielu narodowców źródło swoich problemów widzi w Prawie i Sprawiedliwości, które miało rzekomo „ukraść” Ruchowi Narodowemu nastawionych prawicowo, narodowo i konserwatywnie wyborców. Nie przyszło jednak tym narodowcom do głowy, że prawicowym, narodowym i konserwatywnym wyborcom propozycje PiS mogą się wydawać po prostu lepsze od propozycji Ruchu Narodowego. Może narodowo i eurosceptycznie nastawieni wyborcy wolą żmudne budowanie sojuszy regionalnych chociażby w postaci Inicjatywy Międzymorza od mrzonek o sojuszu z Rosją? Może konserwatywni wyborcy uważają, że polskim rodzinom bardziej pomoże program 500+ i wyższa płaca minimalna niż ob-

niżanie podatków bogatym czy prywatyzacja usług publicznych? Może wyborcy, dla których ważny jest polski patriotyzm, wolą, żeby większość kapitału w naszym kraju pozostała w polskich rękach, nawet jeśli byłoby to ręce państwa? Może, ich zdaniem, lepsze są ręce państwa polskiego niż niewidzialna ręka rynku, która okazuje się często ręką zagranicznego kapitału?

Narodowcy często wpadają też w pułapkę przenoszenia historycznych zaszłości na czasy obecne. Skoro Jarosław Kaczyński często odwołuje się do spuścizny Józefa Piłsudskiego, to znaczy, że PiS musi być współczesną mutacją sanacji. A przecież sanacja była największym wrogiem endecji, więc Prawo i Sprawiedliwość „musi” być wrogiem Ruchu Narodowego. Z powodu historii narodowcy zdają się odżegnywać od wartościowych idei, takich jak idea Międzymorza czy uprzemysłowienia II RP za pomocą inwestycji publicznych (m.in. w Centralny Okręg Przemysłowy), tylko dlatego, że kojarzą im się z Piłsudskim lub rządami sanacyjnymi. Jednak mimo takiej fikcji na kwestiach historii, wielu narodowców wydaje się nie uczyć na błędach środowisk narodowych z przeszłości. Współcześni narodowcy brną więc we współpracę z „totalną opozycją”, tak jak Roman Dmowski brnął we współpracę z caratem, a Bolesław Piasecki we współpracę z PZPR.

Rola do odegrania

Nie da się zaprzeczyć, że aktywność społeczna narodowców przyczyniła się w pewien sposób do przełomu, który miał miejsce w Polsce w 2015 r. Środowiska narodowe umiały jak nikt inny przyciągać do idei patriotycznych masy młodych Polaków. Dziś, kiedy wydaje się, że prawica znowu traci polską młodzież, takie przyciąganie znowu jest potrzebne. Wymagałoby to jednak odrzucenia historycznych antypatii i przemyślenia własnych fikcji. Młodzi Polacy naprawdę czekają na lepszą propozycję niż „tęczowy piątek” w każdej szkole czy korwinowskie „zasady dżungli”. Narodowcy mogliby ich przeciągnąć na tę stronę polskiego politycznego sporu, która pragnie Polski suwerennej, w której wszyscy Polacy mogą skorzystać ze wzrostu gospodarczego. Ruch Narodowy musi być jednak przekonany, że sam po tej stronie sporu chce być.

2

OPINIE

3

TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13

KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

NAUKA

17

OBRONA NARODOWA

18

PODRÓŻE

20

SPORT

KOMENTARZ \ „Nature” analizuje modele epidemiologiczne

Stężenie wirusa ma kluczowe znaczenie

W czasopiśmie naukowym „Nature” w artykule Seriny Chang i współpracowników przeanalizowano modele epidemiologiczne rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 w dziesięciu największych metropoliach amerykańskich na podstawie danych z telefonii komórkowej. W badaniu przyjęto założenie, że ryzyko zakażenia jest jednakowe we wszystkich punktach (pominięto zabezpieczenia stosowane na miejscu) i jest proporcjonalne do czasu przebywania w pomieszczeniu i liczby ludzi.

**Dr hab. n. med.
Ernest Kuchar**

Model wskazuje, że największe znaczenie ma mobilność ludności, która przenosi nowego koronawirusa, oraz że do większości zakażeń dochodzi w publicznie dostępnych pomieszczeniach zamkniętych, przy czym im bardziej zatłoczony jest punkt, tym większe ryzyko zakażenia. W modelu wykazano, że najważniejszymi czynnikami zmniejszającymi liczbę zakażeń jest ograniczenie mobilności i liczby osób znajdujących się w odwiedzanym punkcie.

Kluczowe kwestie

Innymi słowy, podstawowe znaczenie dla zakażenia ma gęstość przebywających w danym pomieszczeniu osób, z czym jest związane stężenie wirusa w powietrzu i dawka wirusa, na jaką te osoby są narażone. W tej sytuacji równie ważnym parametrem, którego jednak nie badali autorzy artykułu, jest częstota wymiany powietrza oraz liczba metrów sześciennych pomieszczenia przypadających na jednego użytkownika. Trzeba też pamiętać, że badanie opublikowane w „Nature” jest ogólnym modelem matematycznym, który zakłada wiele uproszczeń: przede wszystkim określa prawdopodobieństwo zakażeń, bazując na założeniu, że tam, gdzie jest duże zagęszczenie ludzi i odpowiedni czas ich przebywania, tam zakażeń będzie najwięcej. Nie bierze pod uwagę stosowanych zabezpieczeń i narażenia, np. nie różnicuje ryzyka w sklepie i przychodni lekarskiej. Badanie także

Jeśli kluby sportowe nie powodują zwiększenia ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa, to powinniśmy móc z nich korzystać. Bo w tych trudnych czasach wysiłek fizyczny jest jak najbardziej wskazany | fot. Pixabay/d

Wysoki rygor sanitarny

Autorzy publikacji sami zdają sobie sprawę z niedoskonałości swojego badania. Po pierwsze nie analizowali wszystkich punktów, w których mogło dochodzić do zakażenia, po drugie analizowano tylko osoby z telefonami komórkowymi, co pomija liczną grupę osób, w tym małe dzieci czy osoby starsze, i jest uproszczeniem nieprzystającym do realnego świata. Przypomnę, podstawowe znaczenie w badaniu ma mobilność ludzi i liczba odwiedzonych punktów. Autorzy artykułu w „Nature” w swoich wnioskach zalecają przede wszystkim ograniczenie zatłoczenia punktów poprzez zmniejszenie liczby użytkowników, dystrybucję żywności z pominięciem zatłoczonych supermarketów, lepszy dostęp do testów, płatne choroby, by chorzy zostali w domu, oraz poprawienie wentylacji w miejscach pracy, w których obecność jest konieczna. W Polsce zrealizowaliśmy już większość z wy-

mienionych zaleceń. Na przykład wymieniane jako potencjalne źródło zakażeń w artykule siłownie i kluby fitness, u nas takim zagrożeniem nie są – bo w przeciwieństwie do USA nie są to zatłoczone obiekty (limitowana w pandemii liczba użytkowników), są to pomieszczenia dobrze wentylowane, a ustawienie sprzętu gwarantuje zachowanie dystansu powyżej 2 m, co minimalizuje ryzyko zakażenia. Wysoki rygor sanitarny zastosowany w siłowniach może być bezwzględnie przestrzegany, w sklepach zaś dystans społeczny jest pewnego rodzaju utopią.

Wysiłek fizyczny wskazany

Znacznie bardziej precyzyjną ocenę ryzyka w siłowniach przedstawia analiza norweskich naukowców – z zastosowaniem randomizacji, która znosi wpływ czynników zakłócających i jest najlepszym badaniem do oceny wpływu danego czynnika, w tym przypadku ryzyka korzystania z siłowni. Naukowcy w ciągu

trzech tygodni obserwowali blisko 4 tys. uczestników badania, którzy zostali podzieleni losowo na dwie grupy – jedną, korzystającą z pięciu siłowni, oraz drugą, która nie przychodziła do tego typu miejsc. Okazało się, że wśród osób biorących udział w treningach zachorowała tylko jedna osoba – zakażyła się w miejscu pracy. Badanie potwierdziło tym samym, że siłownie i kluby fitness, które są odpowiednio przygotowane, nie stanowią podwyższonego ryzyka epidemicznego. A jeśli kluby sportowe nie powodują zwiększenia ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa, to powinniśmy móc z nich korzystać. Bo w tych trudnych czasach wysiłek fizyczny jest jak najbardziej wskazany – zarówno dla wzmocnienia odporności organizmu, jak i naszego zdrowia psychicznego.

Dr hab. n. med. Ernest Kuchar – specjalista chorób zakaźnych i medycyny sportowej, Warszawski Uniwersytet Medyczny

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13 KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16 NAUKA

17 OBRONA NARODOWA

18 PODRÓŻE

20 SPORT

WZMOCNIENIE ROYAL NAVY

OKRĘTY WOJENNE \ Dodatkowe fundusze umożliwią finansowanie realizowanego już kontraktu dotyczącego zakupu ośmiu fregat typu 26 i pięciu typu 31. W planach jest również rozpoczęcie programu związanego z fregatami nowej generacji, typu 32.

OBRONA NARODOWA

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl PIĄTEK 4 GRUDNIA 2020

17

Dodatkowe fundusze umożliwią nie tylko zwiększenie zdolności wojska, lecz także stworzenie tysięcy nowych miejsc pracy | fot. Sgt Steve Blake RLC/British Ministry Of Defence/d

BUDŻET OBRONNY \ Londyn szykuje się do wojen przyszłości

Chcesz pokoju, gotuj się do wojny

Premier Wielkiej Brytanii Boris Johnson zapowiedział w ubiegłym miesiącu największy od zakończenia zimnej wojny program modernizacji Sił Zbrojnych Wielkiej Brytanii. W ciągu czterech najbliższych lat na obronność zostanie wydane przez rząd w Londynie dodatkowe 24,1 mld funtów. – Fundusze te wzmocnią pozycję Wielkiej Brytanii jako europejskiego państwa NATO z najwyższym budżetem obronnym – stwierdził polityk Partii Konserwatywnej.

Paweł Kryszczak

Podczas wystąpienia w Izbie Gmin premier Boris Johnson mówił o dodatkowych 16,5 mld funtów w budżecie ministerstwa obrony Wielkiej Brytanii w ciągu następnych czterech lat. Warto przypomnieć, że rząd w Londynie obiecał już wcześniej zwiększenie wydatków na obronność o 0,5 proc. powyżej poziomu inflacji w czasie trwania tej sesji brytyjskiego parlamentu. Tym samym łączny wzrost wyniesie 24,1 mld funtów przez następne cztery lata. Dzięki tym zmianom w ciągu 4 lat na cele obronne zostanie przeznaczonych ponad 190 mld funtów.

– Od dziesięcioleci rząd Wielkiej Brytanii ograniczał budżet obronny. Jeśli nadal kroczylibyśmy tą drogą, nasze siły zbrojne zeszłyby poniżej progu zdolności do działania. Zdecydowałem, że epoka cieć musi się skończyć – zaznaczył premier Wielkiej Brytanii. Dodatkowe fundusze umożliwią nie tylko zwiększenie zdolności wojska, lecz także stworzenie tysięcy nowych miejsc pracy. Od zakończenia zimnej wojny zagrożenie, jakie stanowili przeciwnicy Wielkiej Brytanii, zmieniło się. Premier Boris Johnson zaznaczył, że tradycyjne zdolności obronne i te związane z odstraszaniem nadal pozostają istotne. A Siły Zbrojne Wielkiej Brytanii każdego dnia

bez wytchnienia działają, aby powstrzymać zagrożenia terrorystyczne.

Zdaniem szefa Partii Konserwatywnej międzynarodowe środowisko robi się coraz bardziej niebezpieczne, zaś rywalizacja między państwami przypomina tę z czasów zimnej wojny. Sytuacja ta sprawia, że transformacja Sił Zbrojnych Wielkiej Brytanii staje się niezbędna.

Na te zmiany zareagował sekretarz obrony Ben Wallace: „Dodatkowe fundusze to doskonała wiadomość dla resortu obrony, który uzyska pewność finansową, aby modernizować, planować przyszłość i dostosowywać się do zagrożeń, przed którymi stoimy”.

Rząd chce zainwestować w przełomowe technologie, które sprawiają, że Wielka Brytania stanie się światowym liderem w takich obszarach, jak cyberprzestrzeń oraz kosmos.

– Musimy działać szybko, aby usunąć lub zredukować mniej istotne zdolności, a równocześnie zainwestować w technologie, które zrewolucjonizują pole walki – zaznaczył polityk Partii Konserwatywnej.

Aby wspomóc postęp, premier ma zamiar powołać nową agencję, która zajmie się rozwojem sztucznej inteligencji oraz stworzy Siły Cyber (National Cyber Force), a także ustanowi Dowództwo Kosmiczne (Space Command), które będzie w stanie wystrzelić pierwszą rakietę w roku 2022.

Oczekuje się, że projekty dotyczące modernizacji stworzą rocznie do 10 tys. miejsc pracy w całej Wielkiej Brytanii. Jak podkreślają politycy Partii Konserwatyw-

nej, będą one odzwierciedlać wiedzę i pomysłowość Brytyjczyków zarówno w siłach zbrojnych, jak i poza nimi.

Bez wzrostu wydatków na obronę nie byłaby możliwa realizacja części programów wojskowych czy utrzymanie sprzętu wojskowego. Według ustaleń z ubiegłego roku Krajowego Biura Kontroli (National Audit Office,

NAO) w budżecie brakowało około 13 mld funtów, m.in. na programy rozwoju dronów bojowych. Nie wiadomo jednak, czy zwiększenie funduszy wystarczy, by powstrzymać redukcję stanu osobowego w wojskach lądowych (British Army) oraz cięcia, którymi mogą zostać objęte wojska pancerne i artyleryjskie.

OGŁOSZENIE PŁATNE

OBWIESZCZENIE WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Zgodnie z art. 10 ust. 1, w związku z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 191) **zawiadamiam**, że w dniu 28 maja 2020 r., Wojewoda Mazowiecki wydał decyzję Nr 344/SAAB/2020, znak: WI-I.7840.4.1.2020.MP o pozwoleniu na budowę strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, dla inwestycji pn.: „Budowa linii 400 kV Kozienice – Miłosna w zakresie rozbudowy i przebudowy stacji 400/220/110 kV Miłosna wraz z rozbiórką elementów stacji”.

Adres zamierzenia inwestycyjnego:
województwo mazowieckie:

powiat miński, gmina Halinów:

obręb 0013, działki ewidencyjne nr: 55/8.

powiat miński, gmina Sulejów:

obręb 0060, działki ewidencyjne nr: 1/1, 2/1, 3/1, 1/2, 2/2, 3/2.

obręb 0057, działka ewidencyjna nr: 103/1.

powiat otwocki, gmina Wiązowna:

obręb 0026, działki ewidencyjne nr: 279, 356, 357, 358, 359, 361, 363/1, 363/2, 363/3, 363/4, 363/5, 363/6, 363/7, 363/8, 363/9, 363/10, 363/11, 363/12, 363/13, 363/14, 363/15, 363/16, 364, 365, 372/4, 374/1, 375/1, 376/3, 376/18, 377/1, 377/3.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych.

Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie, do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, za pośrednictwem organu, który wydał niniejszą decyzję, w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o jej wydaniu.

Stosownie do treści art. 10 ust. 2 ww. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, informuję, że decyzja oraz akta przedmiotowej sprawy znajdują się do wglądu w Wydziale Infrastruktury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa, pokój 7 POK, w godzinach 13⁰⁰-16⁰⁰ – poniedziałek, 8⁰⁰-12⁰⁰ – czwartek, gdzie do czasu wydania orzeczenia, strony mogą się zapoznać z materiałem dowodowym w niej zgromadzonym.

Strona chcąc zapoznać się z decyzją oraz aktami postępowania, może tego dokonać w siedzibie tutejszego organu na Pl. Bankowym 3/5 pok. 7 w poniedziałek w godz. 13.00-16.00 lub w czwartek w godz. 8.00-12.00 **po wcześniejszym umówieniu się telefonicznym pod nr 22 695-62-19. Osoby nieumówione nie będą obsługiwane.** Czas przeznaczony na zapoznanie się z aktami wynosi do 30 min i nie może zostać przedłużony. W pokoju nr 7 może przebywać **tylko jedna osoba do jednej sprawy.** Podczas przeglądania akt obowiązuje nakaz zachowania 1,5 m odległości pomiędzy osobami oraz nakaz używania rękawiczek jednorazowych, dezynfekcji dłoni oraz zasłaniania ust i nosa.

Zawiadomienie, zgodnie z art. 49 Kpa uważa się za dokonane po upływie 14 dni, od dnia publicznego ogłoszenia w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

WI-I.7840.4.1.2020.MP

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

2 OPINIE

3 TEMAT DZIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13 KULTURA

14-15

PUBLICYSTKA

16 NAUKA

17

OBRONA NARODOWA

18 PODRÓŻE

20 SPORT

SZWAJCARIA SAKSOŃSKA \ Skąd właściwie wzięła się nazwa „Szwajcaria”, określająca ten region Niemiec? Przecież do Szwajcarii jest stąd co najmniej 600 km. Otóż na przełomie XVIII i XIX w. miejsce to nałogowo odwiedzał pochodzący ze Szwajcarii malarz Adrian Zingg. Region bardzo przypadł mu do gustu. Uznał, że niezwykle przypomina mu rodzinne strony, więc nazwał go Szwajcarią Saksońską. Lokalni mieszkańcy szybko to podchwycili. I zostało.

SZWAJCARIA SAKSOŃSKA \ Most Bastei

Most Basztą

Można powiedzieć, że most Bastei tak ładnie wkomponowuje się w otoczenie skał Szwajcarii Saksońskiej, że gdyby go tu nie było, trzeba by go po prostu wymyślić | fot. Stefan Czerniecki (4)

Konstrukcja tego mostu w niczym nie przypomina typowego, antropogenicznego udziału w „poprawianiu natury”. Jest wręcz odwrotnie. Gdyby go tu nie było, trzeba by było go po prostu wymyślić.

Stefan Czerniecki
czerniecki.net

Przewalony pień. Olbrzymi głaz. Pionowa ściana. Mroczna grota. Kilka kikutów okolicznych świerków. I ta mistyczna mgła. Rzeczywiście, trudno się dziwić, że dla samego Caspara widok ten był nad wyraz inspirujący. Pobudzający jego – i tak już przecież niezwykle bujną – wyobraźnię romantyka. Artysta nie musiał więc długo chodzić z wizją kolejnego obrazu w głowie. W tym przypadku bowiem nie było już nad czym myśleć. Nie było czego poprawiać. Wystarczyło fotograficznie przedstawić zapamiętany pejzaż. I Caspar zapamiętał. Raz, drugi, trzeci. Tak powstały jego przesławne dzieła: „Wędrowiec nad morzem mgły”, „Polana w lesie” czy „Skalisty wawóz w Górach Połabskich”. Wszystkie te obrazy to dziś prawdopodobnie cenne dzieła sztuki. Warte majątek.

Taki sposób obserwacji rzeczywistości to swego rodzaju wizytówka artystyczna Caspara Davida Friedricha, nazywanego często ojcem niemieckiego romantyzmu. Zastanawiam się tylko, czy gdyby dziś żył, nadal by tu przyjeżdżał. Nad słynny most Bastei, ulokowany

w samym sercu tak lubianego przez malarza regionu.

Sam Friedrich bowiem nie miał okazji zobaczyć największej atrakcji Szwajcarii Saksońskiej. Kamienna konstrukcja powstała dopiero w 1851 r., a zatem 11 lat po śmierci artysty. Zwykle w tego typu przypadkach, gdy człowiek ingeruje w przyrodę, powstaje „architektoniczny koszmarek”. Trudno bowiem poprawić naturę. Trudno wstawić antropogeniczną formę w tę dziewiczą przyrodniczą rzeczywistość. Zwłaszcza gdy jest tak wybujała i nieprawdopodobnie oryginalna, jak ta w skałach Szwajcarii Saksońskiej. A jednak. W przypadku mostu Bastei chyba się udało. Ten most pasuje tutaj jak ulał.

Wkomponowany niczym rdzenna kamienna część most łączy podnóże dwóch skalnych iglic. Jedna z nich – ze ścianą wznoszącą się na wysokość blisko 200 m nad przepływającą u jej podnóża Łabę – ma wyraźnie pochyloną sylwetkę. Jakby eterycznie skłaniała głowę, zachwycając się pięknem okolicy. To tzw. baszta. Po niemiecku „bastei”. Szacuje się, że właśnie od tej skały wzięła się nazwa najslawniejszego chyba mostu w całych Niemczech.

– Jak tam jedziesz i chcesz robić zdjęcia, musisz wstać wcześniej rano. Potem są istne tłumy – ostrzegł mnie

ktos przed podróżą. Na całe szczęście już jesień. Ludzi jest znacznie mniej, niż szacowałem. Z pewnością swoje robi też pandemia. Ruch turystyczny jest ewidentnie ograniczony. Zostawiam auto na sporym parkingu i ruszam w trasę. Stąd do mostu Bastei jest nie dalej jak 10 minut spacerkiem.

Po drodze mijam pana z wielkim statywem i jeszcze większą lufą do na pewno niezwykle drogiego aparatu. Jest japońska para trzymająca się mocno za ręce. Są szczupli młodzieńcy z pieskiem na smyczy. Jest wreszcie wycieczka skośno-okich turystów. Tak, trudno nazwać to miejsce ustronnym. Szczęśliwie wkrótce minie 17.00. Ludzie zaczną się zbierać do domów. I zostaniemy sami.

Most rzeczywiście robi wrażenie. Zwłaszcza gdy oglądamy go od północy. To właśnie od tej strony jawi się niczym konstrukcja mająca naturalne korzenie. Wydaje się, że most musiał być tu od zawsze.

– Przepraszam, mogę o coś zapytać? – Podchodzi do mnie wysoki mężczyzna w średnim wieku. – Skąd jesteście?

– Z Polski – odpowiadam trochę zaskoczony. Pan najprawdopodobniej posłuchał nieco naszej rozmowy z kolegą i chciał się upewnić, czy dobrze rozpoznaje brzmienie.

– Wiedziałem – Uśmiecha się. – Witajcie w Szwajcarii Saksońskiej. Pierwszy raz?

Wokół mostu prowadzi kilka szlaków

Nad mostem wisi pionowa skała. Niemcy nazwali ją „basztą”, czyli „der bastei”

– Tak, tak... I jesteśmy pod wielkim wrażeniem – odpowiadam uczciwie.

– Idźcie tam dalej, w skały. Wrażenia nie lada – Wskazuje ręką strome

grzyby skalne w pobliskim lesie, który pięknie można obserwować z mostu Bastei. – I żadnych ludzi. O tamtejszych szlakach mało kto wie.

Odkrywaj z nami
**PUSZCZĘ
 BIAŁOWIESKĄ**

Specjalne dodatki edukacyjne znajdziesz
 w „Gazecie Polskiej Codziennie” i na gpcodziennie.pl

WIĘCEJ NA:

Dofinansowano ze środków
 Narodowego Funduszu
 Ochrony Środowiska
 i Gospodarki Wodnej

fot. Twitter/d

GŁOWACKI NIE POWALCZY

BOKS \ Krzysztof Głowacki miał pozytywny wynik testu na obecność koronawirusa i nie dojdzie do jego walki 12 grudnia o pas bokerskiego mistrza świata WBO w wadze junior ciężkiej. Wkrótce ma zostać ogłoszony nowy rywal dla Brytyjczyka Lawrence'a Okolie.

EKSTRAKLASA PIŁKARSKA \ Wisłę w meczu z Cracovią poprowadzi dziś Niemiec Peter Hyballa

Derby w Krakowie z nowym trenerem

Derby Krakowa między Cracovią a Wisłą, w których w piątek w roli trenera Białej Gwiazdy zadebiutuje Niemiec Peter Hyballa, zapowiadają się jako najciekawsze wydarzenie 12. kolejki piłkarskiej ekstraklasy. Lider z Częstochowy we Wrocławiu zagra ze Śląskiem.

Artur Szczepanik

Artur Skowronek z Wisły był drugim szkoleniowcem, który w tym sezonie stracił pracę w najwyższej klasie. Wcześniej zmiany dokonała Stal Mielec i pierwsze dwa mecze pod wodzą Leszka Ojrzyńskiego przyniosły beniaminkowi cztery punkty. W Krakowie wybór padł na Niemca Hyballę, który mimo stosunkowo młodego wieku zwiędził już sporo klubów. Niemiecki szkoleniowiec podpisał w środę umowę, która będzie obowiązywała do 30 czerwca 2022 r.

Hyballa urodził się 5 grudnia 1975 r. w Bocholt. Już w wieku 18 lat rozpoczął pracę trenerską w miejscowym klubie z zespołami młodzieżowymi. Potem szkoleniem młodzieży zajmował się w takich klubach, jak: Arminia Bielefeld, VfL Wolfsburg, Borussia Dortmund, Bayer 04 Leverkusen i Red Bull Salzburg. Pierwszym seniorskim zespołem w jego trenerskiej karierze była Alemannia Aachen (2. Bundesliga). Prowadził także austriacki Sturm Graz. W sezonie 2016/2017 roz-

Debiut w roli trenera Wisły Peter Hyballa zaliczy w dniu swoich 45. urodzin | fot. Twitter/d

począł pracę w holenderskim NAC Nijmegen, a latem 2018 r. został zaangażowany przez DAC Dunajská Streda. Z klubem tym wywalczył tytuł wicemistrza Słowacji. Latem ubiegłego roku DAC rywalizował z Cracovią w kwalifikacjach Ligi Europy i po dwóch remisach – 1:1 u siebie i 2:2 w Krakowie – wywalczył awans do kolejnej rundy.

Hyballa ze słowackim klubem rozstał się w grudniu 2019 r. i przeniósł się do NAC Breda. Zespół ten

poprowadził w siedmiu meczach (pięciu w lidze i dwóch w Pucharze Holandii), a potem sezon w Eredivisie został zakończony z powodu pandemii koronawirusa. Pod kierunkiem Hyballi piłkarze z Bredy odnieśli cztery zwycięstwa, dwa razy zremisowali i ponieśli jedną porażkę, za to bardzo dotkliwą, bo 1:7 z Feyenoordem Rotterdam w półfinale Pucharu Holandii. Latem, na skutek różnicy zdań w sprawie koncepcji budowy zespołu, Hyballa odszedł

z Bredy i nie prowadził żadnego zespołu.

Nowy szkoleniowiec Wisły słynie z żywiołowych reakcji w trakcie meczów oraz niekonwencjonalnych wypowiedzi. Podczas rywalizacji pucharowej z Cracovią wypowiadał złośliwe uwagi pod adresem Michała Probierza. W piątek obydwaj trenerzy znowu staną przeciwko sobie. Tym razem w Wielkich Derbach Krakowa, które odbędą się na stadionie Pasów. Sukces byłby miłym prezentem urodzinowym, gdyż nie-

miecki trener w sobotę skończy 45 lat. Czekają go trudne zadanie, bo zespół wyraźnie nie jest w najlepszej dyspozycji. Biała Gwiazda pokonała w tym sezonie tylko dwóch beniaminków, ale w czterech ostatnich kolejkach powiększyła dorobek o punkt. Stąd 12. pozycja w tabeli z dorobkiem 10 pkt.

PROGRAM 12. KOLEJKI:

4 GRUDNIA, PIĄTEK

Cracovia Kraków–Wisła Kraków (godz. 20.30)

5 GRUDNIA, SOBOTA

Jagiellonia Białystok–Warta Poznań (godz. 15)

Śląsk Wrocław–Raków Częstochowa (godz. 17.30)

Legia Warszawa–Lechia Gdańsk (godz. 20)

6 GRUDNIA, NIEDZIELA

Piast Gliwice–KGHM Zagłębie Lubin (godz. 15)

Lech Poznań–Podbeskidzie Bielsko-Biała (godz. 17.30)

7 GRUDNIA, PONIEDZIAŁEK

Pogoń Szczecin–PGE FKS Stal Mielec (godz. 18.00)

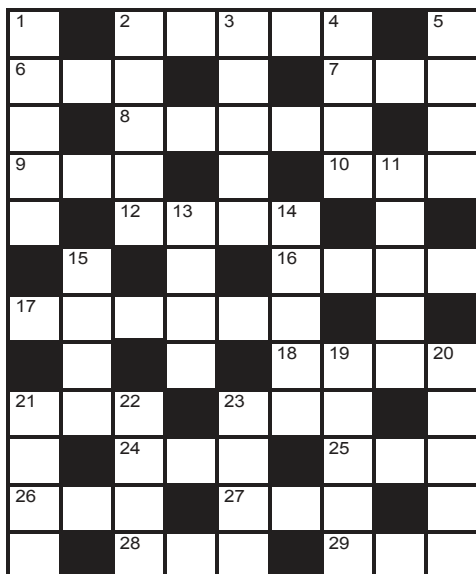
Wisła Płock–Górnik Zabrze (godz. 20.30)

KRZYŻÓWKA

POZIOMO

- 2) uzupełnia wizję
- 6) piwo jak spójnik
- 7) nad kolanem
- 8) konkurent w sporcie
- 9) pręt rabusia
- 10) jej nie wypada
- 12) śpiewający Paul
- 16) alkohol z winogron
- 17) przerażający potwór
- 18) Pakt Północnoatlantyczny
- 21) ogród z żyrafą
- 23) kraj Obamy
- 24) sagan, baniak
- 25) biegnie obok szosy
- 26) wąż z piór
- 27) narząd wzroku
- 28) można go spiec
- 29) koniec bomu

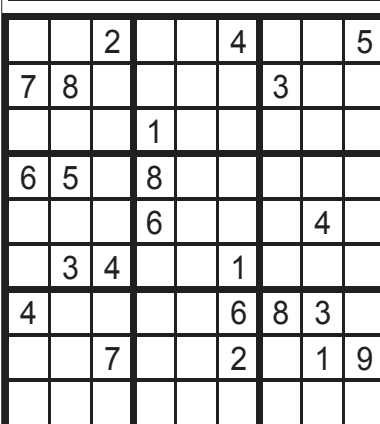
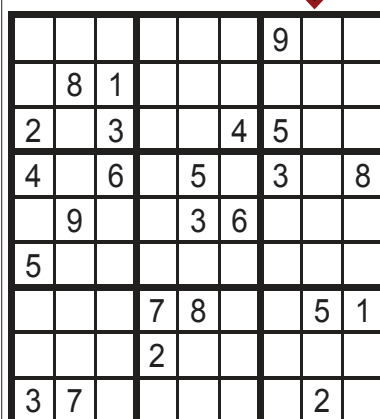
- 11) ofiara zabójstwa
- 13) ocena za występ
- 14) przejście na wyższe stanowisko
- 15) waluta Meksyku
- 19) brat Mojżesza
- 20) leczenie dla alkoholika
- 21) zagrożone próchnicą
- 22) pies na polowaniu
- 23) wdzięk, czar

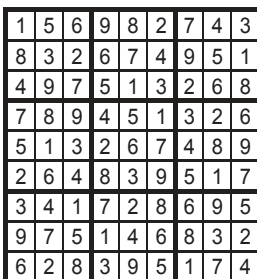
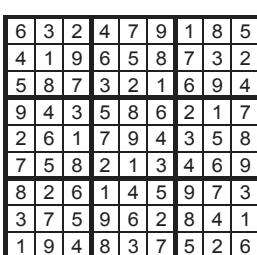
PIONOWO

- 1) rybie gody
- 2) kurza hodowla
- 3) przyzwyczajenie, skłonność
- 4) sala wykładowa
- 5) uszatka nad Bałtykiem

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

Gazeta Polska
codziennie

e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrów 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nac.: Katarzyna Gójska,
Olga Dołężniak-Harczuk

Wydawca numeru: Igor Szczepanowicz
Sekretarz redakcji: Katarzyna Ruczkowska-Szczepanowicz
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczepanowicz (z-ca)
Świat: Konrad Wysocki (kier.)
Obrona narodowa: Igor Szczepanowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Krasnodębska (kier.),
Anna Krajewska (z-ca)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Wywiady: Olga Alehno
Mazowsze: Natalia Karz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.),
Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczewski,
Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielucki
Wydawca: Forum SA; Zarząd: Beata Drózd
Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Baza foto: fotoreporterzy@gazetapolska.pl
Reklama, promocja, ogłoszenia:
reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74,
kom. 505 942 582

Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik,
tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl

Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec

Prenumerata: www.prenumerata.swsmmedia.pl
Kontakt: prenumerata@swsmmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.
Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3017
(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

PIŁKA NOŻNA
750 GOLI
CRISTIANO
RONALDO

Cristiano Ronaldo świętuje kolejny sukces. W meczu Juventus Turyn z Dynamem Kijów (3:0) Portugalczyk zdobył swoją 750. bramkę w karierze. Spotkanie w Turynie było pierwszym w historii męskiej LM sędziowanym przez kobietę.

KRYMINAŁEK

KALISZ

Awantura o testament

Niecodzienna sprawa trafiła do sądu w Kaliszu. Czy po śmierci majątnego mężczyzny sfałszowano jego testament?

Stefan Jakubowski pochodził z Kalisza, ale dorosłe życie spędził w Wielkiej Brytanii. Tam założył rodzinę, przyszli na świat jego synowie, odniósł zawodowy sukces. Pomimo dużej odległości utrzymywał stały kontakt z bratem Andrzejem, który przebywał w rodzinnej miejscowości.

Mężczyzna był właścicielem dwóch nieruchomości: mieszkania w Kaliszu i domu w Maidstone w hrabstwie Kent.

Po przejściu na emeryturę Stefan Jakubowski częściej przyjeżdżał do Polski, bo poznał Iwonę W., z którą się zaprzyjaźnił. Według brata (rozmawiał z reporterem PAP) ostatni raz w Kaliszu pojawił się pod koniec listopada 2014 r. Nocował u kobiety. Mężczyzna poważnie chorował, jego stan się pogarszał, zmarł podczas pobytu w Polsce.

Andrzej Jakubowski twierdzi, że brat już kilka lat wcześniej sporządził testament, który zdeponował u notariusza w Anglii. Cały swój majątek zapisał synom. Dlatego był bardzo zaskoczony, gdy Iwona W. pokazała kartkę zatytułowaną „testament”. Pozornie powinien być zadowolony, ale... Z treści dokumentu wynikało, że to właśnie jemu zmarły pozostawił nieruchomości, których wartość oszacowano na 280 tys. funtów. W dokumencie pojawiła się jednak adnotacja, że po sprzedaży domu w Anglii Iwona W. powinna otrzymać 100 tys. funtów. Później pojawił się jeszcze jeden testament – tym razem dotyczący mieszkania w Kaliszu rzekomo przepisane synowi Iwony W.

Jakubowski powiadomił prokuraturę. Pierwotnie postępowanie umorzono, ale sąd nakazał wszczęcie śledztwa, a to zakończyło się skierowaniem aktu oskarżenia przeciwko Iwonie W. i dwóm jej koleżankom, które podpisały się pod „testamentem” Stefana Jakubowskiego. Niecodzienny proces w Sądzie Okręgowym w Kaliszu ruszy – jak podaje PAP – w połowie stycznia przyszłego roku.

EW
(gb)

Za kadencji Rafała Trzaskowskiego w Warszawie doszło do serii wypadków autobusów miejskich | fot. Mateusz Włodarczyk/Forum

SYTUACJE KRYZYSOWE NĘKAJĄ WARSZAWĘ

Prezydent „nic nie mogę”

Rafał Trzaskowski już od ponad dwóch lat wciela się w rolę samorządowca. Wielu komentatorów zwraca uwagę, że fotel prezydenta stolicy jest dla niego niewygodny i Trzaskowski robi to tylko, bo musi. On sam tego nie potwierdza, jednak jego działania mogą wskazywać na coś zupełnie innego. Widać to po reakcjach prezydenta w sytuacjach kryzysowych, których w ciągu ostatnich dwóch lat nie brakowało. – Rafał Trzaskowski prowadzi politykę ignorowania zagrożeń i sytuacji kryzysowych, które za jego prezydentury wyjątkowo często zdarzają się w Warszawie – ocenia radny Tomasz Herbich.

Prezydentura Rafała Trzaskowskiego w Warszawie najeżona jest wieloma awariami. Przewodniczący klubu PiS Cezary Jurkiewicz mówił nawet o tym, że Rafał Trzaskowski jest „pechowy”, po tym jak w czerwcu br. doszło do serii wypadków autobusów miejskich. W jednym z nich zginęła pasażerka. Główny Inspektorat Transportu Drogowego rozpoczął kontrolę warszawskich przewoźników. W środę poznaliśmy jej wyniki. Jak przekazano na konferencji, podczas kontroli firm obsługujących komunikację w stolicy wykryto aż ok. 500 naruszeń, z czego 445 w niemieckiej firmie Arriva. Rafał Trzaskowski

stwierdził, że wszystko zostanie wyjaśnione i że zapozna się z raportem ZTM. Ale przyznał, że miasto nie ma kontroli nad godzinami pracy kierowców (głównie te nieprawidłowości wykazała kontrola). Argument braku możliwości kontroli jest dość powszechny. W grudniu ubiegłego roku doszło do poważnej, ale niejedyniej awarii ciepłowniczej w Warszawie. Na naradzie sztabu kryzysowego prezydent nie omieszkiał wspomnieć, że „spółka jest prywatna, w 2011 r. doszło do prywatyzacji”. Przypomnieć też należy sytuację z dwukrotnymi awariami oczyszczalni ścieków Czajka,

przy okazji których Trzaskowski mówił: „Odziedziczyłem projekty infrastrukturalne najeżone błędami. Sprzątam po poprzednikach i nie mam poczucia, że można było zrobić coś lepiej”. – Rafał Trzaskowski prowadzi politykę ignorowania zagrożeń i sytuacji kryzysowych, które za jego prezydentury wyjątkowo często zdarzają się w Warszawie. Reaguje tak, aby odsuwać od siebie kolejne sytuacje kryzysowe i udawać, że one go nie dotyczą. Cel takich działań jest oczywiście wizerunkowy, nie jest nim z pewnością dobro mieszkańców Warszawy – ocenia warszawski radny Tomasz Herbich.

EW
(nkk)

■ Obława, obława, na młode byki obława...

„Uwaga mieszkańcy! Z terenu gospodarstwa w Nowej Kornicy uciekło osiem byków mięsnych czerwonych rasy limousine! Apelujemy o rozwagę, zwierzęta są przestraszone i mogą być bardzo agresywne! Nie należy samego do nich podchodzić! Jeśli ktoś je zauważy, prosimy o natychmiastowy kontakt z dyżurnym naszej komendy pod nr tel. 47 707 72 00 – to treść komunikatu komendy policji w Łosicach. Wciąż trwa obława na agresywne byki. Zwierzęta staranowały ogrodzenie jednego z gospodarstw w Nowej Kornicy w powiecie łosickim i uciekły w nieznanym kierunku. Na razie udało się zatrzymać tylko kilka z nich. Potrzebna była interwencja weterynarza, który podał środki uspokajające. Najprawdopodobniej zwierzęta przebywają w okolicznych lasach. Trzeba bardzo uważać, gdyż byki najprawdopodobniej są przestraszone i stają się agresywne. Dlatego policja apeluje, aby samemu ich nie łąpać i nie ograniczać im ruchu.

EW
(nkk)

WIĘZIENIE DLA ZWYRODNIALCA Na 14 lat więzienia Sąd Okręgowy w Koszalinie skazał w czwartek 33-letniego Łukasza K. ze Szczecinka za gwałt ze szczególnym okrucieństwem na 13-miesięcznej dziewczynce (doprowadził do ciężkich obrażeń ciała u dziecka). Sąd nie zezwolił na ujawnienie uzasadnienia wyroku.

WPADKA DILERKI Z MŁAWY Policja zatrzymała 27-letnią mieszkankę Mławy, której przedstawiono zarzuty posiadania środków odurzających i handlu nimi. Zabezpieczono prawie 1,5 kg narkotyków, w tym amfetaminę. Kobieta została tymczasowo aresztowana na trzy miesiące. Grozi jej do 10 lat więzienia.

SIEMONIAK O LEMPART: WYBI

Wiceszef Platformy Obywatelskiej Tomasz Siemoniak w samych superlatywach opowiada o działaniach Marty Lempart, liderki Strajku Kobiet | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

OPOZYCJA

Sezonowa gwiazda z piorunem

Nie ma tygodnia, ba, nie ma dnia, by totalna opozycja czymś nas nie zaskoczyła. Niedoszły lider Platformy Obywatelskiej Tomasz Siemoniak, ubierający się dotąd w piórka gołębia, wyskoczył niczym jastrząb na antenie Polskiego Radia Wrocław.

Zapytany o to, czy popiera protesty Strajku Kobiet i czy odpowiada mu język uczestniczek manifestacji, w tym Marty Lempart, złożył wyjątkowy hołd nowej nadziei opozycji na rozwalenie rządu, a zarazem porządku społecznego w Polsce. – Marta Lempart jest wybitną liderką tego ruchu. Ma zaplecze, ma wiarygodność, ma poparcie tych wszystkich, którzy protestują. Szczegółowe roztrząsanie, co, kto, kiedy powiedział, nie ma większego znaczenia – wyznał poseł. Ciekawe, gdzie poseł Siemoniak zauważył wybitność sezonowej gwiazdy z piorunem? Może salonowego polityka urzekł wulgarny język pani Marty? Chyba jednak nie, bo przecież w róż-

nych ujawnionych nagraniach jego koledzy też mięsem rzucają. Pewnie chodzi o to, że ta czująca się bezkarnie pani, swoim słownictwem częstuje rządzącą partię i jej przedstawicieli. Gdyby takiego języka używała w odniesieniu do jego partii, pewnie do śmiechu by mu nie było. A może wybitność pani Lempart widzi w tym, że potrafi ona opluć policjanta, znowu bezkarnie i do tego ze stekiem wyzwisk. To jest dopiero wyjątkowa persona! Zwykły obywatel dawno by już za takie czyny w kajdankach w radiowozie siedział, ale za nią stoją różne Jachiry, Nowackie i Szczerby wymachujące swoimi immunitetami. Jakoś trudno mi sobie wyobrazić dotychczas poważ-

Warto reagować

Jakże często triumf zła spowodowany bywa biernością ludzi, którzy nie przeciwstawiają się negatywnym działaniom dokonywanym w ich otoczeniu. Choć nie akceptują tego, co widzą, ich poglądy niestety nie skutkują aktywnością. Przyczyny mogą być najróżniejsze. Niektóre osoby boją się wchodzić w konflikty, inne uważają, że walka ze złem nie jest ich zadaniem. Wydaje się jednak, że zdecydowana większość nie reaguje, ponieważ po prostu nie wierzy w skuteczność jakichkolwiek interwencji. Rezultat jest łatwy do przewidzenia: przestrzeń publiczna ulega postępującemu zawłaszczaniu przez jednostki i grupy propagujące antywartości niemal w każdej dziedzinie naszego życia. Tymczasem reagować warto. Przekonałem się o tym wkrótce po opublikowaniu w „GPC” z 19 listopada tekstu pt. „Rynsztokowe słownictwo na Szklanym Domu”. Artykuł dotyczył wywieszenia w oknie zabytkowej kamienicy przy ul. Mickiewicza 34/36 w Warszawie wstęgi papieru z napisem: „wyp...dać”, adresowanym do wszystkich, którzy nie podzielają światopoglądu i politycznych zapatrywań lokatorów tego mieszkania. Ponieważ publiczne prezentowanie wulgarnych haseł narusza przepis art. 141 Kodeksu wykroczeń, o napisie zawiadomiłem policję. Reakcja policjantów była szybka: otrzymałem od nich informację o przystąpieniu do czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenie. Dowiedziałem się również, że wulgarny napis w oknie żoliborskiej kamienicy zastąpiło słowo: „wypad”. Zachęcam więc wszystkich, którzy mają dość rynsztokowych tekstów, do aktywności wymiatającej takie słownictwo z ulic Warszawy.

EW
(js)

SONDA EXPRESSU

Bezpieczna Warszawa?

Zapytaliśmy mieszkańców stolicy, czy pod rządami Rafała Trzaskowskiego w Warszawie czują się bezpiecznie. Oto co powiedzieli:

TOMASZ, 52 LATA, PRACOWNIK ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ: Trudno mieć poczucie bezpieczeństwa, gdy się słyszy, że prezydent stolicy zamierza ograniczyć finansowanie policji. Jak pada deszcz, to zastanawiam się, czy szambo nie wybije w toalecie i czy będzie można przejechać pod wiadukami.
ANETA, LAT 35, URZĘDNICZKA: Myślę, że poziom bezpieczeństwa nie zależy od prezydenta stolicy, ale od ogólnej sytuacji w policji i polityki rządu. Jeżeli chodzi o ostatnie doniesienia w kwestii transportu miejskiego, to pomimo wydarzeń związanych z wypadkami miejskich autobusów wciąż czuję się w nich bezpiecznie.
KATARZYNA, 38 LAT, PRACOWNIK BIUROWY: Moje poczucie bezpieczeństwa wzrosło w momencie, gdy nie muszę korzystać ze środków transportu miejskie-

go, a do pracy mogę przyjechać własnym samochodem, bo mam zapewniony darmowy parking. Niestety na ulicach Warszawy pojawia się coraz więcej osób uważanych za imigrantów, którzy zaczepiają ludzi, co w znacznym stopniu zmniejsza moje poczucie bezpieczeństwa. A okazuje się jeszcze, że prezydent Warszawy chce ograniczyć fundusze na dodatkowe patrole policji.
ROBERT, 23 LATA, STUDENT: Uważam, że Rafał Trzaskowski jest dobrym prezydentem i odpowiednio reaguje na różne sytuacje kryzysowe, z którymi musi się mierzyć. Wiele z nich nie jest zależnych od niego. Chociażby sytuacja z wypadkami autobusów.
ANNA, 28 LAT, KOSMETYCZKA: Z bezpieczeństwem jest różnie. Według mnie Rafał Trzaskowski jest pechowym prezydentem i niestety nie powoduje to u mnie wzrostu poczucia bezpieczeństwa. Bo jak mam się czuć, gdy nie wiadomo, gdzie do jakiej awarii dojdzie, a prezydent i tak nie będzie szukał winnych?

EW
(zebrała nkk)

■ Wpadka bandytów ze Śląska

Rybniczcy policjanci zatrzymali 19-latkę, która w połowie września w Czerwionce-Leszczynach napadła na sklep – grożąc ekspedientce nożem, zabrała z kasy 3 tys. zł. W ręce policjantów wpadł także o rok starszy współnik kobiety, oboje zostali aresztowani. 16 września dyżurny komisariatu w Czerwionce-Leszczynach w powiecie rybnickim otrzymał zgłoszenie o rozboju w jednym ze sklepów spożywczych. – Okazało się, że kobieta, trzymając w dłoni nóż, napadła na 55-letnią ekspedientkę sklepu i zabrała z kasy 3 tys. zł. Sprawcy działali wspólnie z mężczyzną, który czekał na nią w samochodzie przed sklepem – opisywali policjanci. Kryminalni z Rybnika niedawno wpadli na trop bandziorów. 19-latkę i jej 20-letniego współnika zatrzymali w Gliwicach. Grozi im kara od 3 do 12 lat pozbawienia wolności.

EW

(masz, PAP)

MANDATY W GALERIACH Po kontrolach policji w galeriach handlowych w woj. łódzkim w ciągu ostatniej doby nałożono 106 mandatów karnych za nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego. Skierowano też 8 wniosków do sądu – poinformowała w czwartek rzeczniczka komendanta wojewódzkiego policji w Łodzi mł. insp. Joanna Kącka.

NOŻOWNIK NA ROWERZE Policjanci ze Zduńskiej Woli zatrzymali 52-letniego rowerzystę, który groził nożem kierowcy, ponieważ ten zaparkował swój samochód zbyt blisko stojaka na rowery. Mężczyzna usłyszał już zarzut dotyczący kierowania groźb karalnych. Grozi mu do dwóch lat pozbawienia wolności.

ITNA LIDERKA

nego posła Siemoniaka, który by w takim towarzystwie też skandował „wypier...ać!” Ale świat się zmienia. Ludzie nie krowy, też mogą poglądy mieć nowe. Wiceszef Platformy Obywatelskiej dołączył do populistycznego grona dążącego do zdobycia władzy nie w demokratycznych wyborach, ale poprzez uliczną rewoltę. Trudno mu będzie dogonić Borysa Budkę, dlatego nie czekając na rozwój wypadków, już opowiedział się po stronie rewolucji. A nuż przewrót się uda i Lemapart będzie potrzebowała ministrów... Na pewno nie zapomni, kto pierwszy wybitność jej dostrzegł. W tych ciężkich COVID-owych czasach lansować swoją antyrządowość próbują też niektórzy samorządowcy. Pewnego dnia umówili się, że o godz. 17 w niektórych miejscach wyłączą w swoich miastach prąd. Jeden z nich niejaki Sutryk Jacek, prezydent Wrocławia, z dumą pokazywał, jak za jego placami światło gasło. Nie słyszałem, by pytał mieszkańców o zgodę na takie manifestowanie poglądów politycznych. Światło to może sobie gasić, ale w swoim mieszkaniu..

EW
(jw)

Pierwszy obraz Jezusa Miłosiernego namalowany przez Eugeniusza Kazimirowskiego według projektu siostry Faustyny Kowalskiej i dzięki pomocy ks. Michała Sopoćki został publicznie pokazany wiernym w 1935 r. w wileńskiej Ostrej Bramie. W miejscu, gdzie powstawał, nadal dzieją się niezwykle rzeczy.

Po wielu latach od tamtych wydarzeń siostra Michaela Rak ze zgromadzenia Jezusa Miłosiernego, założonego przez ks. Sopoćkę, została wysłana do Wilna, aby otworzyć pierwsze hospicjum na Litwie. Kiedy tam przyjechała, nie знаła języka litewskiego, nie dysponowała żadnymi środkami ani znajomościami. Jedyne, co posiadała, to trzy złote, które dostała od polskiej kwiaciarki. Po dotarciu do stolicy Litwy pierwsze kroki skierowała przed cudowny obraz Jezusa Miłosiernego, tam koło tabernakulum położyła monety i gorliwie się modłać, powiedziała: „Panie Jezu, mamy Ciebie, mamy te trzy złote i wybudujemy to hospicjum”. W języku litewskim nie było wtedy nawet takiego słowa i dopiero specjalne kolegium językowe przyjęło określenie „hospisas”, próbujące

„MOST DO NIEBA”

Obraz miłosierdzia z Wilna

Oryginalny obraz Jezusa Miłosiernego codziennie przyciąga wiernych do wileńskiego sanktuarium | fot. Janusz Gajdamowicz/Gazeta Polska

oddać znaczenie przedsięwzięcia, jakiego podjęła się siostra. To wydarzyło się w 2008 r. Dziś hospicjum przyjmuje ponad 300 osób rocznie. Opieka nad potrzebującymi sprawowana jest bezpłatnie, a środki pozyskiwane z dobrowolnych datków. Wokół tej idei zaczęło się gromadzić coraz więcej osób, a pewnego dnia do siostry przyszła mama z chorym synkiem, który zwrócił się do niej smutnym głosem: „Mam raka. Pomożesz mi?”. Siostra Michaela przytuliła go do siebie i odpowiedziała: „Pomogę ci”. I tak rozpoczęła się kolejna historia. Hospicjum dla dzieci uruchomiono w połowie lutego 2020 r.

– Patrząc na to, co każdego dnia robi siostra, pomyśleliśmy, że przypomina to działanie pewnego mostu – mówi nam Grzegorz Kiciński z Fundacji Aniołów Miłosierdzia. – Nadaliśmy temu nazwę „Most do Nieba”. Odwiedziliśmy setki miejsc, od małych szkół, po wielkie parafie. Odbiliśmy też Pielgrzymkę Pokoju i Pojednania, inicjując akcję „Skarbonka dobra”. Odzew jest ogromny, ale potrzeba pomocy, szczególnie teraz, nie pozwala nam ani na chwilę o niej zapomnieć. Zapraszamy na www.mostdonieba.pl – tam można włączyć się do naszej akcji – zachęca Grzegorz Kiciński.

EW
(jg)

EXPRESSEM

■ Na stoki narciarskie już w weekend

Miłośnicy śnieżnych rozrywek będą mogli zacząć sezon narciarski już w najbliższy weekend. Swoją działalność rozpoczyna niektóre stacje narciarskie na Podkarpaciu. Amatorzy białego szaleństwa będą mogli skorzystać z ośrodka w Puławach Górnych koło Rymanowa. Chociaż należy pamiętać, że wszystko zależy od pogody. Nie zapominajmy również, że ośrodki działają w ścisłym reżimie sanitarnym w związku z epidemią koronawirusa.

■ Przedłużona dyspensa

Koronawirus w Święta Wielkanocne zatrzymał nas w domach. Wielu wiernych tradycyjną mszę rezurekcyjną obejrzało w telewizji bądź wysłuchało w radiu. Przed nami kolejne święta, tym razem Bożego Narodzenia. Wielu biskupów w diecezjach zdecydowało się na wydłużenie dyspensy od obowiązku uczestnictwa we mszy św. w niedzielę i święta do 27 grudnia. Dotyczy to m.in. diecezji koszalińsko-kobrzeńskiej i łódzkiej.

■ Powstały COVID-owe szopki

W Krakowie odbywa się 78. Konkurs Szopek Krakowskich. Wczoraj zebrała się komisja konkursowa. Wyniki zostaną ogłoszone w niedzielę 6 grudnia. Wśród motywów szopek są m.in. Jan Paweł II, a nawet... COVID-19. Nie brakuje osób w maseczkach ani latających wirusów. Największa zgłoszona szopka ma ok. 4 m wysokości. Ogłoszenie wyników będzie transmitowane na stronie internetowej Muzeum Krakowa oraz w mediach społecznościowych.

■ Po poradę ginekologiczną do Chocza

Od najbliższego poniedziałku, 7 grudnia, do Chocza powróci poradnia ginekologiczno-położnicza działająca w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Zostanie uruchomiona przez Pleszewskie Centrum Medyczne. Pacjentki będą przyjmowane w Ośrodku Zdrowia przy ul. Konopnickiej. Na początek poradnia będzie czynna raz w tygodniu, z możliwością powołania większej liczby dyżurów, jeżeli zainteresowanie ze strony pacjentek okaże się duże.

(nkk)

PITAVÁL WARSZAWSKI

Bezkarni bandyci napadu stulecia

Pół wieku temu zrabowano w Warszawie ogromny łup. Do dziś sprawcy pozostają nieznani. Swego czasu krążyły plotki, że zrobili to esbecy.

Krótko przed Bożym Narodzeniem A.D. 1964 warszawiacy na potęgę robili zakupy w Centralnym Domu Towarowym (późniejszy Smyk) i zostawiali tam mnóstwo gotówki. Pieniądze z utargu każdego dnia przewożono na ul. Jasną, gdzie działał Narodowy Bank Polski. Odległość niewielka, ale i tak zachowywano poważne (jak na ówczesne czasy) środki bezpieczeństwa. 22 grudnia w kasach CDT zgromadzono ogromną sumę – niemal 1,5 mln zł. Po zamknięciu sklepu gotówkę wsadzono do jutowego worka, który zapakowano do osobowej warszawy. Konwój składał się z dwóch uzbrojonych strażników, towarzyszyła im kasjerka. Trasę do domu Pod Orłami pokonali bez problemów. Niestety, najgorsze było dopiero przed nimi. „W chwili, gdy niosący worek z pieniędzmi konwojent Stanisław Piętek zbliżał się do drzwi

banku, został zaatakowany przez idącego od strony ul. Jasnej niskiego mężczyznę w szarej jesionce. Mężczyzna strzelił konwojentowi w pierś, wyrwał rannemu worek i ruszył biegiem w kierunku ul. Hiberna (obecnie: Zgoda). Dowodzący konwojem Zdzisław Skoczek próbował interweniować – został postrzelony przez drugiego napastnika, który po chwili zabił go dwoma strzałami z bliskiej odległości” – przypominał tragiczne wydarzenia serwis Dzieje.pl. Napastnicy strzelali także do kasjerki Jadwigi Michałowskiej, ale zdołała się schować za samochodem i nie odniosła poważnych obrażeń. Wprawdzie w całej stolicy ustawiono blokady, ale złodzieje zniknęli. Śledztwu nadano kryptonim „P64” – było zakrojone na niespotykaną skalę. Przesłuchano setki osób, infiltrowano prze-

stępczy półświatek, skontrolowano właścicieli warszaw, sprawdzono trop pieniędzy. I nic! Odkryto jedynie – dzięki badaniom pocisków i łusek – że kilka lat wcześniej z tej broni zamordowano właścicielkę sklepu i milicjanta, któremu ukradziono pistolet użyty do napadu na konwój pocztowy. Wtedy także zginął ochroniarz. Do przełomu to jednak nie doprowadziło. Nie odzyskano gotówki, nie ustalono tożsamości sprawców, a śledztwo umorzono. Taka sytuacja zrodziła mnóstwo plotek. „Pojawiła się teoria, że sprawcy wywodzić się mogli spośród byłych lub obecnych funkcjonariuszy MO i aparatu bezpieczeństwa” – podkreśla serwis Dzieje.pl. Bandyci (jeśli jeszcze żyją) mogą spać spokojnie – ich zbrodnie się przedawniły.

EW
(gb)

PRZESTĘPCZOŚĆ

Oddali państwu 50 „baniek”

Funkcjonariusze mazowieckiej KAS skontrolowali spółkę zajmującą się handlem międzynarodowym, która zaniżała wartość VAT – przekazała rzeczniczka Izby Administracji Skarbowej w Warszawie Justyna Pasieczynska. Jak poinformowała rzeczniczka, skontrolowana spółka kupowała towar od zagranicznych dostawców, który następnie odsprzedawała na niemieckim rynku, korzystając ze zwolnienia z VAT. – Kontrolujący ustalili, że istniała sieć zarejestrowanych firm, które nie prowadziły działalności gospodarczej, a ich celem było wyłudzenie VAT – powiedziała Pasieczynska. – KAS wykazała, że firma ta w latach 2013–2014 zaniżyła wartość podatku. Uwzględniła w swoich rozliczeniach faktury VAT, z których podatek nie został odprowadzony do urzędu skarbowego. W ten sposób naraziła skarb państwa na straty w wysokości ponad 50 mln zł – podkreśliła. Spółka złożyła korekty zeznań podatkowych i zapłaciła należny VAT z odsetkami.

EW

(masz, PAP)

15 TON OWOCÓW Tyle mandarynek przekazał Dario Srna szpitalom w Zagrzebiu, Splicie i Osijeku. – W trudnych czasach, kiedy wszyscy stoimy w obliczu kryzysu COVID-19, ważne jest, aby w ramach swoich możliwości wspierać tych, którzy najbardziej potrzebują pomocy – powiedział chorwacki piłkarz.

4 GOLE GIROUD 15 piłkarzy strzeliło do tej pory co najmniej cztery gole w meczu Ligi Mistrzów. W środę dołączył do nich Olivier Giroud z Chelsea Londyn. Francuski napastnik w środę czterokrotnie pokonał bramkarza Sevilli, a jego zespół zwyciężył 4:0. Dwukrotnie takim wyczynem popisał się Robert Lewandowski.

PORTUGALCZYK ŚRUBUJE REKORDY STRZELECKIE

PIŁKA NOŻNA

750 goli Cristiano Ronaldo

Cristiano Ronaldo świętuje kolejny sukces. W meczu Juventus Turyn z Dynamem Kijów (3:0) Portugalczyk zdobył swoją 750. bramkę w karierze. Spotkanie w Turynie było pierwszym w historii męskiej Ligi Mistrzów sędziowanym przez kobietę. Arbitrem była Francuzka Stéphanie Frappart.

Cristiano Ronaldo prowadzi w zestawieniu strzelców wszech czasów Ligi Mistrzów. Ma na swoim koncie 132 trafienia
| fot. MASSIMO PINCA / Reuters/Forum

W meczu grupy G pewny już awansu do fazy pucharowej Juventus Turyn wygrał u siebie z Dynamem Kijów 3:0. Czyste konto zachował Wojciech Szczęsny, a bramki dla Starej Damy zdobyli: Federico Chiesa, Cristiano Ronaldo, Álvaro Morata. Ronaldo tym samym umocnił się na prowadzeniu w klasyfikacji

strzelców wszech czasów Ligi Mistrzów. To było jego 132. trafienie w tych rozgrywkach, a także 750. w karierze. 35-latek strzelił 450 goli dla Realu Madryt, 118 dla Manchesteru United, 102 dla Portugalii, 75 dla Juventusu i pięć dla Sportingu Lizbona. Ronaldo postanowił podziękować wszystkim, którzy po-

mogli mu w tym niezwykłym osiągnięciu. „750 bramek, 750 szczęśliwych momentów, 750 uśmiechów na twarzach kibiców. Dziękuję wszystkim zawodnikom i trenerom, którzy pomogli mi osiągnąć tę niesamowitą liczbę, oraz moim przeciwnikom, którzy sprawiali, że każdego dnia praco-

wałem coraz ciężiej” – napisał Ronaldo na swoich oficjalnych profilach w mediach społecznościowych.

– Wydaje mi się, że co mecz świętujemy jakiś kolejny rekord Ronaldo! To wielka przyjemność być obecnym w takich chwilach w jego nieprawdopodobnej karierze – żartował po meczu jego kolega klubowy Leonardo Bonucci. Wiceprezydent Juventus Pavel Nedvěd przekonywał dziennikarzy, że jego klub wcale nie jest uzależniony od goli Cristiano, ale statystyki pokazują coś zupełnie innego. – Ronaldo zdobył dziś 750. bramkę, ale nie jesteśmy od niego zależni. Oczywiście każda ekipa tęskni za graczami na tak wysokim poziomie, zwłaszcza młodszy zawodnicy. Jego obecność zmienia charakter drużyny, podobnie jak robią to Bonucci, Chiellini czy Buffon – stwierdził były czeski gwiazdor klubu Fiata.

Mecz z Dynamem był pokazem siły ataku Juventus, bo oprócz Ronaldo gole strzelili także dwaj inni napastnicy – Chiesa i Morata. Ten drugi po meczu chwalił Portugalczyka. – Gra mi się z nim znakomicie. Współpracujemy dla dobra zespołu i chyba nam to dobrze wychodzi – powiedział Morata.

Teraz Juventus czeka ostatni występ w fazie grupowej – wyjazd do Barcelony. Stawką tego spotkania będzie pierwsze miejsce w grupie. Dla Ronaldo będzie to pierwszy mecz przeciwko Leo Messiemu od 2018 r. Miesiąc temu, gdy Barcelona wygrała w Turynie 2:0, Cristiano pauzował z powodu zakażenia koronawirusem.

EW
(asz)

24 OKRĄŻENIA

■ Zmarli dwaj mistrzowie olimpijczy

Zmarli dwaj amerykańscy mistrzowie olimpijczy w lekkiej atletyce – Rafer Johnson i Arnie Robinson. Johnson zdobył złoty medal w dziesięcioboju na igrzyskach w Rzymie w 1960 r. Robinson triumfował 16 lat później w Montrealu w konkursie skoku w dal. Johnson był jednym z ludzi, którzy 5 czerwca 1968 r. w Los Angeles obezwładnili Sirhana Sirhana, zabójcę senatora Roberta Kennedy'ego. Sportowiec należał wtedy do sztabu kandydata na prezydenta USA. W dorobku miał dwa medale olimpijskie, bo oprócz złota, wywalczył też srebro w 1956 r. w Melbourne. Po zakończeniu kariery sportowej wystąpił w kilku filmach, m.in. „Dzikus z prowincji” z Elvisem Presleyem, „Najodważniejsi z wrogów” z Frankiem Sinatrą oraz „Licencja na zabijanie”. W 1984 r. zapalił znicz igrzysk olimpijskich w Los Angeles. Zmarł w swoim domu w Sherman Oaks na przedmieściach tego miasta. Miał 86 lat. Arnie Robinson również był dwukrotnym medalistą olimpijskim – w 1972 r. na swoich pierwszych igrzyskach w Monachium sięgnął po brąz. W 2005 r. zdiagnozowano u niego guza mózgu, a lekarze dawali mu wówczas tylko kilka miesięcy życia. Zmarł 1 grudnia w wieku 72 lat.

■ Karlström od stycznia w Lechu

Występujący na pozycji defensywnego pomocnika Szwed Jesper Karlström od 1 stycznia będzie piłkarzem Lecha Poznań – poinformował w środę klub. 25-letni piłkarz grający ostatnio w Djurgårdens IF związał się trzypółroczną umową z wicemistrzem Polski. Urodzony w Sztokholmie zawodnik całą swoją dotychczasową karierę spędził w Szwecji. Rozpoczął ją w grupach młodzieżowych zespołu Brommapojkarna, w którego barwach chwili po 18. urodzinach zadebiutował także w Allsvenskan, czyli w najwyższej klasie rozgrywkowej w kraju. Później dołączył do Djurgårdens IF, w którym rozegrał ponad 170 spotkań i w ubiegłym roku sięgnął po mistrzostwo kraju. W obecnym sezonie (Szwedzi grają systemem wiosna-jesień) jego drużyna na kolejną przed zakończeniem rozgrywek zajmuje piąte miejsce.

(asz)

■ Matthäus: tylko Lewandowski!

Lothar Matthäus uważa, że Robert Lewandowski jest jedynym piłkarzem, który zasługuje na nagrodę FIFA Best. – Tylko on może wygrać, musiałby się stać cud, żeby było inaczej – uważa pierwszy laureat tej nagrody w 1991 r. – Dla mnie wybór jest prosty – to może być tylko Robert Lewandowski – stwierdził 59-letni były kapitan reprezentacji Niemiec, mistrz świata z 1990 r. i triumfator Ligi Mistrzów z Bayernem Monachium. Jego zdaniem „Lewy” od lat był w gronie faworytów plebiscytu FIFA, ale ten sezon zdecydowanie należał do Polaka. – Zdobył każdy tytuł, w każdych rozgrywkach strzelił najwięcej goli. Zrobił wszystko, by otrzymać tę nagrodę. Nikt nawet nie zbliżył się do niego, ani w Niemczech, ani w Europie – uzasadnił Matthäus swoją opinię na stronie internetowej FIFA.

EW
(asz)

SKOKI NARCIARSKIE

Skoczymy bez liderów

Niżny Tagił będzie w najbliższy weekend gościł skoczków narciarskich rywalizujących o Puchar Świata. To ostatnia próba przed zbliżającymi się mistrzostwami świata w lotach w Planicy (10–13 grudnia). W Rosji zabraknie jednak najlepszych Polaków.

Skocznia Aist nie należy do zbyt szczęśliwych dla Biało-Czerwonych. Jeszcze żadnemu nie udało się tam wygrać. W 2018 r. z drugiego i trzeciego miejsca cieszył się Piotr Żyła. Teraz statystyk raczej nie uda się poprawić, bo w składzie polskiej kadry zabrakło 33-latkę z Cieszyna, podobnie jak Kamila Stocha i Dawida Kubackiego. Decyzją trenera Michała Doleżala w kraju pozostaną także Klemens Muraiński i Andrzej Stękała. W Rosji wystartują natomiast: Paweł Wąsek, Jakub Wolny, Maciej

Kot, Stefan Hula, Aleksander Zniszczoł i Tomasz Pilch. Tym samym przerwana zostanie niesamowita seria Kubackiego, który wystąpił we wszystkich indywidualnych konkursach od 24 stycznia 2016 r. Jego licznik zatrzyma się na 123. Żaden inny skoczek nie może się pochwalić takim wynikiem. W latach 2012–2017 121 kolejnych startów zaliczył Słoweniec Peter Prevc. Seria Stocha zatrzyma się natomiast na 111 występach, co jest trzecim wynikiem.

W Niżnym Tagile bardzo dobrze czują się za to Niemcy. Z 10 rozegranych tam konkursów wygrali cztery. Szansę na kolejne zwycięstwa będzie miał przede wszystkim Markus Eisenbichler. 29-latek sezon zaczął od dwóch triumfów i drugiego miejsca. Prowadzi w klasyfikacji generalnej PŚ, a kolejne miejsca zajmują Norweg Halvor Egner Granerud (80 pkt straty) i Kubacki, którego od lidera dzieli 136 pkt.

EW
(asz)

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

WIĘCEJ NA: PUSZCZA TV

Duma Polski!

Gdyby wybierać drzewo miesiąca, to w grudniu pewniakiem byłby świerk. To właśnie on pojawi się w najbliższej święta w pięciu milionach polskich domów. Świerki do niedawna były dumą Polski i Puszczy Białowieskiej.

W XV w. rozpoczęła się wielka hossa obecnych ziem polskich. Unia polsko-litewska kwitła. Polacy z Litwinami rzucili na kolana zakon krzyżacki i zaczęli podbijać Europę Zachodnią swoimi towarami. Jednym z podstawowych surowców, które dostarczaliśmy na zachód, było drewno. Do dzisiaj zachowały się ślady naszej obecności m.in. w języku angielskim. Tak się składa, że Anglicy na świerk używają określenia „spruce”. Jak twierdzą lingwiści, w określeniu tym zachowała się odpowiedź polskich flisaków, skąd pochodzi spławiane drewno – z Prus.

Świerk – dla życia i po śmierci

Drewno to było swego czasu hitem na budowach i wiele z nich istnieje do dzisiaj. Budowniczowie ratusza w Amsterdamie użyli właśnie świerku, gdy w ramach stabilizowania terenu umieścili pod ziemią ponad 13,5 tys. pali. Powszechnie stosowano świerk do robót wewnętrznych, gdzie był mniej podatny na działania atmosferyczne. Drewno to stosowano również do zadań specjalnych, takich jak konstruowanie skrzypiec czy chociażby tworzenie pierwszych samolotów. Jednak to, co było i jest najbardziej poruszające w świerku, to jego niesamowity zapach. Ludzkość już dawno temu wiedziała, że ma on znaczenie. To właśnie dlatego jego gałązki kładło się do trumny, aby tuszować nieprzyjemną woń wydzielaną przez zwłoki. Jak pisze żyjący w XVIII w. Karol Linneusz, badacz, który stworzył podstawy współczesnej botaniki, alkohol destylowany z młodych świerków w chłodził i w ten sposób zastę-

pić „wodę królowej Węgier”. Substancja ta, zwana również larendogą, to rodzaj nalewki spirytusowej, powstającej z alkoholu i rozmarynu. Co ciekawe, jej stworzenie przypisuje się królowej Elżbiecie, córce Władysława Łokietka, żonie Karola Roberta, króla węgierskiego. Niektórzy twierdzą, że głównie dzięki cudownym właściwościom tej nalewki udało się królowej spędzić 59 lat na tronie Węgier, przy okazji zachowując zdrowie i urodę. Kronikarze twierdzą, że wyglądała o 20–30 lat młodziej, niż miała w rzeczywistości. O tym, jak ważne to było dla władczyni, może świadczyć fakt, iż alkohol do wytwarzania środka sprowadzała aż z Konstantynopola.

Drzewne pachnidła

Tym, co sprawia, że świerk jest ceniony przez człowieka ze względu na zapach, są terpeny. Te substancje są dla nas ciągle wielką zagadką. Naukowcy domyślają się, że wiele roślin wytwarza lotne terpeny w celu zwabienia określonych owadów zapylających je lub odwrotnie – mniej lotne i bardziej gorzkie lub trujące terpeny odpędzają zwierzęta i w ten spo-

sób rośliny nie stają się ich pokarmem. Terpeny mogą także pełnić u roślin funkcję przekaźników sygnałów i fitohormonów. Tyle wiadomości uzyskamy w najogólniejszej formie w ramach Wikipedii. Do czego można wykorzystywać te związki poza robieniem perfum i choinek zapachowych do aut? Ciekawą hipotezę wysnuli ostatnio badacze z Uniwersytetu w Lund. Ich zdaniem cząsteczki terpenów emitowane z drzew świerkowych mogą być naszą bronią w walce ze zmianami klimatycznymi. Związki te sprawiają, że klimat się ochładza. Naukowcy badający terpeny uważają, że sadzenie lasów świerkowych może doprowadzić do obniżenia temperatury.

Świerki–kornik 0:1

Oczywiście jednak nie to było powodem, że świerk dość powszechnie występował w Puszczy Białowieskiej. Oprócz tego, że ma on szerokie zastosowanie w budownictwie, to jest to jedno z szybciej rosnących drzew w naszym klimacie, z którym na początku ubiegłego wieku leśnicy wiązali olbrzymią przyszłość. To właśnie świerkami postanowiono odnowić las w Puszczy Białowieskiej, aby po 80 latach zrobić na nich wielki biznes. Pomysł mógłby się udać, bo drewno świerkowe z Puszczy Białowieskiej ma ponoć doskonałe właściwości i świetnie nadaje się do budownictwa z drewna, lecz nie przewidzia-

no, że może zmienić się koncepcja zarządzania obszarem. Dziś nie dość, że nie wykorzystuje się drewna z puszczy, to jeszcze z uwagą obserwujemy, jak świerk z niej znika. Ma to związek z prawdopodobnie największą i najdłuższą trwającą gradacją (czyli inaczej mówiąc – plagą) kornika drukarza na tym obszarze. Bezpośrednio zagraża ona 26 proc. drzewostanów w naszej części Puszczy Białowieskiej. Co warto podkreślić, nie są to byle jakie drzewa. Świerki to obok jodeł najwyższe drzewa rosnące w Polsce. A te z Puszczy Białowieskiej są szczególnie okazałe – jedne źródła wspominają o 52 m, a inne nawet o 57 m wysokości przy wieku maksymalnym 300 lat. Jest wiele hipotez co do tego, dlaczego gradacja wybuchła akurat w ostatnich latach. Wielu badaczy twierdzi, że ma to związek ze zmianami klimatycznymi. Dla świerków robi się w tym obszarze po prostu za ciepło. Inni skłaniają się ku tezie jeszcze bardziej związanej z człowiekiem i zarzucają ludziom meliorowanie lasów w Białowieży. Jakkolwiek to oceniać, efekty są takie, że 7,2 tys. ha drzewostanów w Puszczy Białowieskiej składa się dzisiaj z martwych świerków, a puszcza zmienia swój charakter na stałe.

Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Fundacja Niezależne Media.

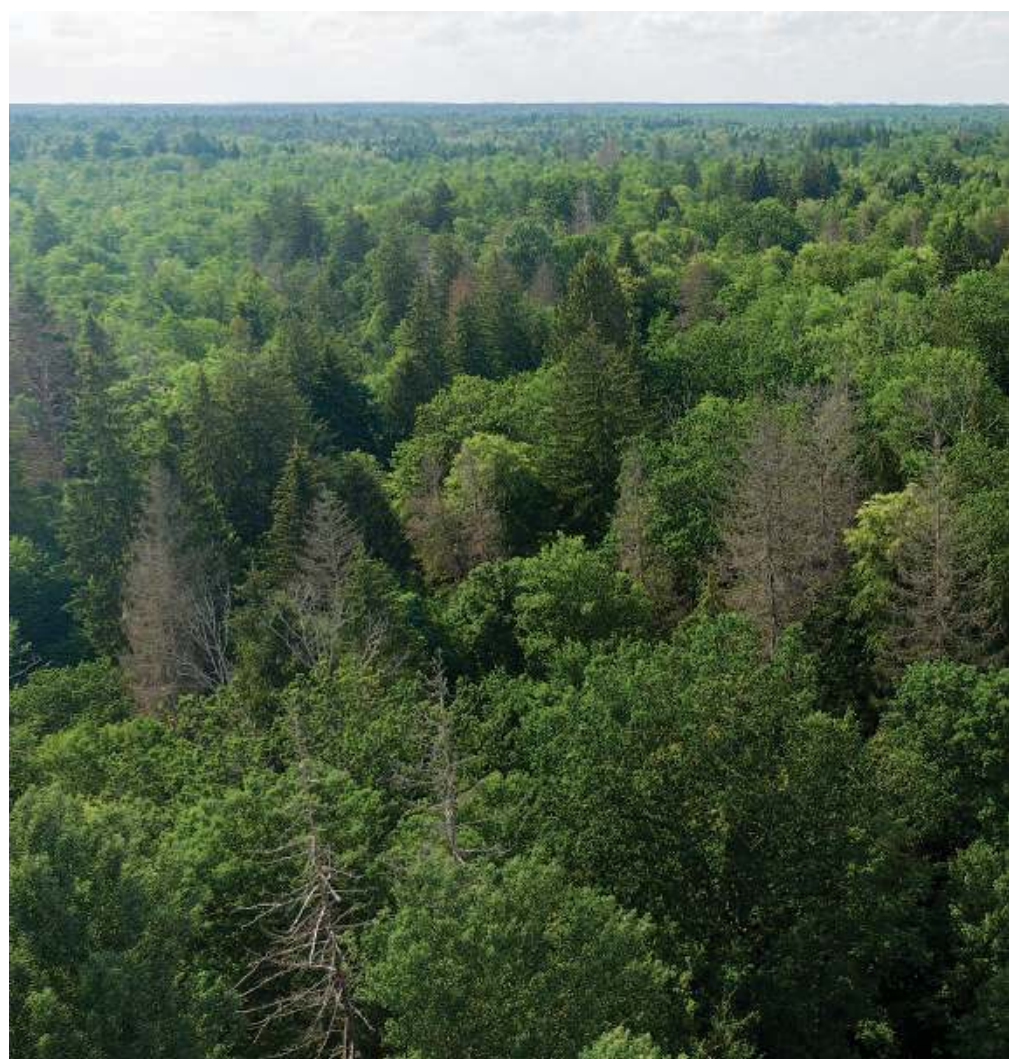

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Bogactwo

fort. Bartosz Kalich

fort. Bartosz Kalich

fort. Bartosz Kalich

Większość Polaków zna dzisiaj i potrafi wymienić podstawowe gatunki drzew. Tymczasem każdy gatunek to unikalne właściwości i wartość dodana. Jeśli ktoś chciałby uzupełnić swoją wiedzę, to warto udać się do Puszczy Białowieskiej, gdzie na tym niewielkim obszarze znajdziemy 26 różnych rodzajów dla naszej flory gatunków.

Naukowcy od kilkuset lat szukali właściwego klucza do opisania świata roślinności w Puszczy Białowieskiej. Z historycznych opisów, jak chociażby Georgija Karcowa, wyłania się obraz dzikiego chaosu i nieprzebranej wręcz gęstwiny.

Podobne opisy znajdziemy też u Henryka Sienkiewicza. „Przed wszystkim uderza w niej i odróżnia ją od innych lasów mieszanina drzew. Jednolity las znajduje się w częściach pojedynczych straż, ale na większości przestrzeni mieszanina przeważa. Sosna, dąb, jesion, osika, świerk, rosną tu obok siebie w bezpośrednim sąsiedztwie. Spoglądając w dal, widzisz wszystkie odcienie zieloności – od ciemnej, aż do jasno-żółtawej. Rozmaitość ta bawi oko i odejmuje puszczy posępny, jednostajny charakter. Drugą cechą puszczy jest wysokość drzew. Dążąc do światła, którego tylko wierzchołkami zachwycić może, każde drzewo nie rozrasta się tam szeroko, ale strzela w górę wyniosłym, pozbawionym gałęzi pniem, który dopiero u wierzchołka rozkłada się w gałęziastą koronę. Lipy, które w ogrodach przykrywają cieniem gałęzi takie szerokie przestrzenie, tu podobne są raczej do topoli. Są miejsca, gdzie las jest

czysto lipowy. Owóz i w tych miejscach dostrzegamy przede wszystkim gładkie, smukłe pnie, podobne do szeregów masztów, ustawionych obok siebie i nakrytych jedną zieloną kopułą. Dąb nie krzywi się w puszczy, nie wiązuje w węzły, ale wyrasta jak trzcina. Sosny mają czterdzieści łokci do pierwszych gałęzi” – pisał nasz noblista w swojej relacji „Z puszczy Białowieskiej”. Od tamtej pory badacze spędzili dziesiątki lat, aby poznać ten fragment Polski.

Jeszcze w 1937 r. w „Krótkim przewodniku po Puszczy Białowieskiej” Mieczysław Orłowicz twierdził, że na obszarze puszczy znajdziemy 21 gatunków drzew. Podawał również dokładne dane procentowe. „Udział poszczególnych gatunków drzew w puszczańskich zespołach roślinnych przedstawia się następująco: sosna 51 proc., świerk 16 proc., olsza czarna 14 proc., dąb pospolity 5 proc., grab 5 proc., jesion 3 proc., brzoza pospolita 2 proc., klon 0,7 proc., dąb bezszypułkowy 0,5 proc., osika 0,5 proc., lipa 0,5 proc., wiąz 0,3 proc.” – pisali przedwojenni autorzy. Z czasem badacze uszczegóławiali wiedzę o Puszczy Białowieskiej. W końcu botanik Janusz Bogdan Faliński zaproponował cztery podstawowe zbiorowiska leśne: lasy liściaste i mieszane (grądy); lasy szpilkowe,

drzewnych gatunków

ft. Barnes Kalich

czyli bory; lasy i zarośla bagienne, czyli olsy; łęgi wierzbowe. Policzył również powierzchnię poszczególnych kategorii. Grądy stanowią 47,2 proc. zagospodarowanej części puszczy i 44,4 proc. w BPN, bory mieszane stanowią 26,5 proc. części zagospodarowanej oraz 20,4 proc. w BPN. W ciągu tych lat zmieniła się też wartość udziału różnych drzew. Jeszcze parę lat temu badacze twierdzili, że najwięcej w puszczy jest świerku, promowanego przez gospodarkę leśną kilkadziesiąt lat, a dopiero na drugim miejscu znalazła się sosna. Dziś to się zmieniło. A sosna zatriumfowała podobnie jak w całym kraju.

Sosna

To jedno z drzew, które w Polsce udaje się szczególnie. Obecnie to podstawa naszej gospodarki leśnej. Przeciętna wysokość to 30 m, chociaż najwyższe okazy w Puszczy Białowieskiej osiągają wysokość ponad 45 m. Kora u podstawy pnia starych drzew jest szarobrazowa i gruba (ok. 10 cm), głęboko bruzdowana, w górnej części ma zabarwienie czerwono-cynamonowe i łuszczy się cienkimi płatami. Sosna uchodzi za mało wymagające drzewo w związku ze swoim systemem korzeniowym. Korzeń palowy na piaszczystych glebach osiąga głębokość 1,5–3 m. Większość korzeni rośnie poziomo, około 20 cm pod powierzchnią ziemi. To sprawia, że drzewo liczy głównie na wody opadowe. Mimo że rośnie w całej Polsce, to chyba najbardziej słynie z niej Kampinoski

ft. Wikipedia/d

Dziś największym dębem w Puszczy Białowieskiej jest dąb Maciek, do którego należy rekord obwodu pnia na wys. 130 cm od postawy – 741 cm (2009 r.) i rekord wysokości – 40,8 m. Został on nazwany w latach 80. przez jednego z pracowników Białowieskiego Parku Narodowego na cześć syna.

Park Narodowy. Drewno sosnowe ma szerokie zastosowanie w gospodarce: od meblarstwa do budownictwa. Jedne z najsłynniejszych sosen Europy rosną w okolicach Supraśla. To właśnie tam przez lata hodowano drzewa na maszty. Miały one być bardzo wysokie i jak najbardziej proste.

Olsza czarna

W Puszczy Białowieskiej dochodzi ona do imponujących rozmiarów. Jedna z rosnących na obszarze ochrony ścisłej Białowieskiego Parku Narodowego ma obwód pnia 385 cm i wysokość ponad 30 m. Z pewnością pochodzi jeszcze z XIX w. Rośnie prawie na całym obszarze Europy, a także na niektórych obszarach Azji i w północno-zachodniej Afryce. Jej nazwa pochodzi od czarnej kory, która kiedyś była wykorzystywana do farbowania różnych materiałów na czarno. Olsza czarna rośnie głównie na terenach podmokłych, często związanych z dolinami rzek i potoków bądź nad brzegami jezior. Lubi miejsca nasłonecznione o dużej wilgotności powietrza. Porasta tereny nizinne, od Bałtyku aż po pogórze. W Polsce występują jeszcze dwa gatunki olchy: szara oraz zielona, które można nielicznie spotkać głównie w górach. Ponieważ rośnie w warunkach bagiennych, to jest wyjątkowo odporna na wodę. Te właściwości sprawiają, że dawniej wykorzystywano jej drewno do wszystkiego, co miało kontakt z wodą, w tym nawet do tworzenia rur. Oczywiście to niejedyny jej zastosowanie. Jednym z najbardziej dziwnych jest... odstraszanie myszy. Kiedyś wierzono, że jesienią, kiedy gryzonie pchają się do domów, położenie im gałązek olchowych na drodze sprawia, że niechętnie wchodzą do domostw.

Dąb szypułkowy

Dąb to jednak typowy gatunek dla tego skrawka Polski. Na terenie puszczy pojawił się około 9 tys. lat temu, w okresie borealnym. W związku z ocieplaniem i oziębianiem klimatu rola dębu wzrastała bądź malała. Obecnie występują dwa gatunki tej rośliny – szypułkowy i bezszypułkowy. Dziś Puszcza Białowieska to jedno z największych zgromadzeń tego gatunku w naszym kraju. Wiele okazów przetrwało, mimo że w okresie 1916–1939 prowadzona była intensywna gospodarka leśna. Szacuje się, że wycięto wtedy ok. 200 tys. dorodnych dębów, których miąższość szacuje się na 5 mln m³. Największe stanowisko dębu bezszypułkowego znajduje się w białoruskiej części puszczy, na południe od Białowieży. W polskiej części puszczy większe skupienie znajduje się w nadleśnictwie Hajnówka, którego większa część chroniona jest w rezerwacie Lipiny. Dziś największym dębem w Puszczy Białowieskiej jest dąb Maciek, do którego należy rekord obwodu pnia na wys. 130 cm od postawy – 741 cm (2009 r.) i rekord wysokości – 40,8 m. Został on nazwany w latach 80. przez jednego z pracowników

Białowieskiego Parku Narodowego na cześć jego syna. Dąb ten nie jest jednak najstarszym drzewem w puszczy. Najprawdopodobniej jego wiek wynosi około 450 lat. Grubszy od Maćka jest martwy dąb Beczka (760 cm), który jest jednak znacznie młodszy.

Grab pospolity

„Rośnie tu w dużo większej liczbie i prawie zawsze w bliskości dębów. Drzewo to należy do tego kraju, tak jak buk do Niemiec, i odróżnia się od okazów rosnących w Europie południowej swoją urodą i wysokością” – tak opisuje grab w swoim dziele „Nota opisowa o Puszczy Cesarskiej w Białowieży, na Litwie” leśnik i przyrodnik Juliusz von Brincken. Najsłynniejszy grab Puszczy Białowieskiej rośnie w uroczysku Nieznanowo, a jego pień ma kształt przypominający butelkę. Natomiast najwyższy grab Puszczy Białowieskiej ma 34,2 m (wysokość 10-piętrowego wieżowca) i rośnie w rezerwacie ścisłym BPN. Tam też rośnie białowiecki przedstawiciel tego gatunku o największym obwodzie pnia – 415 cm. Grab jest gatunkiem dość pospolitym w polskich lasach i cennym za doskonałe właściwości kaloryczne drewna. Inaczej mówiąc, to najlepsze drewno do pieca i kominka. Dawniej ze względu na twardość robiono z niego m.in. koła młyńskie, a z gałęzi – klatki dla ptaków. Ma także zastosowanie do wyrobu niektórych instrumentów muzycznych, np. trzonek młoteczków fortepianowych, pałeczek perkusyjnych, a także do produkcji korpusów strugów stolarskich, pobijaków.

Jesion wyniosły

Jeden z puszczańskich jesionów to najwyższe liściaste drzewo w Polsce. Obwód pnia drzewa na wysokości 130 cm od postawy wynosi 408 cm, a wysokość drzewa – 44,8 m. Swoją status najwyższego drzewo osiągnęło w 2007 r., kiedy to czubek straciła topola rosnąca na warszawskich Bielaniach. Mimo że najwyższy, to jednak jesion puszczański nie jest najgrubszy. Tutaj prym wiedzie drzewo z Kalinkowa, wsi położonej na Płaskowyżu Tarnogrodzkim. Ma ono ponad 7,5 m obwodu. To właśnie na południu trzeba by szukać rekordzistów, tam powszechnie sadzono jesiony, gdyż uważano, że chronią one przed wiatrami, w tym oczywiście halnym. Dawniej jesion był wykorzystywany jako doskonały materiał do sporządzania lanc, broni rycerskiej. Dość powiedzieć, że kiedy wikingowie dopłynęli do Anglii, nazwano ich tam ashmen – od drewna jesionu, z którego wykonywali łuki i drzewca włócznie. Obecnie z jesionu wyrabia się cenne meble, parkiety i sprzęt sportowy, np. narty. Zimą na gałązkach możemy zobaczyć okazałe czarne paki. Pojawiają się one przed rozwojem liści. Jest to gatunek typowy dla lasów łęgowych i wąwozów, często także sadzony w parkach.

Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Fundacja Niezależne Media.

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

WIĘCEJ NA: PUSZCZA TV

Miłość pod zielonym pasożytem

To drugi obok świerku symbol zbliżającego się wielkimi krokami Bożego Narodzenia. Mimo że wszyscy wiedzą, że jemiola to szkodliwy dla drzew pasożyt, to jednak święta znów będą czasem całowania się pod tym zielonym badylem.

Jemiola pospolita to gatunek, który trudno jednoznacznie ocenić. Nie jest tajemnicą, że to półpasożyt, który wprowadzicie ma zdolność do przeprowadzania fotosyntezy, ale aby dokonać tego procesu, musi pobrać sole mineralne i wodę z organizmu żywiciela, czyli w tym wypadku drzewa.

Jemiola zinwentaryzowana

Jak niemal każdy pasożyt w świecie zwierząt, tak też jemiola atakuje gatunki, które są w danym momencie bardziej podatne, czyli osłabione. W Polsce zaczęła mieć żniwa, gdy gwałtownie spadła ilość opadów w naszym kraju. Problem zaczął być zauważalny dla leśników już kilka lat temu. W maju tego roku ukazały się wyniki inwentaryzacji tego półpasożyta w Lasach Państwowych. Według danych jemiola, znana do tej pory z atakowania głównie drzew liściastych, dosięgła już ponad 167 tys. ha borów sosnowych. To o tyle groźne, że w skrajnych wypadkach pasożyt może doprowadzić do śmierci drzewa. Sosna dotknięta suszą, a następnie jemiolą jest bardziej podatna również na atak owadów, takich jak np. kornik ostrozębny. Nasiona porażonego drzewa są mniejsze i mniej liczne, a wyrosłe z nich siewki, ponieważ są słabsze, częściej kończą żywot już w fazie uprawy. W Lasach Państwowych powołano już specjalną komisję, która ma wypracować mechanizm postępowania. Oczywiście jak to zawsze w przypadku biologii, tak również i w sprawie jemioli zdania co do jej szkodliwości są podzielone.

Źródło: Puszczajd

Zawsze zielona jemiola zapewnia różnym gatunkom zarówno schronienie, jak i pożywienie. Większość drzew traci liście jesienią, podczas gdy jemiola wytwarza je i zrzuca także zimą, wiosną i latem. Porośnięte liśćmi kuliste jemioli zapewniają ptakom bezpieczne miejsce na gniazdo, gdy wszystkie gałęzie są nagie.

Ptasia spiżarnia na przednówku

W 2013 r. wiecznie zielonego półpasożyta postanowili bowiem bronić naukowcy na łamach „Proceedings of the

Royal Society of Biological Sciences”. Australijscy badacze stwierdzili, że jemiola nie tylko bierze, ale i daje – mimo raczej rzadkiego występowania ma kluczowe znaczenie dla leśnych ekosystemów, bioróżnorodności oraz stanu zdrowia poszczególnych gatunków. Wykonali oni eksperyment, który dotyczył porównania różnorodności gatunków w trzech typach leśnego środowiska: z jemiolą, bez jemioli oraz takim, z którego jemiolę usunięto. Po trzech latach na obszarach leśnych z jemiolą zamieszkał nowy gatunek ptaka, natomiast las bez jemioli nie wykazał zmian. Z kolei z lasów sztucznie pozbawionych jemioli zniknęła aż jedna trzecia gatunków zwierząt. Jak podała PAP, autorzy badań sugerowali, że zawsze zielona jemiola zapewnia różnym gatunkom zarówno schronienie, jak i pożywienie. Większość drzew traci liście jesienią, podczas gdy jemiola wytwarza je i zrzuca także zimą, wiosną i latem. Porośnięte liśćmi kuliste jemioli zapewniają ptakom bezpieczne miejsce na gniazdo, gdy wszystkie gałęzie są nagie. Opadłe liście jemioli są bardzo odżywcze, bo pasożyt nie musi oszczędzać energii, z łatwością czerpanej od żywiciela. Pozwala to przeżyć owadom i innym zwierzętom żywiącym się opadłymi liśćmi, gdy brak innych źródeł pokarmu.

Sojusz z jemioluszką

W Polsce najbardziej znanym organizmem, który korzysta z jemioli, jest – i tu chyba nie ma zaskoczenia

– jemioluszka. Zjada ona nasiona tego półpasożyta, a wydalone po trawieniu nasiona przyklejają się do pni i gałęzi drzew. Kiełkując, przyczepiają się ściśle do kory drzewa chwytnikami, co jest zalążkiem nowego „krzaczką” jemioli. Ptak więc wprowadzicie korzysta, ale również jest wykorzystywany. Może to dlatego jemiola jest symbolem miłości. Większość badaczy tematu uznaje, że raczej chodzi o to, że jest stała i wiecznie zielona. W starożytnym Rzymie powieszona na drzwiach miała chronić domowników przed katakлизmami. Zresztą roślinie tej od zawsze przypisywano magiczne zdolności, co doskonale wie każdy, kto zapoznał się z bajkami o Asterixie, gdzie druid Panoramic m.in. z jemioli ścianej złotym sierpem tworzył magiczną miksturę, dzięki której Galowie trzymali w szachu Juliusza Cezara. Nie wiadomo, jak dokładnie się to stało, ale chrześcijanie przejęli ten symbol. Ponoć najwcześniejszy udokumentowany pocałunek pod jemiolą wydarzył się w XVI-wiecznej Anglii. To by oznaczało, że zwyczaj trwa już od ponad 400 lat. W każdym razie z pewnością na targowiskach już się zazieleniło od tej rośliny. Podaż od lat w naszym kraju jest silna, a jemiola to dzisiaj ogromny gospodarczy problem. Ale nie ma co o tym myśleć podczas pocałunku...

Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Fundacja Niezależne Media.

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

4-10/ ^{grudnia} 2020

MAŁE KOBIETKI

MINISERIAL, **NIEDZIELA** 6.12, GODZ. 12.40, TVP2

Ten składający się z trzech odcinków miniserial jest ekranizacją książki amerykańskiej pisarki Louisy May Alcott (1832–1888), uznanej w Stanach Zjednoczonych za jedną z pionierek rodzimej literatury kobiecej i powieści dla dziewcząt. Akcja toczy się w XIX w., w czasie wojny sece-

syjnej w Ameryce i ukazuje historię czterech siostr March: Jo, Meg, Beth i Amy. Ich matka Marmee (Emily Watson) zapewnia córkom staranne wychowanie, pragnie, by miały jak najlepszy start w życiu. Wprowadza je w dorosłość i próbuje uświadomić im, co znaczy być kobietą.

RYSZARD CZARNECKI

(europoseł PiS)

PIĄTEK 4.12 godz. 10.15, TV TRWAM

Dzieci Andersa

Dokument księdza Romana Sikonia o polskich dzieciach wywiezionych w 1940 r. z terytorium II RP na „nieludzką ziemię” (określenie Beaty Obertyńskiej). Część z nich nie przeżyła transportu w bydłowych wagonach, i to jeszcze zimą, część zmarła z głodu lub na tyfus, część w łagrowych sierocińcach. Dzięki armii gen. Andersa udało się wyprowadzić z ZSRS około 20 tys. dzieciaków. Część z nich trafiła aż do Ugandy – i właśnie im poświęcony jest ten film.

PIĄTEK 4.12 godz. 17.30, POLSAT SPORT

Siatkarska PlusLiga

Hit Ligi Mistrzów Świata – kluby będące wielokrotnymi mistrzami Polski: Grupa Azoty Zaksa Kędzierzyn-Koźle i PGE Skra Bełchatów, udowodnią po raz kolejny, że siatkówka jest naszą dyscypliną narodową. W obu drużynach grają aktualni mistrzowie świata: Aleksander Śliwka, Jakub Kochanowski, Paweł Zatorski, Karol Kłos, Grzegorz Łomacz, Mateusz Bieniek. Sam to obejrzę na żywo, ale Państwu polecam transmisję w telewizji, która siatkówkę pokazuje od 20 lat.

PIĄTEK 4.12 godz. 22.45, TV TRWAM

Wołyń

Ludobójstwo na Wołyniu to część eksterminacji Polaków dokonywanej przez Ukraińców na Kresach Południowo-Wschodnich RP za przyzwoleniem albo przy braku sprzeciwu Niemców. Pierwsze mordy zaczęły się już w latach 30., w czasach II Rzeczypospolitej. Apogeum mordowania naszych rodaków tylko za to, że byli Polakami, miało miejsce w lipcu 1943 r. Była to na zimno zaplanowana i skoordynowana akcja fizycznej eksterminacji Polaków z terenów województw: wołyńskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego, lwowskiego oraz po części lubelskiego. Te wydarzenia pokazuje dokument Michała Kani.

PODRÓŻNICZY ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

SOBOTA 5.12 GODZ. 21.00, TV REPUBLIKA

Tym razem Stefan Czerniecki zaprasza w regiony nadgraniczne – do miejsca oddalonego od granicy z Białorusią o zaledwie 8 km. Chodzi o niewielką miejscowość Serpelić, jak wyjaśni sam podróżnik, wieś królewską. W tej odsłonie programu nie będzie jednak dużo o samej wiosce, ale o pewnym uroczysku, które schowane jest w pobliskim lesie. Mowa o Kalwarii Podlaskiej. Usłyszymy m.in. historię, jak to polscy piłkarze przemycali w swoich bagażach kamienie z oryginalnej Drogi Krzyżowej. I o tym, jaki udział w tym wszystkim miał pewien brat Adam...

DRAMAT HISTORYCZNY

OSTATNI CESARZ

NIEDZIELA 6.12 GODZ. 20.00, TVP KULTURA

Imponujący rozmachem, epicki obraz zdobył 9 Oscarów w najważniejszych kategoriach. Rok 1950. Władze sowieckie przekazują na granicy chińskich jeńców wojennych. Jest wśród nich 44-letni Pu Yi (John Lone), ostatni cesarz Chin, który zostaje poddany reedukacji. To wydarzenie staje się pretekstem do pokazania jego historii. Był spadkobiercą tronu liczącego tysiące lat. Dorastał odizolowany od świata, jako swoisty więzień we własnym pałacu. Zafascynowany wiedzą o Zachodzie, jaką przekazywał mu Szkot Reginald Johnston, starał się wyrwać z życiowej próżni.

PRZYGODOWY

BOGOWIE EGIPTU

PONIEDZIAŁEK 7.12 GODZ. 20.05, POLSAT

Set (Gerard Butler), bezwzględny bóg ciemności, siłą i podstępem przejmuje egipski tron. Faraon ginie, kapłani są bezsilni, a zwykli ludzie stają się niewolnikami. Tylko garstka buntowników stawia czoła uzurpatorowi, by ocalić imperium. Na ich czele staje bohaterki śmiertelnik Bek, który z pomocą potężnego boga Horusa wyrusza w zaświaty, by tam odnaleźć i pokonać Seta oraz jego hordy. Po ich stronie opowiada się też Hathor, bogini Ziemi, radości i muzyki. Tak rozpoczyna się pełna niezwykłych przygód, magii i poświęceń krucjata w obronie świata.

KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl O nas jest głośno!

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	Kontrola absolutna godz. 0.00	Lęk pierwotny godz. 23.40	Gladiator godz. 20.05	Mission: Impossible 3 godz. 22.00	Geopolityczny tygiel godz. 20.30	Na sygnale godz. 18.50
	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	POLONIA
RANO	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (130) - serial 09:35 Komisarz Alex (154) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (204) - serial 11:25 Kasta - serial dok. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce 14:00 Elif (871) - serial 15:00 Wiadomości	07:55 Pytanie na śniadanie 11:25 Rodzinka.pl (11) - serial 11:55 Barwy szczęścia (2339) - serial 12:25 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość (4) - serial 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (276) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (176) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (445) - serial	08:00 Dzień Dobry TVN 11:40 Ukryta prawda (1207) - serial 12:40 Rozwód. Walka o wszystko (31) - serial 13:40 Złodzieje - pr. rozryw. 14:25 Detektywi (747) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 Szpital (1004) - serial 17:00 Ukryta prawda (420) - serial 18:00 Ukryta prawda (1208) - serial	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (791) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (792) - serial 09:40 Sekrety rodziny (21) - serial 10:40 Dlaczego ja? (1023) - serial 11:40 Gliniarze (342) - serial 12:40 Dzień, który zmienił moje życie (69) - serial 13:40 Trudne sprawy (900) - serial 14:40 Dlaczego ja? (906) - serial 15:50 Wydarzenia	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 W punkt 09:40 Telezakupy 09:55 Mówi się... 10:15 Telezakupy 10:30 Oddaję państwu głos 11:10 Republika po południu 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 12:50 Ostry dyżur prawniczy 13:10 Telezakupy 13:25 Wolne głosy	07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 07:25 Ostoja 07:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Na sygnale (278) - serial 12:00 Którędy po sztukę 12:15 Co niesie dzień 12:30 M jak miłość (1536) - serial 13:20 Wilnoteka 13:40 Tego się nie wytnie - pr. rozryw. 15:00 Kasta - serial 15:30 Ostoja - mag. przyrod. 16:00 Ci cholerni Polacy.
	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (312) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3711) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (293) - serial 21:00 Chleb z nieba - dramat obyczajowy, Włochy 2018 22:55 Boks: Gala KnockOut Boxing Night 14 00:00 Kontrola absolutna - thriller, Irlandia 2016, wyk. Pierce Brosnan, Anna Friel, James Frecheville, Stefanie Scott 01:45 SEAL Team - komando Foki (22) - serial	18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość (5) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2339) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2340) - serial 20:45 Postaw na milion - teleturniej 21:40 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 22:40 Muzyka, taniec, zabawa - koncert 23:40 Lęk pierwotny - thriller, USA 1996, wyk. Richard Gere, Edward Norton, Laura Linney. Znany cyniczny prawnik podejmuje się obrony młodego chłopaka oskarżonego o zamordowanie miejscowego arcybiskupa. 02:00 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja/Norwegia 2009	19:00 Fakty 19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Gladiator - dramat historyczny, Malta/Maroko/Wielka Brytania/USA 2000. General Maximus - prawa ręka cesarza, szczęśliwy mąż i ojciec - w jednej chwili traci wszystko. Jako niewolnik-gladiator musi walczyć na arenie o przeżycie. 23:15 Władza absolutna - film sensacyjny, USA 1997. Starzejący się złodziej postanawia wykonać ostatni skok w swojej karierze. Sytuacja wymyka się spod kontroli, kiedy włamywacz jest świadkiem sceny, której nie powinien oglądać. 01:55 Kuba Wojewódzki - talk-show	16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (368) - serial 17:00 Gliniarze (419) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3126) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Smerfy: Poszukiwacze zaginionej wioski - film animowany, Hongkong/USA 2017 22:00 Mission: Impossible 3 - film sens., Niemcy/Chiny/USA 2006, wyk. Tom Cruise, Ving Rhames, Keri Russell. Agent Ethan Hunt powraca, aby pokrzyżować plany bezwzględного handlarza bronią Owena Daviana. 00:50 Weekend - komedia sensacyjna, Polska 2010, wyk. Paweł Małaszyński, Małgorzata Socha 03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	13:44 Wolne głosy - zagranica 14:00 Telezakupy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Nie daj się epidemii 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 10.04.2010. Fakty 19:20 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Mag. filmowy Piotra Gońka 20:10 Nie daj się epidemii 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:20 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:50 Poland Daily	16:15 Bajki naszych rodziców 17:00 Rodzinka.pl (248) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Stacja innowacja 18:35 Mówimy po polsku 18:50 Na sygnale (278) - serial 19:20 Polonia Express 19:40 Alarm! 20:00 Polonia 24 20:20 Pogoda 20:30 Sport 20:35 Na dobre i na złe (784) - serial 21:30 Falszerze. Powrót sfory (13) - serial 22:25 Gwiazdodziej TVP 22:55 Opole 2020 na bis 23:45 Którędy po sztukę 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (248) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Bajki naszych rodziców 01:40 Wybrali Polskę
PO POŁUDNIU	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (312) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3711) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (293) - serial 21:00 Chleb z nieba - dramat obyczajowy, Włochy 2018 22:55 Boks: Gala KnockOut Boxing Night 14 00:00 Kontrola absolutna - thriller, Irlandia 2016, wyk. Pierce Brosnan, Anna Friel, James Frecheville, Stefanie Scott 01:45 SEAL Team - komando Foki (22) - serial	18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość (5) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2339) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2340) - serial 20:45 Postaw na milion - teleturniej 21:40 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 22:40 Muzyka, taniec, zabawa - koncert 23:40 Lęk pierwotny - thriller, USA 1996, wyk. Richard Gere, Edward Norton, Laura Linney. Znany cyniczny prawnik podejmuje się obrony młodego chłopaka oskarżonego o zamordowanie miejscowego arcybiskupa. 02:00 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja/Norwegia 2009	19:00 Fakty 19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Gladiator - dramat historyczny, Malta/Maroko/Wielka Brytania/USA 2000. General Maximus - prawa ręka cesarza, szczęśliwy mąż i ojciec - w jednej chwili traci wszystko. Jako niewolnik-gladiator musi walczyć na arenie o przeżycie. 23:15 Władza absolutna - film sensacyjny, USA 1997. Starzejący się złodziej postanawia wykonać ostatni skok w swojej karierze. Sytuacja wymyka się spod kontroli, kiedy włamywacz jest świadkiem sceny, której nie powinien oglądać. 01:55 Kuba Wojewódzki - talk-show	16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (368) - serial 17:00 Gliniarze (419) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3126) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Smerfy: Poszukiwacze zaginionej wioski - film animowany, Hongkong/USA 2017 22:00 Mission: Impossible 3 - film sens., Niemcy/Chiny/USA 2006, wyk. Tom Cruise, Ving Rhames, Keri Russell. Agent Ethan Hunt powraca, aby pokrzyżować plany bezwzględного handlarza bronią Owena Daviana. 00:50 Weekend - komedia sensacyjna, Polska 2010, wyk. Paweł Małaszyński, Małgorzata Socha 03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	13:44 Wolne głosy - zagranica 14:00 Telezakupy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Nie daj się epidemii 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 10.04.2010. Fakty 19:20 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Mag. filmowy Piotra Gońka 20:10 Nie daj się epidemii 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:20 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:50 Poland Daily	16:15 Bajki naszych rodziców 17:00 Rodzinka.pl (248) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Stacja innowacja 18:35 Mówimy po polsku 18:50 Na sygnale (278) - serial 19:20 Polonia Express 19:40 Alarm! 20:00 Polonia 24 20:20 Pogoda 20:30 Sport 20:35 Na dobre i na złe (784) - serial 21:30 Falszerze. Powrót sfory (13) - serial 22:25 Gwiazdodziej TVP 22:55 Opole 2020 na bis 23:45 Którędy po sztukę 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (248) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Bajki naszych rodziców 01:40 Wybrali Polskę
WIECZOREM	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (130) - serial 09:35 Komisarz Alex (154) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (204) - serial 11:25 Kasta - serial dok. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce 14:00 Elif (871) - serial 15:00 Wiadomości	07:55 Pytanie na śniadanie 11:25 Rodzinka.pl (11) - serial 11:55 Barwy szczęścia (2339) - serial 12:25 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość (4) - serial 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (276) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (176) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (445) - serial	08:00 Dzień Dobry TVN 11:40 Ukryta prawda (1207) - serial 12:40 Rozwód. Walka o wszystko (31) - serial 13:40 Złodzieje - pr. rozryw. 14:25 Detektywi (747) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 Szpital (1004) - serial 17:00 Ukryta prawda (420) - serial 18:00 Ukryta prawda (1208) - serial	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (791) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (792) - serial 09:40 Sekrety rodziny (21) - serial 10:40 Dlaczego ja? (1023) - serial 11:40 Gliniarze (342) - serial 12:40 Dzień, który zmienił moje życie (69) - serial 13:40 Trudne sprawy (900) - serial 14:40 Dlaczego ja? (906) - serial 15:50 Wydarzenia	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 W punkt 09:40 Telezakupy 09:55 Mówi się... 10:15 Telezakupy 10:30 Oddaję państwu głos 11:10 Republika po południu 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 12:50 Ostry dyżur prawniczy 13:10 Telezakupy 13:25 Wolne głosy	07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 07:25 Ostoja 07:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Na sygnale (278) - serial 12:00 Którędy po sztukę 12:15 Co niesie dzień 12:30 M jak miłość (1536) - serial 13:20 Wilnoteka 13:40 Tego się nie wytnie - pr. rozryw. 15:00 Kasta - serial 15:30 Ostoja - mag. przyrod. 16:00 Ci cholerni Polacy.
	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (312) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3711) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (293) - serial 21:00 Chleb z nieba - dramat obyczajowy, Włochy 2018 22:55 Boks: Gala KnockOut Boxing Night 14 00:00 Kontrola absolutna - thriller, Irlandia 2016, wyk. Pierce Brosnan, Anna Friel, James Frecheville, Stefanie Scott 01:45 SEAL Team - komando Foki (22) - serial	18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość (5) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2339) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2340) - serial 20:45 Postaw na milion - teleturniej 21:40 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 22:40 Muzyka, taniec, zabawa - koncert 23:40 Lęk pierwotny - thriller, USA 1996, wyk. Richard Gere, Edward Norton, Laura Linney. Znany cyniczny prawnik podejmuje się obrony młodego chłopaka oskarżonego o zamordowanie miejscowego arcybiskupa. 02:00 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja/Norwegia 2009	19:00 Fakty 19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Gladiator - dramat historyczny, Malta/Maroko/Wielka Brytania/USA 2000. General Maximus - prawa ręka cesarza, szczęśliwy mąż i ojciec - w jednej chwili traci wszystko. Jako niewolnik-gladiator musi walczyć na arenie o przeżycie. 23:15 Władza absolutna - film sensacyjny, USA 1997. Starzejący się złodziej postanawia wykonać ostatni skok w swojej karierze. Sytuacja wymyka się spod kontroli, kiedy włamywacz jest świadkiem sceny, której nie powinien oglądać. 01:55 Kuba Wojewódzki - talk-show	16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (368) - serial 17:00 Gliniarze (419) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3126) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Smerfy: Poszukiwacze zaginionej wioski - film animowany, Hongkong/USA 2017 22:00 Mission: Impossible 3 - film sens., Niemcy/Chiny/USA 2006, wyk. Tom Cruise, Ving Rhames, Keri Russell. Agent Ethan Hunt powraca, aby pokrzyżować plany bezwzględного handlarza bronią Owena Daviana. 00:50 Weekend - komedia sensacyjna, Polska 2010, wyk. Paweł Małaszyński, Małgorzata Socha 03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	13:44 Wolne głosy - zagranica 14:00 Telezakupy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Nie daj się epidemii 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 10.04.2010. Fakty 19:20 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Mag. filmowy Piotra Gońka 20:10 Nie daj się epidemii 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:20 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:50 Poland Daily	16:15 Bajki naszych rodziców 17:00 Rodzinka.pl (248) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Stacja innowacja 18:35 Mówimy po polsku 18:50 Na sygnale (278) - serial 19:20 Polonia Express 19:40 Alarm! 20:00 Polonia 24 20:20 Pogoda 20:30 Sport 20:35 Na dobre i na złe (784) - serial 21:30 Falszerze. Powrót sfory (13) - serial 22:25 Gwiazdodziej TVP 22:55 Opole 2020 na bis 23:45 Którędy po sztukę 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (248) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Bajki naszych rodziców 01:40 Wybrali Polskę
PO POŁUDNIU	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (312) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3711) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (293) - serial 21:00 Chleb z nieba - dramat obyczajowy, Włochy 2018 22:55 Boks: Gala KnockOut Boxing Night 14 00:00 Kontrola absolutna - thriller, Irlandia 2016, wyk. Pierce Brosnan, Anna Friel, James Frecheville, Stefanie Scott 01:45 SEAL Team - komando Foki (22) - serial	18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość (5) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2339) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2340) - serial 20:45 Postaw na milion - teleturniej 21:40 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 22:40 Muzyka, taniec, zabawa - koncert 23:40 Lęk pierwotny - thriller, USA 1996, wyk. Richard Gere, Edward Norton, Laura Linney. Znany cyniczny prawnik podejmuje się obrony młodego chłopaka oskarżonego o zamordowanie miejscowego arcybiskupa. 02:00 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja/Norwegia 2009	19:00 Fakty 19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Gladiator - dramat historyczny, Malta/Maroko/Wielka Brytania/USA 2000. General Maximus - prawa ręka cesarza, szczęśliwy mąż i ojciec - w jednej chwili traci wszystko. Jako niewolnik-gladiator musi walczyć na arenie o przeżycie. 23:15 Władza absolutna - film sensacyjny, USA 1997. Starzejący się złodziej postanawia wykonać ostatni skok w swojej karierze. Sytuacja wymyka się spod kontroli, kiedy włamywacz jest świadkiem sceny, której nie powinien oglądać. 01:55 Kuba Wojewódzki - talk-show	16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (368) - serial 17:00 Gliniarze (419) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3126) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Smerfy: Poszukiwacze zaginionej wioski - film animowany, Hongkong/USA 2017 22:00 Mission: Impossible 3 - film sens., Niemcy/Chiny/USA 2006, wyk. Tom Cruise, Ving Rhames, Keri Russell. Agent Ethan Hunt powraca, aby pokrzyżować plany bezwzględного handlarza bronią Owena Daviana. 00:50 Weekend - komedia sensacyjna, Polska 2010, wyk. Paweł Małaszyński, Małgorzata Socha 03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	13:44 Wolne głosy - zagranica 14:00 Telezakupy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Nie daj się epidemii 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 10.04.2010. Fakty 19:20 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Mag. filmowy Piotra Gońka 20:10 Nie daj się epidemii 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:20 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:50 Poland Daily	16:15 Bajki naszych rodziców 17:00 Rodzinka.pl (248) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Stacja innowacja 18:35 Mówimy po polsku 18:50 Na sygnale (278) - serial 19:20 Polonia Express 19:40 Alarm! 20:00 Polonia 24 20:20 Pogoda 20:30 Sport 20:35 Na dobre i na złe (784) - serial 21:30 Falszerze. Powrót sfory (13) - serial 22:25 Gwiazdodziej TVP 22:55 Opole 2020 na bis 23:45 Którędy po sztukę 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (248) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Bajki naszych rodziców 01:40 Wybrali Polskę
	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (312) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3711) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (293) - serial 21:00 Chleb z nieba - dramat obyczajowy, Włochy 2018 22:55 Boks: Gala KnockOut Boxing Night 14 00:00 Kontrola absolutna - thriller, Irlandia 2016, wyk. Pierce Brosnan, Anna Friel, James Frecheville, Stefanie Scott 01:45 SEAL Team - komando Foki (22) - serial	18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość (5) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2339) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2340) - serial 20:45 Postaw na milion - teleturniej 21:40 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 22:40 Muzyka, taniec, zabawa - koncert 23:40 Lęk pierwotny - thriller, USA 1996, wyk. Richard Gere, Edward Norton, Laura Linney. Znany cyniczny prawnik podejmuje się obrony młodego chłopaka oskarżonego o zamordowanie miejscowego arcybiskupa. 02:00 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja/Norwegia 2009	19:00 Fakty 19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Gladiator - dramat historyczny, Malta/Maroko/Wielka Brytania/USA 2000. General Maximus - prawa ręka cesarza, szczęśliwy mąż i ojciec - w jednej chwili traci wszystko. Jako niewolnik-gladiator musi walczyć na arenie o przeżycie. 23:15 Władza absolutna - film sensacyjny, USA 1997. Starzejący się złodziej postanawia wykonać ostatni skok w swojej karierze. Sytuacja wymyka się spod kontroli, kiedy włamywacz jest świadkiem sceny, której nie powinien oglądać. 01:55 Kuba Wojewódzki - talk-show	16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (368) - serial 17:00 Gliniarze (419) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3126) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Smerfy: Poszukiwacze zaginionej wioski - film animowany, Hongkong/USA 2017 22:00 Mission: Impossible 3 - film sens., Niemcy/Chiny/USA 2006, wyk. Tom Cruise, Ving Rhames, Keri Russell. Agent Ethan Hunt powraca, aby pokrzyżować plany bezwzględного handlarza bronią Owena Daviana. 00:50 Weekend - komedia sensacyjna, Polska 2010, wyk. Paweł Małaszyński, Małgorzata Socha 03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	13:44 Wolne głosy - zagranica 14:00 Telezakupy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Nie daj się epidemii 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 10.04.2010. Fakty 19:20 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Mag. filmowy Piotra Gońka 20:10 Nie daj się epidemii 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:20 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:50 Poland Daily	16:15 Bajki naszych rodziców 17:00 Rodzinka.pl (248) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Stacja innowacja 18:35 Mówimy po polsku 18:50 Na sygnale (278) - serial 19:20 Polonia Express 19:40 Alarm! 20:00 Polonia 24 20:20 Pogoda 20:30 Sport 20:35 Na dobre i na złe (784) - serial 21:30 Falszerze. Powrót sfory (13) - serial 22:25 Gwiazdodziej TVP 22:55 Opole 2020 na bis 23:45 Którędy po sztukę 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (248) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Bajki naszych rodziców 01:40 Wybrali Polskę
WIECZOREM	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (130) - serial 09:35 Komisarz Alex (154) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (204) - serial 11:25 Kasta - serial dok. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce 14:00 Elif (871) - serial 15:00 Wiadomości	07:55 Pytanie na śniadanie 11:25 Rodzinka.pl (11) - serial 11:55 Barwy szczęścia (2339) - serial 12:25 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość (4) - serial 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (276) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (176) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (445) - serial	08:00 Dzień Dobry TVN 11:40 Ukryta prawda (1207) - serial 12:40 Rozwód. Walka o wszystko (31) - serial 13:40 Złodzieje - pr. rozryw. 14:25 Detektywi (747) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 Szpital (1004) - serial 17:00 Ukryta prawda (420) - serial 18:00 Ukryta prawda (1208) - serial	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (791) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (792) - serial 09:40 Sekrety rodziny (21) - serial 10:40 Dlaczego ja? (1023) - serial 11:40 Gliniarze (342) - serial 12:40 Dzień, który zmienił moje życie (69) - serial 13:40 Trudne sprawy (900) - serial 14:40 Dlaczego ja? (906) - serial 15:50 Wydarzenia	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 W punkt 09:40 Telezakupy 09:55 Mówi się... 10:15 Telezakupy 10:30 Oddaję państwu głos 11:10 Republika po południu 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 12:50 Ostry dyżur prawniczy 13:10 Telezakupy 13:25 Wolne głosy	07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 07:25 Ostoja 07:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Na sygnale (278) - serial 12:00 Którędy po sztukę 12:15 Co niesie dzień 12:30 M jak miłość (1536) - serial 13:20 Wilnoteka 13:40 Tego się nie wytnie - pr. rozryw. 15:00 Kasta - serial 15:30 Ostoja - mag. przyrod. 16:0

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TVP 1

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:35 Rok w ogrodzie extra
08:00 Rok w ogrodzie extra
08:15 wojsko-polskie.pl
08:40 Pełnosprawni - mag.
09:10 Komisarz Alex (155) - serial
10:05 Ojciec Mateusz (205) - serial
11:00 Powrót siedmiu wspaniałych - western, Hiszpania/USA 1966
12:45 Okrasa łamie przepisy
13:15 Fascynujący świat: Chambord, tajemnica Leonarda da Vinci
14:15 Z pamięci
14:25 Weterynarze z sercem
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:25 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.
16:30 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Niżnym Tagile
17:30 Teleexpress
17:40 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Niżnym Tagile
18:35 Ojciec Mateusz (315) - serial
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:35 Komisarz Alex (184) - serial
21:30 Eskorta - dramat obyczajowy, Francja/USA 2014
23:45 Chleb z nieba - dramat obyczajowy, Włochy 2018
01:35 Siedmiu psychopatów - komedia kryminalna, Wielka Brytania/USA 2012

TVP 2

07:00 M jak miłość (1546) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinny ekspres - mag.
12:00 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw.
12:55 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw.
14:00 Familiada - teleturniej
14:40 Koło fortuny - teleturniej
15:15 The Voice of Poland 11. Live - widowisko
17:50 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Postaw na milion - teleturniej
19:35 Lajk!
20:00 Kocham Dwójkę. Złoty jubileusz - pr. rozryw.
21:00 The Voice of Poland 11. Live: Final - widowisko
23:15 The Voice of Poland 11. Live: Wyniki - widowisko
23:45 Muzyka, taniec, zabawa
00:50 Magic Mike - komediodramat, USA 2012.
Młody striptizer uczy się zawodu, postępowania z kobietami i łatwego zarabiania dużych pieniędzy.
02:50 Siła przetrwania - dramat biograficzny, USA 2017, wyk. Josh Hartnett, Mira Sorvino, Sarah Dumont. Poszukujący adrenaliny snowboardzista gubi się podczas masywnej burzy śnieżnej. Popychany do granic ludzkiej możliwości mierzy się z własnymi demonami podczas walki o przetrwanie.

TVN

07:40 Kosmiczny wykop (18) - serial
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Brzydula 2 (41) - serial
12:00 Brzydula 2 (42) - serial
12:30 Brzydula 2 (43) - serial
13:00 Na Wspólnej (3132) - serial
13:30 Na Wspólnej (3133) - serial
14:00 Na Wspólnej (3134) - serial
14:30 Na Wspólnej (3135) - serial
14:50 MasterChef - pr. rozryw.
16:25 Zgłoś remont - pr. rozryw.
17:25 MądrzeJEMY z Katarzyną Bosacką - mag.
18:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 Lego Masters - pr. rozryw.
21:30 Bridget Jones: W pogoni za rozumem - komedia romantyczna, Francja/Niemcy/Irlandia/Wielka Brytania/USA 2004.
Związek Bridget i Marka Darcy'ego jest bliski kryzysu. Na domiar złego na horyzoncie pojawia się były szef dziewczyny Daniel Cleaver.
23:50 Wataha u drzwi - horror, USA 2016.
Czworo przyjaciół spędza wieczór w eleganckim domu. Nie mają pojęcia, że na zewnątrz czają się śmiertelnie niebezpieczni goście. Kameralne pożegnalne przyjęcie zamienia się w koszmar.

POLSAT

05:45 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Scooby-Doo! Pogromcy wampirów - film animowany, USA 2012
10:10 Ewa gotuje
10:40 Nasz nowy dom - reality show
11:40 Bogaty dom - biedny dom - reality show
12:40 Rolnicy. Podlasie (14) - dok.
13:45 Rolnicy - Tak się żyje u nas na wsi (27) - dok.
14:15 Rolnicy - Tak się żyje u nas na wsi (28) - dok.
14:45 Nie mów do mnie śmieciarzu! (9) - pr. rozryw.
15:15 Nie mów do mnie śmieciarzu! (10) - pr. rozryw.
15:45 Więzienie (72) - dok.
16:15 Więzienie (73) - dok.
16:45 Więzienie (74) - dok.
17:15 Więzienie (75) - dok.
17:45 Chłopaki do wzięcia (151) - serial
18:15 Chłopaki do wzięcia (152) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Boks: Gala Polsat Boxing Night - waga junior ciężka: Michał Cieślak-Taylor Mabika
23:10 To nie jest kraj dla starych ludzi - dramat sensacyjny, USA 2007, wyk. Tommy Lee Jones, Javier Bardem, Josh Brolin
01:45 Tajemnice losu - pr. rozryw.

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:10 Specjaliści od wszystkiego
09:35 Geopolityczny tygiel
10:00 Polityczne podsum. tyg.
10:50 Kulisy manipulacji
11:15 Telezakupy
11:30 10.04.2010. Fakty
11:45 Rozmowa ściśle jawna
12:00 Telezakupy
12:15 Polska na dzień dobry
14:00 Telezakupy
14:15 Mag. filmowy Piotra Gońka
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Specjaliści od wszystkiego
15:55 Telezakupy
16:10 Kulisy manipulacji
16:45 Geopolityczny tygiel
17:05 Otwartym tekstem
17:40 Polityczne podsum. tyg.
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 Film na sobotę - Dzieci Andersa - powrót do Afryki
20:30 Mag. filmowy Piotra Gońka
21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
21:20 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:25 Geopolityczny tygiel
22:50 Dzisiaj - serwis inform.
23:05 Sport w Republice
23:10 Prognoza pogody
23:15 Rozmowa ściśle jawna
23:35 Poland Daily - Culture
23:45 Poland Daily - History
23:55 Poland Daily - Travel

POLONIA

07:00 Barwy szczęścia (2295) - serial
07:25 Barwy szczęścia (2296) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Giganci historii: Tadeusz Kościuszko - bohater dwójga narodów - teleturniej
12:15 Powroty - mag.
12:35 Nela Mała Reporterka
12:50 Czy wiesz, że...
13:00 Ojciec Mateusz (303) - serial
13:50 Na dobre i na złe (784) - serial
14:45 Hity kabaretu
15:40 Wolny Ekran
16:00 Kulturalni PL
17:00 Słownik polsko@polski
17:30 Dziennik regionów
17:50 M jak miłość (1537) - serial
18:40 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
19:40 Dobranocka
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:25 Sport
20:35 Stulecie Winnych 2 (23) - serial
21:30 Kocham Dwójkę. Złoty jubileusz - pr. rozryw.
22:35 Złoto dezertierów - komedia wojenna, Polska 1998, wyk. Marek Kondrat, Wiktor Zborowski, Bogusław Linda.
Kontynuacja filmu „C.K. Dezertierzy”. Jesień 1942 r. Kiedyś AK zleca grupie kasiarzy wykradzenie złota z nazistowskiego banku.
00:35 M jak miłość (1537) - serial

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
09:00 Głos serca
09:45 Pierwsza pielgrzymka Rodziny Radia Maryja do Ojca Świętego
10:00 Informacje dnia
10:15 Retrospekcja
10:25 Myśląc Ojczyzna
10:35 Polski punkt widzenia
11:00 Medytacja z racji I soboty miesiąca
12:00 Msza święta pod przewodnictwem Ks. Abp. Andrzeja Dzięgi, Metropolity Szczecińsko-Kamieńskiego
14:35 Kaplica Pamięci
15:30 Wierzę w Boga
16:00 Informacje dnia
16:10 W kolorze płomienia
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:30 Podobni do ewangelicznego siewcy
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Mojesz - 10 przykazań
22:50 Ocalić od zapomnienia
23:00 Głos serca
23:45 Pierwsza pielgrzymka Rodziny Radia Maryja do Ojca Świętego
00:00 Słowo życia

HISTORIA

06:55 Był taki dzień: 5 grudnia
07:05 8. kontynent: Poszukiwacze przygód i Kozacy
08:05 Z Andrusem po Galicji: Rzeszów
08:40 Wiedźmin (2) - serial
09:40 Okrasa łamie przepisy
10:20 Tajemnice Paryża: Hotel Plaza Athenee
11:25 Pekin. Biografia cesarskiej stolicy: Centrum Wszechświata
12:25 Życie ukryte w jeziorze: Chilka, jezioro efemeryda
13:25 Ten cmentarz musi żyć - dok.
13:45 Polskie 100 lat: Karnawał Solidarności
14:20 Tu wszystko jest Polską: Akropolis
14:50 Spór o historię: Wyszedlenie z Kresów
15:30 Biblia - Salomon (3) - serial
16:30 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (2) - dok.
17:25 Kuchnia Żydów polskich
18:05 Medyceusze: władcy Florencji (1) - serial
19:00 Giganci historii - teleturniej
20:00 Windsor. Największa miłość Elżbiety II: Lata 1992-2016
20:50 Rok 1920. Kalendarium
21:00 Dynastia Tudorów 2 (7) - serial
22:00 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945
22:25 Historia w postaciach zapisana
00:40 Dziewczęta z Nowolipiek - dramat obyczajowy, Polska 1985

TVP INFO

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:15 Salon dziennikarski
10:00 Serwis info
10:11 Pogoda info
10:15 Poranek TVP Info
10:30 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info weekend
12:00 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 Serwis info weekend
14:22 Pogoda info
14:29 Serwis info weekend
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Studio Wschód
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Kobiectwem okiem
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 Nie da się ukryć
21:28 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:50 Studio Polska
23:30 Info wieczór
00:00 Wiadomości
00:28 Gość „Wiadomości”
00:55 Salon dziennikarski
01:50 Minęła dwudziesta

KINO POLSKA

06:00 Jest jak jest (17) - serial
06:45 TV okazje
08:00 Orzeł i reszka - film sensacyjny, Polska 1975, wyk. Ryszard Filipiński, Andrzej Buszewicz.
Wiosną 1954 roku amnestii objęty zostaje Marcin Nowak - więzień polityczny. Po wyjściu na wolność usiłuje wrócić do normalnego życia.
09:55 Sublokator - komedia obyczajowa, Polska 1966.
Ludwik poszukuje spokojnego miejsca do pracy. Otrzymuje przydział z kwaterunku na pokój w willi, w której mieszkają same kobiety, a każda z nich ma swą prywatną obsesję.
11:55 TV okazje
12:20 Jest jak jest (19) - serial
13:00 Stawka większa niż życie (9) - serial
14:15 Stawka większa niż życie (10) - serial
15:35 Agent nr 1 - dramat wojenny, Polska 1971
17:40 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011
20:00 Na granicy - thriller, Polska 2016
22:00 Big Love - dramat obyczajowy, Polska 2012
00:05 Głina 2 (19) - serial
01:05 Głina 2 (20) - serial
02:05 Miłość w Mieście Ogrodów - dramat obyczajowy, Polska 2016

KULTURA

07:00 Piosenki Władysława Szpilmana
08:00 Informacje kulturalne
08:35 Od ucha do ucha - filmy krótkometrażowe
09:25 Od ucha do ucha: Podróże Pana Kleksa: Wyspa Wynałazców (2) - film przygodowy, ZSRR/Polska 1986
10:55 Serialowa nostalgia: Kapitan Sowa na tropie (4) - serial
11:35 Serialowa nostalgia: Kapitan Sowa na tropie (5) - serial
12:15 Urodzeni artyści: Marta Fiedler i Paweł Koncewój
12:50 Teatr Telewizji: Pomyłka, proszę się wyłączyć - sztuka Lucille Fletcher
13:50 Tego się nie wytnie - pr. kult.
15:20 Kino retro: Statek szaleńców - dramat obyczajowy, USA 1965
17:55 Tamte lata, tamte dni: Magdalena Zawadzka
Informacje kulturalne
18:30 Scena muzyczna: Maria Holka: „Bajka o siwobrodym krasnalu” - koncert
20:00 Bilet do kina: Wolny strzelec - thriller, USA 2014
22:05 The Doors. Festiwal na wyspie Wight - koncert
23:25 Seans kultowy: Jezeli... - dramat obyczajowy, Wielka Brytania 1968
01:20 Urodzeni artyści: Marta Fiedler i Paweł Koncewój

PULS

07:00 Taki jest świat
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (40) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (41) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (42) - serial
11:00 Lombard. Życie pod zastaw (43) - serial
12:00 Lombard. Życie pod zastaw (44) - serial
13:00 Lombard. Życie pod zastaw (45) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (46) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (257) - serial
16:00 Lombard. Życie pod zastaw (258) - serial
17:00 Lombard. Życie pod zastaw (259) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (260) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (261) - serial
20:00 Mocne sobotnie kino: Umysł przestępcy - dramat kryminalny, Wielka Brytania/USA 2016.
Wspomnienia i umiejętności zmarłego agenta CIA zostają wszczepione skazańcowi, by mógł dokończyć jego misję.
22:05 John Wick 2 - film sensacyjny, Hongkong/USA 2017
00:35 Siła taktyczna - film sensacyjny, Kanada/USA 2011
02:10 Kobra - oddział specjalny (20) - serial

RANO

Anglik, który mnie kochał
godz. 22.15

TVP 1

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:05 Otwórz Oczy - reportaż
09:40 Porusz świat! Eurowizja Junior 2020
10:05 Stulecie Winnych (13) - serial
10:55 Słowo na niedzielę
11:00 Msza święta z Jasnej Góry
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach
13:15 BBC w Jedyńce
14:15 Z pamięci
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:40 Skoki narciarskie - studio
16:00 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Niżnym Tagile
17:00 Teleexpress
17:10 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Niżnym Tagile
18:25 Uwierz w Świętego Mikołaja - świąteczny koncert
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:15 Ludzie i bogowie (13) - serial
21:15 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.
22:15 Anglik, który mnie kochał - komedia romantyczna, Wielka Brytania/USA 2014
00:05 Eskorta - dramat obyczajowy, Francja/USA 2014

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Gwiazdy
godz. 21.45

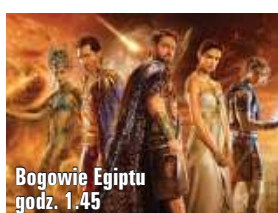
TVP 2

07:55 Pytanie na śniadanie
11:10 Smaki świata po polsku
11:40 Szansa na sukces. Opole 2021
12:40 Małe kobiety (1) - film obyczajowy, Wielka Brytania/USA 2017
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:10 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
16:10 Kocham Dwójkę. Złoty jubileusz
17:05 Jutro należy do nas (14) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:25 Na dobre i na złe (790) - serial
19:25 Na sygnale (281) - serial
20:00 Siła przetrwania - dramat biograficzny, USA 2017
21:45 Gwiazdy - film biograficzny, Polska 2017, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Mateusz Kościukiewicz, Sebastian Fabijański, Karolina Szymczak
01:20 Warszawa - film obyczajowy, Polska 2003, wyk. Łukasz Garlicki, Dominika Ostalowska

Looper: Pętla czasu
godz. 22.30

TVN

07:25 Nowa Maja w ogrodzie
07:55 Akademia ogrodnika
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Kobieta na krańcu świata - dok.
12:05 Brzydula 2 (44) - serial
12:35 Brzydula 2 (45) - serial
13:05 Co za tydzień
13:45 Kosmiczny wykop (21) - serial
14:00 Kosmiczny wykop (22) - serial
14:15 Milionerzy - wydanie specjalne - teleturniej
15:15 Listy do M. 3 - komedia romantyczna, Polska 2017
17:30 Lego Masters (4) - pr. rozryw.
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 MasterChef - pr. rozryw.
21:30 Królestwo kobiet (8) - serial
22:30 Looper: Pętla czasu - thriller SF, Chiny/USA 2012, wyk. Joseph Gordon-Levitt, Bruce Willis
01:00 Rok 2072. Przestępcy eliminują swoich przeciwników, wysyłając ich do przeszłości, gdzie mają być mordowani przez wynajętych zabójców. Jeden z nich dostaje zlecenie zabicia samego siebie z przyszłości.
Gladiator - dramat historyczny, Malta/Maroko/Wielka Brytania/USA 2000, wyk. Russell Crowe, Joaquin Phoenix

Bogowie Egiptu
godz. 1.45

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:00 Artur i Minimki 3. Dwa światy - film przygodowy, Francja 2010
11:00 Madagaskar 3 - film animowany, USA 2012
13:00 Smerfy: Poszukiwacze zaginionej wioski - film animowany, Hongkong/USA 2017
15:00 Kapitan Ameryka: Pierwsze starcie - film SF, USA 2011
17:35 Sąsiedzkie porachunki (3) - serial
17:40 Nasz nowy dom - reality show
18:55 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Państwo w państwie - pr. publ.
20:05 Czarownica 2 - film fantasy, Kanada/Wielka Brytania/USA 2019
22:45 Złap mnie, jeśli potrafisz - komedia kryminalna, USA 2002
01:45 Bogowie Egiptu - film przygodowy, Australia/USA 2016, wyk. Gerard Butler, Brenton Thwaites, John Samaha
Set, okrutny bóg ciemności, podstępem przejmując egipski tron. Faraon ginie, kapłani są bezsilni, a zwykli ludzie stają się niewolnikami. Tylko garstka buntowników stawia czoła uzurpatorowi, by ocalić imperium.
04:20 Tajemnice losu - pr. rozryw.

Polityczna kawa
godz. 12.00

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem świętego Augustyna w Warszawie
08:00 Starcie cywilizacji
08:40 Ocalenie Ojczyzny
09:06 W punkt
10:06 Studio prasowe
11:00 Salonik polityczny
12:00 Polityczna kawa
13:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
13:15 Telezakupy
13:40 10.04.2010. Fakty
14:00 Telezakupy
14:30 Starcie cywilizacji
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Rozmowa ściśle jawna
15:50 Telezakupy
16:35 Salonik polityczny
17:35 Studio prasowe
18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 W punkt
20:10 Polityczna kawa
21:10 Na pomoc!
21:30 Magazyn filmowy Piotra Gońca
22:00 Poland Daily
22:10 Poland Daily - Weather
22:15 Poland Daily - Business
22:20 Poland Daily - Weather
22:30 Wywiad z chuliganem - program Piotra Lisiewicza
23:30 Poland Daily - Culture
23:40 Poland Daily - History
23:50 Poland Daily - Travel
00:00 Poland Daily

Leśniczówka
godz. 16.10

POLONIA

06:25 Polonia 24
06:50 Janosik (10) - serial
07:40 Mówimy po polsku
07:55 Pytanie na śniadanie
11:00 Tamte lata, tamte dni: Jan Jakub Kolosi
11:25 Ziarno - pr. dla dzieci
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Słowo na niedzielę
13:00 Transmisja mszy świętej Janosik (11) - serial
14:15 Telezakupy
15:10 Muszelki Wigier 2020 - koncert
16:10 Leśniczówka (211) - serial
16:35 Leśniczówka (212) - serial
17:10 Dziennik regionów
17:30 M jak miłość (1538) - serial
18:25 Uwierz w Świętego Mikołaja - koncert
19:20 Powroty - mag.
19:40 Dobranocka
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:25 Sport
20:35 Blondynka (99) - serial
21:30 Uwaga - premiera! Generał Nii - dramat biograficzny, Polska 2009.
Historia ostatnich lat życia Augusta Emila Fieldorfa, który podczas II wojny światowej był dowódcą Kedywu Armii Krajowej.
23:40 Niedziela z...: Polską Operą Królewską
00:30 M jak miłość (1538) - serial
01:15 Słownik polsko@polski
01:45 Dobranocka za oceanem
02:00 Polonia 24
02:20 Pogoda

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Słowo Życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 100 cudownych miejsc na świecie
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
09:30 Msza święta
10:40 Święty Mikołaj - historia prawdziwa
11:35 Przyjaciele i bohaterowie
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:20 Wiesz - to też Polska
13:30 Papież Polak do Rodaków
14:10 Łódzka podróż
15:40 Życie z pasją
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
17:00 Zostań żołnierzem RP
17:15 Nie bójmy się mówić o raku
17:30 Nowa Ewangelizacja
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Mikołaj - chłopiec, który został świętym
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Pełnia życia. Rozwój dziecka w łonie matki: Indywidualista
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Sanktuarium Matki Bożej o Złotym Sercu w Beauraing
22:40 Petra - tajemnicze miasto
23:00 Jak my to widzimy
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze

HISTORIA

06:40 Był taki dzień: 6 grudnia
06:50 Święty Augustyn (5) - serial
08:00 Transmisja liturgii greckokatolickiej z Archikatedry w Przemyslu
09:00 Wiedźmin (3) - serial
09:55 Maksymilian Kolbe - dok.
10:15 Okrasa łamie przepisy
10:50 Poleski Park Narodowy
11:50 Wszystkie kolory świata: Etiopia. Na drogach dawnej Abisynii
12:55 Wisła od źródła do ujścia: Od ujścia Dunajca do ujścia Narwi
14:00 Archiwum zimnej wojny
14:35 Wojownicy czasu: Wiślanie, czyli u zarania dziejów
15:10 Kuchnia Jagiellonów
15:45 Biblia - Salomon (4) - serial
16:30 Giganci historii: Hetman Stanisław Żółkiewski - teleturniej
17:20 Ekspertyza - reportaż
17:50 Medyceusze: władcy Florencji (2) - serial
18:50 Był taki dzień: 6 grudnia
19:00 Węgry w Warszawie - dok.
20:05 Historia w postaciach zapisana: Dzień, który wstrząsnął Francją
21:05 Działa Navarony - film wojenny, Wielka Brytania/USA 1961
23:45 Dynastia Tudorów 2 (7) - serial
00:55 Oto człowiek - rzecz o Henryku Sławiku i Józefie Antallu - film dokumentalny, Polska 2019

TVP INFO

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:50 Woronicza 17
10:59 Serwis info
11:23 Pogoda info
11:29 Serwis info weekend
11:59 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 W akcji weekend
14:29 Serwis info weekend
14:52 Pogoda info
15:00 Debata Senior
15:30 Okno wiary
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Teleexpress na deser
17:47 Serwis info weekend
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Studio Zachód
19:00 Głębia ostrości
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 W pełnym świetle
21:24 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:49 Strefa starcia
23:00 Info wieczór
23:21 Nie da się ukryć extra
00:00 Serwis info weekend
00:05 Wiadomości

KINO POLSKA

06:35 TV okazje
07:50 Niedzielnny poranek - film dok., Polska 1955
08:10 Karolina - film obyczajowy, Polska 2014
10:35 Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy - film obyczajowy, Polska 1973, wyk. Zdzisław Maklakiewicz, Leon Niemczyk
Dziesięciu bezrobotnych mężczyźni dostaje od Piątki, kierownika zakładu, zadanie rozładowania wagonów skalnego grysu, który stoi na bocznic kolejowej od kilku dni. Za pracę mają dostać niskie wynagrodzenie. To wywołuje oburzenie bezrobotnych, ale Piątek wpada na pomysł zachęcenia ich do roboty.
11:45 TV okazje
12:00 Wiosna, panie sierzancie - komedia obyczajowa, Polska 1974
14:05 Rzeczpospolita babska - komedia, Polska 1969
16:25 Filip z konopi - komedia obyczajowa, Polska 1981
18:00 Pokaż, kotku, co masz w środku - komedia, Polska 2011
20:00 Wielka wyspa - komedia sensacyjna, Polska 1992
22:05 Yuma - film kryminalny, Czechy/Polska 2012
00:20 Ciało - komedia, Polska 2003
02:35 Ajlawju - komedia, Polska 1999

KULTURA

06:50 Myśli na ten czas
07:00 Liturgia prawosławna
08:25 Od ucha do ucha: Odkrywając Beethovena: V symfonia c-moll op. 67
09:40 Od ucha do ucha: Nie-Wielka Orkiestra. TV - Hity nad hitami
10:50 Serialowa nostalgia: Czarna Zmija (5) - serial
11:25 Serialowa nostalgia: Czarna Zmija (6) - serial
12:05 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
12:40 Diabelski wynalazek - film przygodowy, Czechosłowacja 1958
14:15 Rejs - komedia obyczajowa, Polska 1970
15:35 Siostra Angelica - opera Giacoma Pucciniego
16:40 Zaginione skarby - serial
16:50 Informacje kulturalne
17:15 Niedziela z...: dubbingiem
18:10 Twój Vincent - film animowany, Szwajcaria/Holandia/Polska/USA/Wielka Brytania 2017
20:00 Ostatni cesarz - dramat historyczny, Francja/Wielka Brytania/Włochy 1987
22:45 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
23:25 Czworogłowy - dramat obyczajowy, USA 2014
01:05 Informacje kulturalne
01:25 Teraz animacje! - filmy krótkometrażowe
01:50 Kino nocne: Wolny strzelec - thriller, USA 2014
03:55 Rośliny trujące - dramat psych., Polska 1985

PULS

06:35 Rodzinny interes (72) - serial
07:30 Rodzinny interes (73) - serial
08:30 Rodzinny interes (74) - serial
09:25 Żona pastora - komedia romantyczna, USA 1996
11:50 Góra Czarownic - film przygodowy, USA 2009
13:50 Najpiękniejsze baśnie: Dziadek do orzechów - baśń filmowa, Niemcy 2015
15:00 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Pani Zamek - baśń filmowa, Niemcy 2008
16:15 Śnieżne psy - komedia, Kanada/USA 2002.
Ceniony dentysta dowiaduje się, że otrzymał w spadku zaprzęg ośmiu psów. Zwierzaki sprawiają nowemu panu wiele kłopotów.
18:15 Taxi 2 - komedia sensacyjna, Francja 2000
20:00 Mocne sobotnie kino: Ucieczka z piekła - thriller, Tajlandia/USA 2015
22:05 Prześladowca - thriller, USA 2001.
Troje młodych ludzi, jadąc przez odludzie, zostaje zaatakowanych przez psychopatycznego kierowcę ciężarówki, z którego wcześniej zakpiłi.
00:00 Tajemnicza przesyłka - film sensacyjny, USA 2012
02:00 Kobra - oddział specjalny (1) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:35 Ranczo (1) - serial
09:35 Komisarz Alex (156) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (206) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 BBC w Jedynce
14:00 Elif (872) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (313) - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:00 Piłka nożna: Eliminacje mistrzostw świata - Katar 2022 - losowanie
19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (299) - serial
21:00 Teatr Telewizji: Przesilenie - sztuka Davida Hare'a
22:35 Wieloryb z Lorino - film dok., Polska 2019
23:45 Warto rozmawiać - talk-show
00:45 Anglik, który mnie kochał - komedia romantyczna, Wielka Brytania/USA 2014
02:35 Czarownice z Salem Falls - dramat kryminalny, Kanada/USA 2011

TVP 2

07:55 Pytanie na śniadanie
10:50 Panorama
10:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (12) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2340) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (5) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Coś dla ciebie
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (177) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (446) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (6) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2340) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2341) - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1548) - serial
21:50 O mnie się nie martw 13 (9) - serial
22:50 Bankowa gra (4) - serial
23:55 Party - komediodramat, Wielka Brytania 2017, wyk. Kristin Scott Thomas. Janet organizuje przyjęcie z okazji awansu w świecie brytyjskiej polityki. Jej mąż chce jednak wykorzystać okazję do ogłoszenia wiadomości, która zmieni przebieg spotkania.
01:15 Warto kochać (36) - serial
02:15 Gwiazdy - film biograficzny, Polska 2017

TVN

05:45 Mango - telezakupy
07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Ukryta prawda (1208) - serial
12:35 Ukryta prawda (420) - serial
13:40 Złodzieje - pr. rozryw.
14:25 Kobieta na krańcu świata - dok.
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (1005) - serial
17:00 Rozwód. Walka o wszystko (32) - serial
18:00 Ukryta prawda (879) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3136) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 W morzu ognia - film sensacyjny, USA 1997. Jack Taggart, agent zajmujący się ochroną środowiska, prowadzi własne dochodzenie w sprawie śmierci swojego przyjaciela. Trop prowadzi do starych kopalni, w których prywatna firma magazynuje toksyczne odpady.
23:45 Mad Max 2 - film SF, Australia 1981
01:35 Co za tydzień
02:15 Zabójcza broń 3 (14) - serial
03:15 Uwaga!

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (793) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (794) - serial
09:40 Sekrety rodziny (22) - serial
10:40 Dlaczego ja? (1024) - serial
11:40 Gliniarze (343) - serial
12:40 Dzień, który zmienił moje życie (70) - serial
13:40 Trudne sprawy (901) - serial
14:40 Dlaczego ja? (907) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (369) - serial
17:00 Gliniarze (420) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3127) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Megahit: Bogowie Egiptu - film przygodowy, Australia/USA 2016
22:55 Punisher - film sensacyjny, Niemcy/USA 2004, wyk. Thomas Jane, John Travolta, Will Patton, Eddie Jemison. Brutalny mafioso Howard Saint morduje rodzinę agenta FBI Franka Castle'a. Zrozpaczony mężczyzna poprzysięga krwawą zemstę.
01:25 D Train - komediodramat, Wielka Brytania/USA 2015, wyk. Jack Black, James Marsden

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 Na pomoc!
09:35 Geopolityczny tygiel
09:55 Telezakupy
10:10 Polityczna kawa
10:55 Telezakupy
11:10 W punkt
12:05 Telezakupy
12:20 Mag. filmowy Piotra Goćka
12:45 Telezakupy
13:00 Salonik polityczny
13:45 Telezakupy
14:00 10.04.2010. Fakty
14:15 Telezakupy
14:30 Rozmowa ściśle jawna
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Na pomoc!
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 TweetUp
21:30 Starcie cywilizacji
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel
23:50 Codziennie ***** burza

POLONIA

07:25 Okrasa łamie przepisy
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2297) - serial
12:00 Turystyczna jazda
12:15 Co niesie dzień
12:30 Stulecie Winnych 2 (23) - serial
13:20 Polonia Express
13:40 Kulturalni PL
14:35 Rok 1920. Kalendarium
14:45 Gwiazdociąg TVP: Zbigniew Wodecki
15:15 Okrasa łamie przepisy
15:45 Zakochaj się w Polsce
16:15 Zwierzaki Czytali
16:30 Domisie - pr. dla dzieci
17:00 Rodzinka.pl (249) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Lhotse - Góra Bezsilności - reportaż
18:50 Barwy szczęścia (2297) - serial
19:20 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
19:40 Olą Polonia
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:30 Sport
20:35 O mnie się nie martw (10) - serial
21:30 Falszerze. Powrót sfory (14) - serial
22:25 Kasta - serial
22:55 Antyle Chopina - film dokumentalny, Polska 2020
00:00 Focus on Poland
00:10 Rodzinka.pl (249) - serial
00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
09:25 Słowo życia
09:30 Mikołaj - chłopiec, który został świętym
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:35 Przyroda w obiektywie
11:50 Kolory świętości
11:55 Święty na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Ojciec Klemens Vismara
12:50 Galięjczyk - prezentuje Keith Garner
13:30 Msza święta
14:30 Łaski pełna
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Zew natury
16:55 Świadkowie
17:25 Kolory świętości
17:30 Natura w obiektywnie
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Opowieści Starogo Testamentu
20:00 Informacje dnia
20:20 Rózaniec
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań
23:00 Dokument: Siostry Magdalenki od Pokuty
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach
00:10 Informacje dnia

HISTORIA

06:50 Był taki dzień: 7 grudnia
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:10 Kariera Nikodema Dyżmny (4) - serial
08:05 Ex Libris
08:30 Alfabet Andrzeja Dobosza
08:50 Rodziny Wyklętych mają głos
09:30 Sensacje XX wieku
10:05 Sensacje XX wieku
10:35 Życie ukryte w jeziorze (1) - serial
11:35 Archiwum zimnej wojny
12:10 Stawka większa niż życie (6) - serial
13:25 Zawrócony - komediodramat, Polska 1994
14:55 Śladami strzelców konnych - film dokumentalny, Polska 2020
15:20 Wisła od źródła do ujścia: Od ujścia Dunajca do ujścia Narwi
16:20 Wpół do Trzeciej RP
16:55 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:25 Flesz historii
17:50 Historia Polski: Paryż. Czas dokonany
18:40 Polska Kronika Filmowa
19:00 Kariera Nikodema Dyżmny (5) - serial
19:50 Wojna w eterze
20:05 Historia w postaciach zapisana
22:10 Spór o historię: Oblawy NKWD na polskich żołnierzy
22:50 Tajna broń Japonii - dok.
23:55 Sądy, przesady
00:45 Sensacje XX wieku
01:15 Sensacje XX wieku

TVP INFO

08:00 Wiadomości
09:00 Serwis Info
09:09 Minęła dziewczęta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis Info
00:03 Wiadomości
00:37 Gość „Wiadomości”
00:48 Pogoda Info
00:50 Minęła dwudziesta
01:40 W tyle wizji
02:15 Serwis Info
02:21 W tyle wizji extra

KINO POLSKA

06:00 Nie ma jak Polska
06:30 TV okazy
07:45 Beata - film obyczajowy, Polska 1964
09:45 Piąta pora roku - film obyczajowy, Polska 2012
11:50 TV okazy
12:15 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię - film kryminalny, Polska 1969. Emerytowany milicjant opowiada dziennikarzowi o podjętym przez siebie prywatnym śledztwie.
14:40 Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy - komedia muzyczna, Polska 2015
16:55 W słońcu i w deszczu (2) - serial
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Ciało - komedia, Polska 2003. Drobnym złodziejczak przypadkiem znajduje w pociągu martwego mężczyznę. Nie chcąc zgłaszać sprawy na policję, postanawia samodzielnie pozbyć się ciała.
22:05 Konsul - komedia kryminalna, Polska 1989
00:10 Randka w ciemno - komedia romantyczna, Polska 2009
02:20 Cześć, Tereska - dramat obyczajowy, Polska 2001

KULTURA

07:45 Informacje kulturalne
08:10 Tego się nie wytnie - pr. rozryw.
09:40 Tego się nie wytnie ekstra
10:05 Reżyserzy: William Wyler
11:00 Przeprowadzki (10) - serial
12:05 Najważniejszy dzień życia (1) - serial
13:15 Zaginione skarby - serial
13:30 Człowiek z nut - film dok., Polska 2020
14:05 Niedziela z... dubbingiem
14:50 Rzeźbiarka snów. Helaine Blumenfeld - film dokumentalny, USA 2018
16:05 Kurara - dramat biograficzny, Japonia 2017
17:25 Rok 2020
17:55 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Saga rodu Forsyte'ów (9) - serial
20:00 Gra cieni - thriller, Korea Południowa 2016
22:30 Kronos - pr. publ.
23:10 Panorama kina polskiego: Zaćma - film biograficzny, Polska 2016. Historia spotkania kardynała Stefana Wyszyńskiego i Prymasa Tysiąclecia - z Julią Brystygierową, jedną z najbardziej niesławnych postaci powojennej Polski.
01:15 Scena muzyczna: Maria Holka: „Bajka o siwobrodym krasnalu”
02:15 Żelazna klaszka: We władzy ojca - dramat obyczajowy, Włochy 1977

PULS

06:00 Nash Bridges (35) - serial
07:00 Rodzinny interes (74) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (261) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (45) - serial
10:00 Kobra - oddział specjalny (1) - serial
11:00 Kobra - oddział specjalny (2) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (35) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (36) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (46) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (47) - serial
16:00 Rodzinny interes (75) - serial
17:00 Rodzinny interes (76) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (261) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (262) - serial
20:00 Człowiek mafii - film sensacyjny, USA 2015
21:50 W sieci kłamstw - film sensacyjny, Holandia/Ukraina/Wielka Brytania/Polska/USA 2020. Były agent MI6 pomaga młodej dziennikarce odkryć prawdę o tajnych operacjach prowadzonych przez rosyjskie służby specjalne.
23:55 Prześladownica - thriller, USA 2001
01:50 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Operacja Delta Force 4
godz. 23.50

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (2) - serial
09:40 Komisarz Alex (157) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (207) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Natura w Jedyńce: Sekretne życie krów
14:00 Elif (873) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (314) - serial
17:00 Telexpress
17:20 Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Klan (3712) - serial
18:30 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (300) - serial
21:00 Magazyn kryminalny 997
21:40 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Ocaleni - reality show
23:50 Operacja Delta Force 4: Projekt Zeus - film sensacyjny, Bułgaria/USA 1999, wyk. Greg Collins, Joe Lara
01:35 Julie de Maupin (1) - film kostiumowy, Francja/Włochy 2004

Małe kobiety
godz. 21.50

TVP 2

07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (13) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2341) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (6) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:30 Operacja zdrowie!
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (178) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Węzień miłości (447) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (7) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2341) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2342) - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1549) - serial
21:50 Małe kobiety (2) - film obyczajowy, Wielka Brytania/USA 2017, wyk. Emily Watson, Maya Hawke, Kathryn Newton
22:55 Ludzkie historie: Chińskie dziewczyny do wzięcia - film dokumentalny, Izrael/USA 2019
00:30 O mnie się nie martw 13 (9) - serial
01:20 Rodzinka.pl (145) - serial
01:55 Mrok (6) - serial
02:50 Party - komediodramat, Wielka Brytania 2017

Księgowy
godz. 21.35

TVN

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:40 Ukryta prawda (879) - serial
12:40 Rozwód. Walka o wszystko (32) - serial
13:40 Złodzieje - pr. rozryw.
14:25 Detektywi (748) - serial
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (1006) - serial
17:00 Rozwód. Walka o wszystko (33) - serial
18:00 Ukryta prawda (880) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej (3137) - serial
20:55 Milionery - teleturniej
21:35 Księgowy - thriller, USA 2016. Gdy Christian zaczyna współpracować z firmą zajmującą się robotyką, odkrywa prawdziwy obraz sytuacji finansowej organizacji.
00:10 Suprowizjer
00:45 Królestwo kobiet (8) - serial. Przewrotny los łączy ze sobą cztery różne kobiety. Za sprawą pewnego mężczyzny zostają wpłątane w sam środek kryminalnej afery. Odtąd są zdane wyłącznie na siebie.
01:45 Kuba Wojewódzki - talk-show

Ośiem milimetrów
godz. 23.00

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (795) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (796) - serial
09:40 Sekrety rodziny (23) - serial
10:40 Dlaczego ja? (1025) - serial
11:40 Gliniarze (344) - serial
12:40 Dzień, który zmienił moje życie (71) - serial
13:40 Trudne sprawy (902) - serial
14:40 Dlaczego ja? (908) - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (370) - serial
17:00 Gliniarze (421) - serial „Gliniarze” ukazują mroczne oblicze stolicy i najtwardszych policjantów w kraju, którzy na co dzień zmagają się z najcięższymi sprawami. Przed nimi szereg wyzwań, które wymagać będą sprytu, inteligencji i kreatywności.
18:00 Pierwsza miłość (3128) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Szklana pułapka - film sensacyjny, USA 1988
23:00 Ośiem milimetrów - thriller, Niemcy/USA 1999, wyk. Nicolas Cage, Joaquin Phoenix, James Gandolfini
01:45 Wiosła w dłoń: Zew natury - komedia, USA 2009
03:40 Tajemnice losu - pr. rozryw.

Koniec systemu
godz. 21.30

REPUBLICA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 TweetUp
10:15 Telezakupy
10:30 Dziennikarski poker
10:50 Codziennie ***** burza
11:00 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
13:10 Telezakupy
13:25 Wolne głosy
13:40 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Starcie cywilizacji
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Biznes Polska
21:30 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel
23:50 Codziennie ***** burza

Focus on Poland
godz. 23.55

POLONIA

07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
07:25 Zrób to ze smakiem
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2298) - serial
12:00 Pod Tatrami - mag.
12:15 Co niesie dzień
12:30 O mnie się nie martw 12 (10) - serial
13:20 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
13:40 Antyle Chopina - film dokumentalny, Polska 2020
14:45 Kasta - serial
15:15 Zrób to ze smakiem
15:45 Prywatne życie zwierząt
16:15 Przyjaciele Misia i Margolci
16:40 Margolcia i Miś zapraszają dziś
17:00 Rodzinka.pl (250) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Przystanek Zaolzie
18:35 Godki fest ucieczne
18:50 Barwy szczęścia (2298) - serial
19:20 Magazyn z Wysp
19:40 Alert Covid
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:30 Sport
20:35 Ojciec Mateusz (239) - serial
21:30 Mocne kino nocne: Determinator (1) - serial
22:25 Kasta - serial
22:55 Warto rozmawiać - talk-show
23:55 Focus on Poland

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Świadkowie
09:10 Papież Polak do rodaków
09:20 Filmowe życiorysy
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Myśląc Ojczyzna
11:45 Historia i architektura Polski w rysunkach
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Sanktuarium polskie
12:40 Kaplica Pamięci
13:30 Msza święta
14:30 Oratorium o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny
15:25 Ostatni rzeźbiarz w szkole
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:30 Kalendarium młodych
16:50 Express studencki
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Łaska pełna
23:20 Filmowe życiorysy
23:50 Nuty nadziei

HISTORIA

06:50 Był taki dzień: 8 grudnia
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Kariera Nikodema Dyzmy (5) - serial
08:15 Flesz historii
08:40 Historia Polski: Paryż. Czas dokonany
09:35 Sensacje XX wieku
10:10 Sensacje XX wieku
10:40 Giganci historii: Hetman Stanisław Żółkiewski - teleturniej
11:30 Przeczytaj mi tę historię
11:35 Rok 1920. Kalendarium
11:45 Wojownicy czasu: Wiślanie, czyli u zarania dziejów
12:20 Stawka większa niż życie (7) - serial
13:20 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945
13:40 Ekspertyza - reportaże
14:20 Historia w postaciach zapisana
16:00 Kuchnia Jagiellonów
16:40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:15 Tu wszystko jest Polską: Akropolis
17:40 Historia Polski: Od „Potopu” do „Wesela”
18:30 Polska Kronika Filmowa
18:45 Kariera Nikodema Dyzmy (6) - serial
19:45 Wojna w eterze
20:00 Pacyfik w ogniu (2) - film dok., Niemcy 2015
21:05 KGB: tarcza i miecz (3) - serial
22:05 Po PRL-u - pr. publ.
22:35 Działą Navarony - film wojenny, Wielka Brytania/USA 1961

TVP INFO

08:00 Jedziemy dalej
08:18 Minęła ósma
08:09 Poranek TVP Info
08:39 Poranek TVP Info
08:45 Flesz info
09:00 Serwis info, pogoda
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Info dzień
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:55 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta

KINO POLSKA

06:00 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie
06:40 TV okazje
07:55 Brylanty pani Zuzy - dramat kryminalny, Polska 1971
09:40 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011
12:00 TV okazje
12:15 Nie ma jak Polska: Katowice
12:50 Grzeszny żywot Franciszka Buły - film obyczajowy, Polska 1980
14:55 Trędowata - melodramat, Polska 1976
16:55 W słońcu i w deszczu (3) - serial
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Zabij mnie, glino - dramat sensacyjny, Polska 1987
22:25 Głina 2 (19) - serial
23:30 Głina 2 (20) - serial
00:35 Yuma - film kryminalny, Czechy/Polska 2012. Początek lat 90., miasteczko przy granicy z Niemcami. Paczka przyciąga na czele z Zygą szuka sposobu na błyskawiczne zabicie fortuny. Z pomocą obrotnej ciotki zaczynają zajmować się jumą - drobnymi kradzieżami wartościowych towarów z niemieckich sklepów i przemycaniem ich do Polski.
02:50 Fik-mik - film obyczajowy, Polska 1981

KULTURA

08:00 Informacje kulturalne
08:30 Film dokumentalny
09:30 Kurara - dramat biograficzny, Japonia 2017
11:00 Najważniejszy dzień życia (2) - serial
12:15 Najważniejszy dzień życia (3) - serial
13:30 Tego się nie wytnie - pr. kult.
14:55 Świat kina w obiektywie agencji Magnum - film dokumentalny, Francja 2017
16:05 Kawki na drodze - dramat obyczajowy, Słowacja/Czechy/Słowenia/Polska 2018
17:30 Co dalej? - pr. publ.
17:50 Kronos - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Saga rodu Forsyte'ów (10) - serial
20:00 Teatr Telewizji: Wielopole, Wielopole - sztuka Tadeusza Kantora
21:40 Lekkie obyczaje: Magiczne noce - komediodramat, Włochy 2018, wyk. Mauro Lamantia, Giovanni Toscano, Irene Vetere
23:55 Co dalej? - pr. publ.
00:15 Informacje kulturalne
00:45 Młoda Polska: Szczęście - film krótkometrażowy, Polska 2018
01:20 Panorama kina polskiego: Zaćma - film biograficzny, Polska 2016
03:20 Kino nocne: Niemcy - dramat wojenny, USA/Polska 1996

PULS

06:00 Nash Bridges (36) - serial
07:00 Rodzinny interes (75) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (262) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (46) - serial
10:00 Kobra - oddział specjalny (2) - serial
11:00 Kobra - oddział specjalny (3) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (36) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (37) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (47) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (48) - serial
16:00 Rodzinny interes (76) - serial
17:00 Rodzinny interes (77) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (262) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (263) - serial
20:00 22 kule - film sensacyjny, Francja 2010
22:15 Długi pocałunek na dobranoc - film sensacyjny, USA 1996, wyk. Geena Davis, Samuel L. Jackson. Samantha, nauczycielka i pani domu, cierpi na amnezję, nie pamiętając swojej przeszłości. Kiedy ktoś chce ją zabić, kobiecie udaje się uciec.
00:35 Anakondy: Polowanie na krwawą orchideę - film sensacyjny, USA 2004
02:30 Dyzur 3 (36) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Śmiertelne wybawienie
godz. 1.15Za jakie grzechy
godz. 22.30Miami Vice
godz. 21.35Spadaj, tato
godz. 22.00Dzisiaj – serwis informacyjny
godz. 18.30Determinator
godz. 21.30

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

07:30 Rodzinny ekspres
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:35 Ranczo (3) - serial
09:35 Komisarz Alex (158) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (208) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 Natura w Jedyńce
14:00 Elif (874) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (315) - serial
17:00 Teleexpress
17:25 Pogoda
17:55 Klan (3713) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:25 Leśniczówka (301) - serial
20:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów
23:10 Historia bez tajemnic:
Napis na paczce papierosów - film dokumentalny, Polska 2020
00:15 Ludzie i bogowie (13) - serial
01:15 Śmiertelne wybawienie - thriller, USA 2017
02:55 Okupowani (4) - serial

07:20 Familiada - teleturniej
07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (14) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2342) - serial
12:25 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (7) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (277) - serial
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (179) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (448) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (8) - serial
19:30 Barwy szczęścia (2342) - serial
20:05 Barwy szczęścia (2343) - serial
20:35 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale”
20:50 Na dobre i na złe (791) - serial
21:50 Na sygnale (282) - serial
22:30 Za jakie grzechy - komedia romant., Kanada/USA 2009. Ambitna pracowniczka dużej firmy ma za zadanie dopilnować reorganizacji jednej z fabryk. Oznacza to przeprowadzkę ze słonecznej Florydy do zaśmiezonej Minnesoty.
00:15 Terror w podziemiach (4) - serial
01:15 Bunt w modzie - film dokumentalny, Francja 2018

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:40 Ukryta prawda (880) - serial
12:40 Rozwód. Walka o wszystko (33) - serial
13:40 Złodzieje (4) - serial
14:25 Detektywi (749) - serial
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (1007) - serial
17:00 Rozwód. Walka o wszystko (34) - serial
18:00 Ukryta prawda (881) - serial
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! Koronawirus
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3138) - serial
20:55 Milionery - teleturniej
21:35 Miami Vice - film sensacyjny, Paragwaj/Niemcy/Urugwaj/USA 2006, wyk. Colin Farrell, Jamie Foxx, Gong Li.
Podający się za przemysłowych policjantów z Miami, Sonny Crockett i Ricardo Tubbs, podejmują niebezpieczną próbę infiltracji struktury międzynarodowego kartelu narkotykowego.
00:15 Tylko mnie kochaj - komedia romantyczna, Polska 2006, wyk. Maciej Zakościelny, Agnieszka Grochowska
02:25 Superwizjer - mag.

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i partnerzy (797) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (798) - serial
09:40 Sekrety rodziny (24) - serial
10:40 Dlaczego ja? (1026) - serial
11:40 Gliniarze (345) - serial
12:40 Dzień, który zmienił moje życie (72) - serial
13:40 Trudne sprawy (903) - serial
14:40 Dlaczego ja? (909) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (371) - serial
17:00 Gliniarze (422) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3129) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Faceci w czerni 2 - komedia SF, USA 2002.
Agent J przywraca byłemu partnerowi pamięć, by ten pomógł mu powstrzymać najeżdżąc z kosmosu Spadaj, tato - komedia, USA 2012.
Urząd podatkowy ustala ostateczny termin spłaty długów splukanemu Donny'emu. Mężczyzna postanawia wprosić się na ślub dawno niewidzianego syna. Liczy, że ten wesprze go finansowo.
00:20 Śnięty Mikołaj 2 - komedia, USA 2002
02:50 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 Biznes Polska
10:15 Telezakupy
10:30 Dziennikarski poker
10:50 Codziennie ***** burza
11:00 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
13:10 Telezakupy
13:25 Wolne głosy
13:40 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Koniec systemu
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Pilnujmy Polski!
21:30 Biznes Polska
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel
23:50 Codziennie ***** burza

07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2299) - serial
12:00 Języczek u wagi
12:15 Co niesie dzień
12:30 Ranczo (8) - serial
13:25 Przystanek Zaolzie
13:45 Twarze Solidarności
14:00 Giganci historii: Tadeusz Kościuszko - bohater dwojga narodów
14:45 Kasta (5) - serial
15:15 To je Borowicz. Podróże ze smakiem
15:45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
16:15 Przygody Dordo - pr. dla dzieci
16:30 Nela Mała Reporterka
16:50 Żubr Pompik
17:00 Rodzinka.pl (251) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Studio Lwów
18:40 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945
18:50 Barwy szczęścia (2299) - serial
19:20 Kierunek Zachód
19:40 Alarm!
20:00 Polonia 24
20:25 Sport
20:35 Ranczo (8) - serial
21:30 Determinator (2) - serial
22:25 Kasta - serial
22:55 Przemysł - złamane marzenia - dok.
23:55 Focus on Poland
00:10 Rodzinka.pl (251) - serial

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Każdy maluch to potrafi
09:00 Kalejdoskop młodych
09:20 Express studencki
09:25 Sanktuaria polskie
10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
11:00 Świat na wyciągnięcie ręki
11:15 Co by było gdyby zwierzęta mówiły?
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Na przekór ciemności
13:30 Msza święta
14:30 Oratorium średniowieczne „Ordo Virtutum” św. Hildegardy z Bingen
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Galilejczyk - prezentuje Keith Garner
17:00 Po stronie prawdy
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Brat Franciszek
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Drzewo rodzinne
23:25 Najstarszy ministrant w Polsce. Pan Zygmunt
00:00 Słowo Życia

06:50 Był taki dzień: 9 grudnia
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Kariera Nikodema Dyźmy (6) - serial
08:25 Polskie 100 lat: Karnawał Solidarności
09:00 Historia Polski: Od „Potopu” do „Wesela”
09:50 Sensacje XX wieku
10:25 Węgrzy w Warszawie - dok.
11:25 Ex Libris
11:55 Stawka większa niż życie (8) - serial
12:55 Kuchnia Żydów polskich
13:30 Oto człowiek - rzecz o Henryku Sławiku i Józefie Antallu
14:40 Spór o historię: Śląsk Cieszyński
15:25 Pacyfik w ogniu (2) - dok.
16:25 Rodziny Wykłętych mają głos
16:50 Przeczytaj mi tę historię
17:00 Flesz historii
17:25 Historia Polski: Grudzień '70. Interesy władzy
18:30 Polska Kronika Filmowa
18:45 Kariera Nikodema Dyźmy (7) - serial
19:55 Wojna w eterze
20:05 Amerykańskie dynastie. Klan Kennedych
21:00 Tajna broń Japonii - film dok., Wielka Brytania 2009
22:00 Z widokiem na Wawel
22:35 Hubal - film wojenny, Polska 1973
00:55 Sensacje XX wieku
01:55 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

08:00 Jedziemy dalej
08:15 Serwis Info
08:18 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta
01:43 W tyle wizji
02:18 Serwis Info

06:05 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie
06:40 TV okazje
07:55 Wygrany - dramat obyczajowy, Szwajcaria/USA/Polska 2011
10:15 Trzeba zabić tę miłość - dramat społeczny, Polska 1972
12:25 TV okazje
12:50 Nie ma jak Polska: Mierzeja Wiślana
13:20 W słońcu i w deszczu (2) - serial
14:25 W słońcu i w deszczu (3) - serial
15:30 Zatrzymać wodę, czyli mała retencja w mieście - dok.
15:55 Piąta pora roku - film obyczajowy, Polska 2012
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Rewers - czarna komedia, Polska 2009.
Akcja filmu rozgrywa się w dwóch planach czasowych - w latach 50. i współcześnie. Bohaterką jest Sabina, którą matka i babcia próbują wydać za mąż. Pewnego dnia dziewczyna poznaje przystojnego Bronisława.
22:00 To nie tak, jak myślisz, kotku - komedia, Polska 2008
00:10 Masz na imię Justine - dramat obyczajowy, Luksemburg/Polska 2005
02:25 Krótki film o miłości - dramat psychologiczny, Polska 1988

08:05 Informacje kulturalne
08:35 Niedziela z...: dubbingiem
09:25 Kawki na drodze - dramat obyczajowy, Słowacja/Czechy/Słowenia/Polska 2018
11:00 Najważniejszy dzień życia (4) - serial
12:10 Najważniejszy dzień życia (5) - serial
13:30 Księga przestrzeni - mag.
14:00 Którędy po sztukę - mag. kult.
14:10 Tamte lata, tamte dni: Magdalena Zawadzka Ballada o kozie - film dokumentalny, Niemcy/Polska 2003
15:45 Pora umierać - dramat obyczajowy, Polska 2007, wyk. Danuta Szaflarska, Krzysztof Globisz
17:35 Co dalej? - pr. publ.
18:00 Urodzeni artyści: Marta Fiedler i Paweł Koncewój
18:30 Informacje kulturalne
19:00 Saga rodu Forsyte'ów (11) - serial
20:00 Na wschód od Hollywood: Bliskość - dramat obyczajowy, Rosja 2017
22:15 Antropocen: Epoka człowieka - film dokumentalny, Kanada 2018
23:50 Co dalej? - pr. publ.
00:15 Jazz: Dziedziniec Kultury NCK: Mistrzowie yassu - koncert
01:25 Informacje kulturalne
01:50 Lekkie obyczaje: Magiczne noce - komediodramat, Włochy 2018

06:00 Nash Bridges (37) - serial
07:00 Nash Bridges (76) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (263) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (47) - serial
10:00 Kobra - oddział specjalny (3) - serial
11:00 Kobra - oddział specjalny (4) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (37) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (38) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (48) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (49) - serial
16:00 Rodzinny interes (77) - serial
17:00 Rodzinny interes (78) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (263) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (264) - serial
20:00 Porwany - film sensacyjny, USA 2017, wyk. Halle Berry, Chris McGinn, Lew Temple, Jason George. Czteroletni Frankie zostaje porwany na oczach matki. Wobec opieszałości policji kobieta postanawia sama wytropić porywaczy.
21:55 Ucieczka z piekła - thriller, Tajlandia/USA 2015, wyk. Owen Wilson, Lake Bell, Claire Geare
00:00 Zły Mikołaj - komedia, Niemcy/USA 2003
02:00 Dyżur 3 (38) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	 Ojciec Mateusz godz. 20.55	 Serena godz. 21.00	 Tylko mnie kochaj godz. 22.30	 Papierowe miasta godz. 0.30	 Otwartym tekstem godz. 21.30	 Archiwista godz. 20.50
	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	POLONIA
RANO	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:35 Ranczo (4) - serial 09:35 Komisarz Alex (159) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (209) - serial 11:25 Kasta - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:40 Magazyn rolniczy 12:55 Natura w Jedynce 14:00 Elif (875) - serial 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (316) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 17:55 Klan (3714) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej	06:45 Operacja zdrowie! 07:20 Familiada - teleturniej 07:55 Pytanie na śniadanie 10:45 Panorama 10:55 Pytanie na śniadanie 11:25 Rodzinka.pl (15) - serial 11:55 Barwy szczęścia (2343) - serial 12:30 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość (8) - serial 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (278) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (180) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (449) - serial 18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:50 Piłka nożna: Liga Europy, mecz: Lech Poznań-Rangers FC 21:00 Filmowe czwartki: Serena - dramat obyczajowy, Czechy/Francja/USA 2014. Życie George'a Pemberton	07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 08:00 Dzień Dobry TVN 11:40 Ukryta prawda (881) - serial 12:40 Rozwód. Walka o wszystko (34) - serial 13:40 Złodzieje (5) - serial 14:25 Detektywi (750) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 Szpital (1008) - serial 17:00 Rozwód. Walka o wszystko (35) - serial 18:00 Ukryta prawda (882) - serial 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej (3139) - serial 20:55 Milionerzy - teleturniej 21:30 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 22:30 Tylko mnie kochaj - komedia romantyczna, Polska 2006.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (799) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (800) - serial 09:40 Sekrety rodziny (25) - serial 10:40 Dlaczego ja? (1027) - serial 11:40 Gliniarze (346) - serial 12:40 Dzień, który zmienił moje życie (73) - serial 13:40 Trudne sprawy (904) - serial 14:40 Dlaczego ja? (910) - serial 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (372) - serial 17:00 Gliniarze (423) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3130) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Dorwać byłą - komedia romantyczna, USA 2010 22:25 Nowożeńcy - komedia romantyczna, Niemcy/USA 2003, wyk. Ashton Kutcher, Brittany Murphy, Christian Kane 00:30 Papierowe miasta - dramat obyczajowy, USA 2015, wyk. Nat Wolff, Cara Delevingne, Austin Abrams. Nastolatek z Oregonu i jego dwóch przyjaciół wyruszają w podróż, aby znaleźć zaginioną dziewczynę z sąsiedztwa. 03:00 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 W punkt 09:40 Telezakupy 09:55 Pilnujmy Polski! 10:15 Telezakupy 10:30 Dziennikarski poker 10:50 Codziennie ***** burza 11:00 Mówi się... 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 13:10 Telezakupy 13:25 Wolne głosy 13:40 Wolne głosy - zagranica 14:00 Telezakupy 14:15 Koniec systemu 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Ostry dyżur prawniczy 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:50 Sport w Republice 18:55 Prognoza pogody 19:00 Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej 20:25 Mówi się... 21:00 Biznes Polska 21:30 Otwartym tekstem 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:22 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:52 Poland Daily 00:00 Poland Daily - Weather 00:05 Wolne głosy	07:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Barwy szczęścia (2300) - serial 12:00 Zaginionie skarby 12:15 Co niesie dzień 12:30 M jak miłość (1537) - serial 13:20 Kierunek Zachód 13:40 Przemysł - złamane marzenia - dok. 14:45 Kasta - serial 15:15 Rączka gotuje 15:45 Mówimy po polsku 15:55 Telezakupy 16:15 Al-chemik - mag. 16:30 Baw się słowami 16:40 Baw się słowami 16:55 Nauka literek z Żużu 17:00 Rodzinka.pl (252) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:45 W obiektywie Polonii 18:15 Barwy szczęścia (2300) - serial 18:40 Wilnoteka - magazyn 19:00 Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej 20:15 Polonia 24 20:35 Pogoda 20:45 Sport 20:50 Archiwista (12) - serial 21:40 Mocne kino nocne: Determinator (3) - serial 22:35 Kasta - serial 23:00 Lhotse - Góra Bezsilności - reportaż 23:30 Cafe piosenka 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (252) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Al-chemik - mag. 01:15 Baw się słowami 01:40 Nauka literek z Żużu
PO POŁUDNIU	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (302) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (316) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Londyńczyki (1) - serial	23:00 Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja 2009 01:15 Za jakie grzechy - komedia romantyczna, Kanada/USA 2009 03:05 Bez tożsamości 2 (4) - serial	Michał jest współwłaścicielem firmy architektonicznej. Żyje w luźnym związku z Agatą, która jest drugim współwłaścicielem firmy. Pewnego dnia do drzwi apartamentu Michała puka siedmioletnia dziewczynka, Michalina, która twierdzi, że jest jego córką. 00:45 Zakochani - komedia romantyczna, Polska 2000 03:00 Uwaga!	00:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	00:05 Wolne głosy	01:40 Nauka literek z Żużu
WIECZOREM	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (302) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (316) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Londyńczyki (1) - serial	23:00 Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja 2009 01:15 Za jakie grzechy - komedia romantyczna, Kanada/USA 2009 03:05 Bez tożsamości 2 (4) - serial	Michał jest współwłaścicielem firmy architektonicznej. Żyje w luźnym związku z Agatą, która jest drugim współwłaścicielem firmy. Pewnego dnia do drzwi apartamentu Michała puka siedmioletnia dziewczynka, Michalina, która twierdzi, że jest jego córką. 00:45 Zakochani - komedia romantyczna, Polska 2000 03:00 Uwaga!	00:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	00:05 Wolne głosy	01:40 Nauka literek z Żużu
	TRWAM	HISTORIA	TVP INFO	KINO POLSKA	KULTURA	PULS
RANO	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo życia 08:45 Syria. Śladami św. Pawła 09:00 Na zdrowie 09:25 Święty na każdy dzień 09:30 Misja Bilaj 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Po stronie prawdy 12:50 Wyszyński - historia 13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta 15:45 Akademia pro-life 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Porady medyczne bonifratrów 17:00 Akademia pro-life 17:05 Ja, głuchy 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:00 Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Ziemia mojego Zbawiciela 22:35 Z wędką nad wodę 23:00 Pochodzenie świata 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia	06:50 Był taki dzień: 10 grudnia 06:55 Polska Kronika Filmowa 07:20 Kariera Nikodema Dyzmy (7) - serial 08:35 Archiwum zimnej wojny 09:10 Historia Polski: Grudzień '70. Interesy władzy 10:15 Sensacje XX wieku 11:10 Biblia - Jeremiasz (1) - film religijny, Niemcy/Włochy/USA 1998 12:05 Z widokiem na Wawel 12:35 Stawka większa niż życie (9) - serial 13:40 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (3) - dok. 14:40 Pekin. Biografia cesarskiej stolicy: Barbarzyńcy u bram 15:45 Amerykańskie dynastie. Klan Kennedych 16:40 Rok 2020 17:10 Taśmy bezpieki: Informatyka w służbie SB 17:40 Historia Polski: Oblawa 18:35 Polska Kronika Filmowa 18:50 Duma i uprzedzenie (1) - serial 20:00 Historia broni: Broń dla każdego 21:00 Giganci historii: Hetman Stanisław Żółkiewski - teleturniej 21:50 Wojna w eterze 22:00 Sądy, przesady 23:00 Film dokumentalny 00:35 Sensacje XX wieku 01:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 01:55 Encyklopedia II wojny światowej	07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:15 Serwis Info 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 16:00 Panorama info 16:52 Pogoda info 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 20:03 Gość „Wiadomości” 20:15 Minęła dwudziesta 21:00 Serwis Info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:32 W akcji 23:50 Serwis info 00:03 Wiadomości	06:00 Nie ma jak Polska: Gliwice 06:35 TV okazje 07:50 Zbrodniarz i panna - film kryminalny, Polska 1963 09:35 Jarzębina czerwona - dramat wojenny, Polska 1970 12:10 TV okazje 12:35 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie 13:05 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011 15:40 Stawka większa niż życie (11) - serial 16:50 Stawka większa niż życie (12) - serial 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Prywatne śledztwo - dramat sensacyjny, Polska 1986, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Roman Wilhelm, Jan Peszek. Rafał Skonecki traci rodzinę w wypadku samochodowym. Sprawca ucieka. Mężczyzna postanawia wymierzyć sprawiedliwość na własną rękę. 22:00 Wielka wyspa - komedia sensacyjna, Polska 1992 00:05 Sztos 2 - komedia sensacyjna, Polska 2011, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Cezary Pazura, Borys Szyc, Jan Nowicki, Bogusław Linda 02:25 Krótki film o zabijaniu - dramat obyczajowy, Polska 1987	08:00 Informacje kulturalne 08:30 Tamte lata, tamte dni: Magdalena Zawadzka 09:00 Pora umierać - dramat obyczajowy, Polska 2007 11:00 Najważniejszy dzień życia (6) - serial 12:20 Najważniejszy dzień życia (7) - serial 13:30 Rok 2020 13:55 Trzeci punkt widzenia - pr. publ. 14:35 Viva Dada - film dokumentalny, Francja 2016 15:40 Sztuczki - komediodramat, Polska 2007 17:20 Co dalej? - pr. publ. 17:45 Księga przestrzeni - mag. kult. 18:15 Którędy po sztukę - mag. kult. 18:30 Informacje kulturalne 18:55 Saga rodu Forsyte'ów (12) - serial 20:00 Tego się nie wytnie - pr. kult. 21:35 Czwartkowy klub filmowy: Skrzypek na dachu - musical, USA 1971. Mleczarz Tewje ma zamiar wydać córkę za mąż. W związku z tym Tewje zmuszony jest do ogromnych poświęceń. Z czasem uświadamia sobie, że rodzina jest najwyższą wartością. 00:40 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 01:05 Scena muzyczna: Maria Holka: „Bajka o siwobrodym krasnalu” - koncert	06:00 Nash Bridges (38) - serial 07:00 Rodzinny interes (77) - serial 08:00 Lombard. Życie pod zastaw (264) - serial 09:00 Lombard. Życie pod zastaw (48) - serial 10:00 Kobra - oddział specjalny (4) - serial 11:00 Kobra - oddział specjalny (5) - serial 12:00 Zaklinaczka duchów (38) - serial 13:00 Zaklinaczka duchów (39) - serial 14:00 Lombard. Życie pod zastaw (49) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (50) - serial 16:00 Rodzinny interes (78) - serial 17:00 Rodzinny interes (79) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (264) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (265) - serial 20:00 Firmowa Gwiazdka - komedia, USA 2016. Firmowa impreza przedświąteczna wymyka się spod kontroli. 22:05 Zły Mikołaj 2 - komedia, USA 2016 00:00 Cicha noc - komedia, USA 2015, reż. Jonathan Levine. Podczas świątecznego spotkania trzech najlepszych przyjaciół postanawia wyruszyć na poszukiwanie Świętego Graala. 02:00 Z archiwum policji
PO POŁUDNIU	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (302) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (316) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Londyńczyki (1) - serial	23:00 Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja 2009 01:15 Za jakie grzechy - komedia romantyczna, Kanada/USA 2009 03:05 Bez tożsamości 2 (4) - serial	Michał jest współwłaścicielem firmy architektonicznej. Żyje w luźnym związku z Agatą, która jest drugim współwłaścicielem firmy. Pewnego dnia do drzwi apartamentu Michała puka siedmioletnia dziewczynka, Michalina, która twierdzi, że jest jego córką. 00:45 Zakochani - komedia romantyczna, Polska 2000 03:00 Uwaga!	00:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	00:05 Wolne głosy	01:40 Nauka literek z Żużu
WIECZOREM	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (302) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (316) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Londyńczyki (1) - serial	23:00 Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Szwecja 2009 01:15 Za jakie grzechy - komedia romantyczna, Kanada/USA 2009 03:05 Bez tożsamości 2 (4) - serial	Michał jest współwłaścicielem firmy architektonicznej. Żyje w luźnym związku z Agatą, która jest drugim współwłaścicielem firmy. Pewnego dnia do drzwi apartamentu Michała puka siedmioletnia dziewczynka, Michalina, która twierdzi, że jest jego córką. 00:45 Zakochani - komedia romantyczna, Polska 2000 03:00 Uwaga!	00:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	00:05 Wolne głosy	01:40 Nauka literek z Żużu

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.